K I R K L A R E L İ

M O N O G R A F İ S İ

(Sosyoloji Tezi)

görülmüştür
5/VI/1957
H. Z. Ülken

1957

Selahaddin Ünsal

(1682)

Ö N S Ö Z

On seneyi mütecaviz bir fasıladan sonra,burada kaydetmeyi zait gördüğüm bazı sebeblerden dolayı,yarıda bırakmış olduğum tahsilimi ikmal edebilmek gayesi ile Üniversiteye gittiğimde,Sayın Hocam Prof. Hilmi Ziya Ülken ile (Tez)mevzuunda bir konuşma yapmış ve kendilerine Tez olarak "Platon'un Devlet Felsefesi) hakkında bir araştırma yapmak istediğimi söyleyerek bu husustaki fikir ve mütalaalarından faydalanmak istemiştim.Sayın Hocam,kendilerine Platon hakkında bir araştırma yapmak istediğimi söylediğim zaman,gizleyemediği bir memnuniyetsizlikle ile bana,bu gibi mücerret ve kitabi konulardan ziyade,tecrübi Sosyolojiye ait ve bu arada mesela Kırklareli hakkında(memleketim olması hasebiyle) monografik bir araştırma yapmamın daha faydalı ve verimli olabileceğini söylemişlerdi.

Kendilerinin bu tavsiye ve arzularını o zaman tereddüt etmeden kabul etmiş,daha doğrusu kabul etmiş görünmüştüm.Fakat itiraf edeyim ki,bu kabul ediş,konunun tarafımdan daha çok sevilmiş ve evvelkine tercih edilmiş olmasından değil,hoca-Talebe münasebetlerinden doğan ve umumiyetle hocalık otoritesinin galibiyeti ile neticelenen manevi bir baskıya gayrı şuuri bir inkiyattan ileri gelmişti.Bu sebebledir ki,çalışmalarımın ilk safhaları benim için adetabir vazifenin ifası için duyulan mecburiyet hissi nevinden bir hissin endişe ve sıkıntıları içinde geçti.Fakat bu ilk hazırlık ve toplama safhasını takip eden günlerde toplamış olduğum dokümanlar üzerinde çalışmaya başlayup ta,onlar arasındaki rabıtaları tesbit etmeye ve bilhassa bu rabıtaların ifade ettikleri sosyal manaları ve değerleri kavramağa başladıkca,tezime başlarken hakim olan "bir yük ve külfet telakki ediş" hissinin yerini, yeni bir hissin,bir çalşıma ve araştırma hissinin aldığını idrak ettim.Artık bidayette olduğu gibi mevzu beni sıkmıyordu.Bilakis ,mevzuun derinliklerine inmek ve Kırklareliyi içten tanımak için adeta sabırsızlanıyordum.

Araştırmalarım bu şekilde ilerledikce gördüm ki,Kırklareliyi şimdiye kadar hiç tanımamışım.Oysaki(25) senedir orada yaşıyordum ve O'na "Memleketim"demekten gurur duyuyordum.

Ancak o zamandır ki,pek sayın Hocamın bu konu üzerindeki zımni ısrarlarında saklı bulunan derin hakikatı anlamak imkanını bulabildim.

Filhakika bir senelik sürekli bir çalışma ve araştırma sonunda tezimi bitirdiğim zaman,kendi kendime yaptığım bir fikir muasebesi sonunda görüyorum ki bu tezin hazırlanışı bende,sosyal hadiseleri müşahede etmek,müşahede verilerini birleştirerek bunlardan neticeler çıkarabilmek imkanlarını geliştirmiş,genel olarak bu tezin hazırlanışı beni fikri bir yükseklige ulaştırmış,araştırma kabiliyetlerimi arttırmıştır.Ayrıca bana memleketimi tanımak imkanlarını sağlamıştırki ,bu bile benim için büyük bir değer taşımaktadır.

Bana böyle bir fırsat bahşettiği ve böyle imkânlar kazandırdığı için muhterem Hocam Hilmi Ziya Ülkene burada teşekkür etmeyi en mukaddes bir borç bilirim.

İ.Ü.
Edebiyat Fakültesi
Felsefe bölümü Öğrencilerinden
(1682) Selâhattin Ünsal

KIRKLARELİ MONOGRAFİSİ

GİRİŞ

Klâsik Sosyolji ders kitaplarının hemen hemen ekserisi,Sosyoloji ilminin Auguste Comte ile başladığı kaydederler.Sosyoloji kelimesinin banisi olan Au.Comte'un bu sahadaki araştırmaları ve bilhassa bu araştırmalarındaki "müsbet oluş" iddiası gözönünde tutulduğunda,bu iddianın doğru olmamasını gerektirecek hiç bir sebebin mevcut olmadığı tabii olarak düşünülebilir.Çünkü meşhur "Üç hal kanunu"ile müsbet ilim düşünüşü dışı olarak kabul ettiği Teolojik ve Metafizik devirlerin artık mazi olduğunu,gerek içinde yaşadığı devrin ve gelecek geleceğin tamamiyle müsbet düşünce devri olduğunu iddia eden ve bütün mesaisini bütün ilimleri ihtiva edecek mahiyette müsbet bir sosyoloji kurmakta teksif etmiş olan Au.Comte'un bu çalışmalarını ,bir ilim olarak Sosyolojinin teessüsünün başlangıcı olarak kabul etmekten daha tabii ne olabilir?

Fakat hakikatte O'nun sosyoloji ilmine yaptığı hizmet yukarıda belirtildiği gibi müsbet değil,bilakis menfi olmuştur denebilir.Zira O, gerek meşhir "Üç hal kanunu",gerek bu kanuna istinaden yaptığı ilimler tasnifi ve gerekse bu tasnife esas olan ,basit ilimlerin kanunları kesin olarak tayin ve tesbit edilmedikce daha karmaşık ilimlerin(Sosyoloji gibi)izahının yapılamayacağı,fikir ve düşüncesiyle ,"Sosyolojinin kuruluşunu temin etmek değil hatta geciktirmiş ve bir dereceye kadar imkansız hale getirmişdir"(I) denebilir.

Herşey bir yana.Au.Comte ve onunun talebelerinin bahsettikleri cemiyet donmuş,katılaşmış,kısaca bir kast cemiyeti halini almış bir cemiyettir.Halbuki realitede görülen cemiyet,O'nun tasavvur ve kabul ettiği gibi kesif ve sabit kitleler değil,daima değişen münasebetlerdir. Bu sebebledir ki,bu günün sosyolojisi Comte'un tam zıddına olarak asıl mevzuunu değişmeyen kitleletde değil ve fakat değişen münasebetlerde ve bu münasebetlerin değişme şartlarında bulmaktadır.Bu ise Comte'un takip ettiği mücerret bir mantıkı tahlil ile değil,hadiselerin içine girerek onları vasıtalı veya vasıtasız bir şekilde müşahede etmekve bu müşahede malzemelerinin üzerine değişme şartlarını araştırmak ve bulmakla mümkün olmaktadır.Bu gayeye ulaşabilmak için asrımız sosyologları artık sırf mantıkı tahlile dayanan rasyonel ve verimsiz usulu bırakmışlar,bunun yerine,diğer müsbet ilimlerin tatbik ettikleri ve bu sayede büyük başarılar kazandıkları tecrübe ve müşahede metotlarından faydalanmaya başlamışlardır.Ancak bundansonradır ki,Sosyoloji ilmi, gerçekten müsbet bir ilim karakteri kazanmağa başlamış ve bu yolda oldukca ileri hamleler yaparak gayeye yaklaşmak imkanlarını elde etmiştir.

Burada Sosyolojinin bu sahadaki çalışmaları ve elde edilen neticeleri hakkında bir fikir yürütecek değilim.Fakat tezimin konusunun bir kasaba monografisi olması hasebiyle birkaç kelime ile bir monografide dikkat edilmesi icabeden hususlara kısaca temas etmekle iktifa edeceğim.

(I)Sosyolojinin mevzu ve usulü,Shf.IO.Hilmi Ziya Ülken,Sosyoloji dergisi,Sayı:I,1942

Bütün Monografik tetkiklerin esasını,üç ana faktörün belirtilmesi ve bu üç ana faktörün karşılıklı münasebetlerinin açıklanması teşkil eder.Bu üç ana faktör:

I)-Toprak daha geniş manası ile coğrafi muhit,

II)-İnsan

III)-Eser veya iş'tir.

Fakat bu üç mefhum çok geniş manaları olan mücerret mefhumlardır. Bu sebeble bu mefhumların sosyal bakımdan neyi ifade ettiklerinin açıklanması gerekir.Mesela Toprak derken acaba bununla ne kast ediliyor? Bunun açıklanması lazımdır.Çünkü ilk bakışta Toprak veya coğrafi tabiat ile monografi arasında ne gibi bir münasebet olduğu düşünülebilir.Zira umumiyetle coğrafi tabiat veya muhit deyince,"İnsan tarafından yaratılmamış olan,insanın varlığından müstakil olarak kendiliğinden değişen ve çeşitler arzeden bütün dünya hadiseleri"(2) anlaşılmaktadır.Yani coğrafi muhitten evvel emirde insan eli değmemiş olan ve bütün değişmeleri kendiliğinden ola gelen tabii iklim,hararet,yer,arızalar,su dağıtımı, su ceryanları,hayvanlar nebatlar İlh.gibi saf tabiat anlaşılmaktadır. Fakat bu manada anlaşılan bir coğrafi muhiti yer yüzünde bulmak hemen hemen imkansızdır.Çünkü insan oğlu,üzerinde yaşadığı tabiatta az veya çok şu veya bu şekilde değişiklikler yapmakta ve onun saf halini bozmaktadır.Bu sebebledir ki,biz burada coğrafi tabiat veya kısaca toprak kavramı ile ,Sorokinin tarif ettiği şekildeki saf tabiatı değil,insan eliyle değiştirilmiş tabiatı anlamaktayız.ve Toprak veya Coğrafi muhitten bunu kast ediyoruz.Fakat bu manada anlaşılan tabiatı daha iyi anlayabilmek,için,de,evvela insan elinden tecrit edilmiş olan tabiatı izahe etmeyi faydalı buluyoruz.

İkinci faktör olan İnsan,Topraktan daha geniş ve daha mücerret bir mana taşır.Filhakika İnsan,bir taraftan psikolojinin,bir taraftan Fizyoloji ve biyolojinin ,tarihin,dinlerin de mevzuu bulunmakta ve buna göre,adeta O',kainatın merkezi durumunda bulunmaktadır.

Acaba "İnsan" mefhumu ile ne kast ediliyor?İşte bunu da açıklamak icabetmektedir.Burada insan mefhumundan,Aristonun anladığı gibi,İctimaileşmiş insanı,anlamaktayız.Yani bir iş yapan,istihsal eden,hemcinsleriyle birlikte yaşamaktan doğan münasebetleri olan ,iş ve istihsal hayatında bir takım vasıtalara sahip olan insanı anlamaktayız.

Nihayet Üçüncü faktör eser veya işten de,kısaca,insanın faaliyet ve bu faaliyetinin cemiyet içindeki neticelerini anlamaktayız.

Kırklareli Monografisinde bilhassa bu üç faktörün nasıl olduklarını belirtmeğe çalıştık.Bundansonra da ,ictimai bünyeyi teşkil eden temel unsurları ve bu unsurlar arasındaki münasebetleri bulmak kolay olacaktır.

Kırklareli hakkındaki çalışmalarım daha ziyade ictimai hayata yöneltilmiş olduğundan,daha ziyade bu hayat ve bu hayatla ilgili konular üzerinde durdum. Bu sebeble de mümkün mertebe yaşıyan cemiyet üzerinde araştırmalar yaptım.Yalnız tarihi kısımda kitaba dayandım.

Evvela kırklarelinin coğrafi ve tarihi durumu ile başladım,bundansonra da ictimai bünyeyi ve bünye içindeki hadiseleri tetkik ettim.

Tezim,yalnız Kırklareli kasabasına inhisar etmektedir.Bununla beraber,gayesi,birbirine çok benzeyen bütün Trakya kasaba ve köyleri hakkında bu konuda yapılacak daha geniş araştırmalar için bir hazırlık olmaktır.

---

(2)Yüzyılımızın sosyoloji nazariyeleri.P.A.Sorokin,Çev.Münir Raşit Öymen.Shf.I25

KIRKLARELİNİN JEOLOJİK DURUMU

Jeologlar,yer yuvarlağının bu günkü şeklini alıncaya kadar beş büyük merhaleden geçtiğini ve her merhalenin de(zaman) birçok devirlere(Periode) ve bu devirlerin de birtakım Epoque'lara ayrıldığını tesbit ve isbat etmişlerdir.Bu sebeble biz de,Kırklareli'nin Jeolojik durumunu tetkik ederken bu esasa sadık kalmaya çalışacağız.

Jeologların yaptığı bu tasnife göre arz,bu günkü haline gelinceye kadar beş büyük merhale geçirmiştir.

I)-<u>İptidai Zaman yahut Azoique</u>:

Arzın geçirmiş olduğu beş büyük zamanın ilki,iptidai zaman yahut Azoique dene zamandır ki,kelime itibariyle hayvandan daha doğrusu hayattan mahrum olan zaman manasını ifade etmektedir.İptidai zaman dediğimiz bu zamanda,yer yuvarlağının aşağı yukarı %98 i sularla kaplı idi ve Kırklareli ve çevresi de kaynar sulu bir denizle örtülü bulunuyordu.Bu zamanın belli başlı hususiyetlerinden biri bu zaman süresi içinde muazzam ve müthiş yanardağların husule gelmiş olmasıdır."Kırklareli şehrinin batı ufkunda mazlum bir elçi gibi eğri boynu ile duran (SİVRİ KALE),geniş cüssesi ile göğe doğru uzanan (POLOS YALÇINLIĞI),Ahmatça köyünün üstündeki (KEÇİ KALE),yüzyılların tahripkar ellerinde toprağa gömülmüş(HÜNKAR KALE),(KARTAL TEPE),hep bu dehşetli zamandan arta kalmıştır."( )

Milyonlar ve milyonlarca sene önce teşekkül edip bu gün sadece küçük birer tepecikten ibaret bulunan bu birkaç isimden başka Kırklareli ve dolayında iptidai zamandan kalma herhangi bir iz ve kalıntı mevcut değildir.

II)-<u>Birinci zaman yahut Paleozoique</u>:

Takriben IO milyon sene kadar devam ettiği tahmin olunan Azoique nihayet yerini birinci zamana bırakıyor ve böylece iptidai zaman arazisi üzerine birinci zaman arazisi tavazzu ediyor. Birinci zamanın devamı müddetince deniz basması(Transgression) ve deniz çekilmesi (Regression) hadiseleri vukua geliyor ve bazı yerlerde de,yükselme ve iltiva gibi orojenik hadiselerin tesiriyle Kaledonya(Chaine Calédonienne) ve Hersiniya (Chaine Hercinienne) silsileleri vücüde gelmiş ve karalar cenuba doğru uzamağa başlamıştır.

Paleozoik'ten Kırklareli'nde sadece ihtiyar İstranca'lar mevcuttur.Bu gün en yüksek noktası (Büyük Mahyada) ancık (I037) metreye varan İstranca'lar,bu zamanda teşekkül etmiş ve şimali Amerikadan başlıyarak Karadeniz kıyılarına doğru uzanan Hersiniya silsilesinin bir devamından başka bir şey değildir.Kırklarelin Kuzey-Doğusuna düşen İstranca'lar yer yüzünün en eski dağlarından birni teşkil etmektedir.

III)-<u>İkinci zaman yahut Mezozoique</u>:

"Birinci zamanın mühim orojenik hadiselerinden sonra ,ikinci zamanın bütün devamı müddetince hiç bir orojenik hadise vukua gelmemiş ve esaslı iltiva silsileleri teşekkül etmemiştir.Yani ikinci zaman nibi bir sukünet içinde geçmiştir."( )

( ) Kırklareli Vilayetinin tarih,Coğrafya ve eski eserleri yönünden tetkik,Shf.56.A.Rıza Dursunkaya.Yeşilyurt B.E/K.Eli.I948

( )Yeni Jeoloji.Shf.I65.Devlet matbaası/İstanbul.I929

Mezozoik,indifai olaylar yönünden de oldukca sakin geçmiş bu s zamanda birkaç münferit indifadan başka indifai hadiseler vuku bulmamıştır.Her nekadar bu zamanda büyük dağ silsileleri teşekkül etmemiş ise de,buna mukabil denizlerle karalar arasında ehemmiyetli hareketler olmuş ve bilhassa deniz basması(Transgression) ve deniz çekilmesi (Regression) tesiri ile denizler ve karalar arasında büyük değişiklikler olmuştur.Bu zamanda Kırklareli ve havalisi müstesna diğer bütün yerler (Trakya) Tetis denizinin altında kaldığı için,Kırklareli ve civarında ikinci zaman arazisine tesadüd edilmemektedir.

IV)-Üçüncü Zaman yahut Neozoique:

İkinci zaman'ın nisbı sükununa karşılık Neozoique'de "Müthiş volkanik faaliyetler ve tektonik hadiseler vuku bulmuş,bir taraftan binlerce büyük volkanların mahsulatının birikmesinden,diğer taraftan da arazinin mütemadiyen tereffü ve iltivasından birçok yüksek ve münferit dağlar veya büyük silsileler vücuda gelmiştir."( ) Asyanın Himalaya, Avrupa'nın Pirene,Alp ve Karpat,Anadolu'nun Ağrı,Subhan ve Erciyaş dağları bu zamanda teşekkül etmiş dağlardandır.

"Bu zaman'ın Eocéne devrinde,Ani bir deniz basması ile Tetis denizinin işgal edemediği Kırklareli ve havalisi sular altında kaldı. Yeni teşekkül eden bu Trakya denizi bir kolla Malkara ve Keşan üzerinde şimdiki Saros körfezi ile Akdeniz'e bağlı idi."( )

Kırklareli Vilayetinin bilhassa doğu ve kuzey bölgeleri Eocéne devrinde teşekkül etmiştir.Eocéne devri denizlerinde bilhassa Nummulités'ler ile Cerithium'lar pek bol olarak bulunuyordu.Bu sebebten bu devre bazen (Nümmülitler devri) dahi denmektedir."Eocéne denizlerinde mebzul bir surette yaşamış olan bu hayvanlar vasi sahalarda nümmülitli kalker tabakalarının teşekkülüne sebeb olmuşlardır."( )

Bu hayvanların denizlerde bıraktığı cesetler Trákya iç denizinin derinliklerinde yığıla yığıla geniş kalker ve kureç yataklarının meydana getirmişlerdir.Bu gün Kırklarelinde inşaatta kullanılan beyaz ve sarıya bakan renkli taşlar bu devir hayvanlarının taşlaşmış bakiyelerinden başka birşey değildir.Şehrin hemen kuzey-doğusunda (takriben 500 M.) bulunan Balaban,cenubundaki Namazgah ve civarındaki taş ocakları ,keza şehrin batısında kain Erikliçe civarındaki taş ocakları hep bu devre aittirler."( )

Kırklarelinin Şimalinde Dereköy nahiyesi mıntıkası ile İstrancaların dış örtüleri ve Demirköy kazası civarı arazileri üçüncü zamanın Oligosen devrine ait arazilerle örtülüdür.

Üçüncü zamanda birtakım tektonik hadiselerle Cebelüttarık boğazı açılmış ve bunun neticesi olarak ta Akdenizin bir kısım sularının Atlantik kıt'asının istila edişi sonunda Trakya iç denizi suları da Adalar denizi mıntıkasına çeikilmiş ve Trakya bundan sonra bir daha suların hücumlarına maruz kalmayarak ,zamanın ve tabiatın tesitleriyle yıprana yıprana bu günkü haline gelmiştir.

V)-Dördüncü Zaman Yahut Antropozoique:

Canlılar zincirinin son halkasını teşkil eden insan'ın zuhuru ile temayuz eden ve ismini de bu hadiseden alan dördüncü zaman,jeolojik zamanların"sonucusu ve en kısası olup Pliosen devrinin nihayetinden zamanımıza kadar devam eden devirleri havidir."( )Bu zamanda bu günkü deniz ve karaların sınırları kesin olarak belli olmuş ve arz son şeklini almıştır.Kırklarelinde bu zamana ait arazi ,şehrin hemen cenubundan başlayarak Babaeski ve Edirne istikametlerine doğru uzanan sahayı kaplamaktadır.Asılbeyli,Karahıdır köyleri toprakları bu zamanda teşekkül etmiştir.

Hulasa:Genel olarak Trakya ve dolayısı ile Kırklareli toprakları Üçüncü ve dördüncü zamana aittir.Çatalca,Lüleburgaz,Edirne,Uzunköprü, ve Çorlu havalisi dördüncü zamana,Terkos,Midye,Kırklareli havalisi ise, üçüncü zamanın Eocéne ve Oligosen ,Kırklarelinin merkz mıntıkası ise daha ziyade Eocéne devrine ait arazi ile örtülü bulunmaktadır.

Kırklareli ve Çevresinin
jeolojik Haritası
KARADENİZ
MARMARA DENİZİ
EDİRNE
TEKİRDAĞ
İSTRANCA DAĞLARI
Kırklareli
Lüleburgaz

KIRKLARELİNİN COĞRAFİ BAKIMDAN YERİ:

Kırklareli Vilâyeti Türkiye Trakyasının Edirne Hududundan başlıyarak Karadeniz sahillerine kadar uzayan bir kısmını kaplamaktadır. Güneyde,Büyükkarıştıran nahiyesinin 5 Km.kadar güneyinde 4I IO' 6'' arzı ile Tekirdağ Vilayetine,Kuzeyde Kofcaz köyünün I2 Km.kadar kuzeyinde 42 4' 30'' arzı ile Bulgaristana,doğuda Midye nahiyesinin IO Km.kadar güney doğusunda 28 IO' IO'' tuli ile Karadenize,batıda Pehlivanköyünde 26 40'' 50'' tuli ile Edirne Vilayetine hudut Bulunmaktadır.Kuzeyden güneye en uzun harita mesafesi IOO Km,Doğu-batı mesafesi ise II8 Km.dir.

Kırklareli Kasabası ,bu hudutlarla çevrili bulunan ve ayni adı taşıyan Vilayetin merkez kasabası olup,Edirnenin 53 Km.doğusunda,Edirne -Pınarhisar-Vize-İstanbul,Kırklareli-Babaeski-Lüleburgaz-İstanbul, Kırklareli-Dereköy-Tırnovacık şoselerinin kesim noktasında,Istranca dağlarının batıya bakan tepelerinin eteklerinde biri "Yayla",diğeri "Kırklare Tepesi" adı ile anılan iki tepecik ile bu tepeciklerin güney eteklerinde kurulmuş,Trakyanın mühim kasabalarından biridir. Kasabının kuzeyden güneye doğru olan uzunluğu takriben 2500 M,doğu-batı genişliği ise I600 M.kadardır.buna göre kapladığı saha 4 Km2. kadardır.(I/25.000 mikyaslı haritadan hesaplanmıştır.)

Kasabanın doğusunda Kızılcıkdere,Yündolan,Kuzey doğusunda Demircihalil,kuzeyinde Ahmatça ve Karakoç,batısında Erikliçe ve Karahıdır, güneyinde de Kavaklı ve Asılbeyli köyleri bulunmaktadır.

Kasabanın neden bu mevkide kurulmuş olduğu hususunda,ilk nazarda ortasından geçen derenin mevcudiyeti ileri sürülebilirse de bu ,çok uzak bir ihtimaldir.Zira,bu dere yazın tamamiyle kurumakta ve şehrin zirai,iktisadi ve ictimai hatta sıhhi hayatı üzerinde hiç bir müsbet tesir icra edememektedir.Esasen,eğer şehrin kuruluşunda ,bir su kenarında bulunmak endişesi rol oynamış olsaydı,bu takdirde şimdiki yerinde değil,5 Km.doğusuna düşen ve şehri inşasına müsait bulunan Büyükdere kıyılarında kurulmuş olması iktiza ederdi.Bu durum şehrin kuruluşunda böyle bir ihtimalin düşünülmemiş olduğunu teyit etmektedir.Buna mukabil kasabanın iki tepe üzerinde inşa edilmiş olması,kuruluşunda daha ziyade askeri amillerin rol oynadığı ve bilhassa müdafaa kolaylıklarının düşünülmüş olduğunu tahmin ettirmektedir.Her nekadar bu konuda hiç kaydın mevcut olmayışı,kesin bir hüküm vermemize mani teşkil ediyorsa sa,Trakya içindeki yeri düşünülecek olursa bu tahminimizin doğru olduğunu kuvvetlendirmektedir.Filhakika Kırklareli Kasabası çevresi,eskidenberi askeri bir ehemmiyet taşımış ve Trakyanın kuzey müdafaasının kilit noktasını teşkil etmiştir.Netekim birinci Cihan harbında Enez-Midye hattı bu bölgeden geçtiği gibi İkinci cihan harbında da Karadenizden Yunanistana kadar imtidat etmek üzere başlanan ve fakat Almanların Yunanistanı işgal etmeleri üzerine batı kanadının müdafasız kalması yüzünden ikmal edilmeden terk edilen "Çakmak" hattının da yine bu bölgede bulunuşu,burasının askeri bakımdan taşıdığı büyük önemi belirtmektedir.

İKLİMİ:

Türkiye iklim haritasına göre,Kırklareli bölgesi birinci iklim bölgesi olan Marmara iklim bölgesinin Trakya kesiminde kalır.Genel olarak Marmara ikliminin sert karakterini taşir ki,bu karakter bilhassa Kırklarelinde kara iklimi olarak kendini hissettiri.Doğuda Vize, kuzey doğuda Demirköy mıntıkalarının bir taraftan Karadenize sahil oluşları,diğer taraftan zengin ormanlarla örtülü oluşu,bu havalide Karadenizin nemli ve serin iklim bölgesi hususiyetlerini gösterirse de bu tesir batı istikametinde içerlere kadar yayılamadığından Kırklara-

li kasaba bölgesinde bu iklim hissedilmez,Kasaba bölgesinin kuzey orta Avrupa ve Balkanların yüksek basınç merkezlerine tamamiyle açık bulunuşu ,buradan gelen kurutucu ve dondurucu rüzgarların tesiri altında kalmakta ve bu tesir cenuptaki ovalara kadar sirayet ederek ekseriya tipi şeklinde yağışlara sebeb olmaktadır.Bununla beraber Kırklareli çevresinin iklimi çok mütehavvildir.Bazı seneler kışlar mutedil geçtiği halde bazı seneler çok sert ve rüzgarlı geçer.Bilhassa kış mevsimlerinde kuzey ve kuzey doğudan esen rüzgarlar çok kuvvetli hissedilir.

Yaşlıların naklettiklerine göre eskiden kış aylarında şimdiki kadar rüzgar esmezmiş,O zamanlar Kırklarelinin namazgah tepeciklerine kadar (Kırklarelinin I00 M.kadar şimalinde) ormanlar iniyormuş ve bu ormanlar şimal rüzgarlarına karşı tabii bir örtü vazifesini görüyormuş.Fakat sonradan bu ormanlar tahrip edile edile kasabanın I5-20 Km. kadar şimaline çekilmiş ve bu suretle şimal rüzgarlarını önleyecek hiç bir tabii amnia kalmamış.İlkbahar kısa sürer,en uzun süren mevsim kış mevsimidir.En sıcak ay ortalaması(Temuz) +25,en soğuk ay ortalaması da (ocak)+ 3 dür.Senelik ortalama sıckalık +I3 civarındadır.Mamafih bazı seneler +40 ye yükselen sıcaklıklar ve - 24 ye kadar düşen soğuklar da tesbit olunmuştur.Yağmurlar daha ziyade Sonbahar ve ilk bahar mevsimlerinde düşerler.Kış yağışlarını güneyden kuzeye doğru esen Lodos bırakmaktadır.Kış yağışlarının %80 ı yağmur şeklindedir.Kar az yağar ve ekseriya tipi halinde yağdığından rüzgarlar vasıtası ile çukur yerlere sürüklenir.Bazı seneler kış yağışları haziran ayına kadar devam eder ve bu senelrde ilkbahar mevsimi çok serin geçer.Bu yüzden Kırklarelinde sobalar umumiyetle nisan sonunda kaldırılır.İlkbaharın serin geçen günlerini birdenbire yazın sıcakları bastırır ve kasım ayına kadar yaz mevsimi kurak geçer.İlk donlar ekseriya Kasım sonlarında başlar ve son donlar da nisan ortlarana kadar devam eder.İhtiyarların naklettiğine göre mayıs ayı içinde kar yağıdığı vaki imiş.I948 ilk baharında nisan sonlarında çok kuvvetli don hadisesi olmuş ve bu yüzden o sene bütün bağlar ve meyvalar harap olmuştur.

Senelik nisbi rutubet ortalaması %75 olup yağış ve sıcaklığın aylara dağılışının 6 yıllık meteorolojik vasatisi şöyledir:

Aylar	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Yağış	52,9	56.8	53.I	39.8	71.4	67.5	20.2	7.I	39.8	59.4	54	87.4
Sıcaklık	2.6	2.6	7.2	I2.5	I7.9	2I.9	25	24.4	I9.6	I9.3	4.5	3.6

Yıllık yağış yekünü 588 MM.dir.

<u>TOPRAK</u>:

Kırklareli arazisi morfolojik yapısı bakımından ,jeolojik durum bölümünde de izah edildiği veçhile,Neozoique'in eosen ve oligosen formasyonlarında ve az miktarda da 4 üncü zamanda teşekkül etmiş olduğundan toprak kaba kalkerli ve marnlı bir topraktır.Bu sebeble her nekadar sebze ziraatına ve hububata elverişli bir yapı taşımakta ise de P.ve K.(Potasyum,kalsiyum.)bakımından fakir bulunuşu gübrelemeye ihtiyaç göstermektedir.Bu toprakların karakterisitik tabii nebat örtüsü meşe,gürgen ve kayın ormanlarıdır.İyi zirai toprakları hububata,çayırlara,bağlara ve bazı yerleri de bahçe ziraatına çok elverişlidir. Kırklarelinin kuzey kışmında kalan topraklar daha ziyade ,Istranca eteklerinden itibaren fillat ve gnays kayalarının tecezzi ve tahallülünden meydana gelmiş iri kumlar ve feldispat çakılların ihtiva ettiğinden kapasitesi düşüktür.Bu mıntıkalarda daha çok çavdar ekilmekte ve mera olarak kullanılmaktadır.

Ziraata elverişli topraklar daha ziyade güneyde toplanmakta ve bu topraklar da:

I)-Kıraçlar

II)-Vadiler olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

Kıraçlar karakepir denen toprakları ihtiva eder ki,killi ve kireçlidir ve reaksiyonu nötürden hafif kaleviye doğru değişen bir karakter gösterir.Hububat verimi fazladır.

Vadilerdeki topraklar kumsal yerleri teşkil eden tınlı topraklardır.Reaksiyonu hafif kalevidir.Trakyada Şeker fabrikaları şirketi tarafından 450 parça toprak tahlilinde %55 K. ve %80 P.noksanlığı tesbit edilmiştir.

ARIZALARI:

Trakyanın en önemli arızası ,kuzeyden güneye doğru uazayan ve Hersinye iltivasına ait bulunan Istranca dağlarıdır.Birinci zaman formasyonuna ait bulunan Istrancalar,zamanın tesiriyle yüksekliklerini kaybetmiş dünyanın en ihtiyar dağlarından birini teşkil eder.

Kamusulalamda kaydedildiğine göre bu dağlara eskiden ,Romalılı devrinde bu havalide Ast kabilesi orurduğu için bu kabilenin adına i: fetle "Ast Dağa" manasına gelen "Monęs Astikus" de denirmiş.Nurettin Fikrinin "Sultan Bahçe"(Tekirdağ vilayetinin saray kazasına bağlı ol bu gün Bahçe köy adı ile anılan köy) hakkında yazdığı bir eserde,Ist: calar hakkında şu malumat verilmekte imiş:

"İran Hükümdarı Dara'nın Trakyayı işgalinde bulundurduğu zaman buralarda birçok imar işleri yapılmış ve bu arada İranlıların Irak ve Sürye atları cinsinden yetiştirilmiş binekleri ile seyahat güç olduğundan bu havalide katırla seyahatlar ediyorlardı.Zaman zaman İran içinden gelen seyyah ve misafir kafileleri de bu ususle uyuyorlardı. İranlılar bu seyahata"ESTRAN" diyorlardı.

İran debdebe ve ihtişamına küçük bir numune olan bu seyahatlar: da Türkler "C"küçültme edatı ile "ESTRANCA" diye telaffuz ediyorlard: Sadalı harf kesre ile okunmağa başlandı ve zamanla bu kelimenin balk: lara alem olduğu sanılarak malum mevkilere "İSTRANCA"denildi."( )

Trakyada kuzey batıdan güney doğuya doğru uzanan Istrancalar c: nuba doğru indikce yüksekliklerini kaybederler ve Karatepe de 475 ve Sermet dağında 384 metreye kadar alçaldıktansonra Terkos ve Çatalca Civarlarında tamamiyle alaçalırlar.Boğazdan sonra ise tekrar meydana çıkarak Şimali Anadolu dağlarını meydana getirirler.Istrancaların en Yüksek noktası Pınarhisar kazası dahilinde ve Evciler köyü civarında bulunan Büyük Mağyada tepesidir.(I03I M.)

Istrancalar güneye doğru olduğu gibi batıya doğru da ve bilhas Kırklarelinin civarı ve güney kısımlarında yükseklikleri kaybeder.Kasaba bölgesinde göze çarpan belli başlı yükseklikler ,Kırklarelinin 500 m. kadar doğusunda Balabah Baba(250 m.),batıda Bademlik (256 m. şimali şarkisinda Demirtepe(280 m.),cenupta Höyük(245 m.) ve daha cenupta Mahya tepe(202 m.) ~~vardır~~ lerden ibarettir.Kasabanın üstüne k ruldüğu Kırklare. ve Yayla tepelerinin yükseklikleri ise (m.) dir.

Istrancalar Vilayeti İki mühim havzaya ayırır:

I)-Karadeniz Havzası.

2)-Ege denizi Havzası.

Bu ayrım halk arasında daha kısa ve kesin bir ifade bulmuş,yerli halk genel olarak,dağlık ve ormanlık ve meralardan müteşekkil ol Karadeniz havzasına "Balkan",düz,alçak ve münbit ovaları ihtiva eden Ege havzasına da "Ova" demketedir.Kasaba bu iki havzanın adeta iltis

( ) Kırklareliyi tarih,Coğrafya,Kültür ve eski eserleri yönünden tetkik.Shf.68.A.Rıza Dursunkaya,Yeşilyurt B.E.Kırklareli/I948

noktasında bulunur. Kasabanın kuzey kısmı dağ ık ve ormanlık, güney kısmı ise ovalıktır.

AKAR SULARI:

Trakyanın olduğu gibi Kırklarelinin de en mühim akar suyu Ergene nehridir. Tekirdağ Vilayetinden gelen Ergene nehri, Kırklarelinin güneyinde 80 Km.lik bir uzunluk arzeder. Ergeneden sonra mühim suları, şimalden gelen ve Ergeneye karışan İnece(Tekke), Şeytan(Büyük dere-Asılbeyli deresi-Babaeski deresi)Üsküp, Kaynarca, Pınarhisar ve Sulucak dereleri ile Karadenize dökülen Papuç dere, Kazan dere ve Dereköy nahiyesinin kuzey-doğusundaki ormanlık sahadan başlıyarak Dereköy Tırnova şosesinin hemen güneyinden itibaren Karadenize kadar Bulgaristan-Türkiye sınırını teşkil eden Rezve deresi ile bu dereye Paspala köyü civarında karışan Velika dereleridir. Bu suların bir kısmı yaz mevsimlerinde ekseriya kururlar. Kışın ise yatakları fazla dolmuş olduğundan şiddetli yağışlarda taşarak büyük zararlara sebebiyet verirler.

Kasaba sularının en mühimleri ise Başta Kaynarca suyu olmak üzere, Pınarhisar ve Sazara köyü civarındaki Ayveni sularıdır. Ayveni suyu Kasabaya 30 Km. bir mesafede bulunmasına rağmen kasabaya getrilmesine teşebbüs edilmiş, yollar açılmış ve ana boruların da mühim bir kısmı gelerek son günlerde boruların döşenmesi için hazırlıklara başlanmıştır.

YER ALTI SERVETİ:

Yer altı serveti bakımından bu güne kadar esaslı bir tetkik yapılmamıştır. Bu sebeble yer altı servetinin hakiki değerinin belirtilmesine bu gün için imkan yoktur. Bununla beraber Kırklarelinin bu sahada da zengin olduğu tahmin edilmektedir. Kamusulâlamdan, eskiden de vilayette bazı madenlerin mevcut olduğunun bilindiği kaydedilmektedir: "Livanın muhtelif mahallerinde bakır, kurşun, gümüş, demir vesaire madenleri bulunduğu maznun ise de elyevm hiç biri çıkarılmamaktadır. Alçe ve lüleci gamuru vesaire ocakları dahi vardır." ( )

Eskiden Demirköy kazasında demir madeni işletiliyormuş. Bu gün bu ocaklar tamamiyle terk edilmiş vaziyettedir.

1950 yılından sonra Vilayetimiz hudutları dahilinde maden aramak için bir çok müracaatlar yapılmıştır. Yapılan bu müracaatların yıllara ve maden nevine göre miktarları şöyledir:

YILI	ARAMA RUHSATI TALEP EDİLEN MADENİN NEVİ					
	Linyit	Demir	Manganez	Krom	Grafit	Muhtelif
1950	4	-	-	-	-	-
1951	4	-	-	-	-	-
1952	1	-	2	-	-	8
1953	4	8	10	1	-	2
1954	8	3	1	-	-	-
1955	-	15	-	-	-	-
1956	31	39	10	-	-	1

Buna göre 1950 yılından 1956 yılı sonuna kadar maden aramak için ceman (152) müracaat yapılmıştır. Fakat bu müracaatların ekseriyeti takip edilmemiş ve bu sebebten iptal edilmiş, pek az kısmı arama ruhsatı almış ise de bunlar da işletme safhasına intikal etmemişlerdir.

1950-1956 yıllarında alının arama ruhsat miktarı yılları göre şu şekildedir:

1950	1	1953	4
1951	2	1954	1
1952	1	1955	3
		1956	5

Son zamanlarda Trakyada ve dolayısı ile Kırklarelinde Petrol arama faaliyetinin başladığı ve birçok şirketler tarafından araştırmalar yapılmakta olduğu görülmektedir.

10/4/954 tarihli ve 4/2774 sayılı Bakanlar kurulu kararnamesinde

Türkiyenin 9 petrol bölgesinden I numaralı bölgeyi teşkil eden Marmara bölgesi hudutlarına ithal edilmiş olan Trakyaya Ecenebi şirketler tarafından diğer bölgelere nazaran daha ehemiyetle ele alınmış bulunmaktadır. Buna sebeb şüphesiz ki, Trakyanın arazisinin hafif arızalı oluşu, Kara yollarının petrol arama işlerine çok müsait bulunuşu ve nihayet Türkiyenin en mühim petrol müstehliki bulunan İstanbula yakın oluşudur.

Halen Trakyada 8 şirket çalışmakta olup bu şirketlerin almış oldukları ruhsatname sayısı 34 adede varmıştır.

Petrol dairesinin verdiği malumata nazaran Trakyada faaliyette bulunan petrol şirketleri ve aldıkları ruhsatnameler şöyledir:

American Overseas Petroleum Ltd.	7
Deilmann Montan G.M.b.H.	4
Esso Standart(Turkey) İnc.	4
Marmara Peroleum Corporation	4
İstanbul tabii gaz limited Şt.	4
N.V.De Bataafsche Petroleum Mij.	5
Türkiye Petrolleri A.O.	3
TideWater Oil Company	3
Yekün	34

Bu şirketlerden Amerikan Overseas şirketi Lüleburgaz kazasının Ceylan köyü mıntıkasında araştırmalarını hızlandırmış ve sondajlara da başlamıştır.

Kasaba civarında taş, kireç, tuğla kiremit gibi ocaklar işletilmekte ve bu ocaklardan istihsal edilen mevad dahilde sarf edildiği gibi ihraç ta edilmektedir. Alpullu Şeker fabrikası kireç ihtiyacını, Kasabanın 5 km. doğusunda bulunan Kireçlik sırtındaki ocaklarından temin etmektedir. Taş ocaklarından çıkan taşlar yumşak ve işlenmesi kolay olduğundan, buna mukabil zamanla hava ile teması neticesi sertleştiğinden inşaata tercih edilmektedir. Bilhassa Erikliçe köyü bölgesindeki ocaklardan çıkarılan taşlar çok makbuldür.

Kırklareli, Av hayvanatı bakımından Türkiyenin sayılı bölgelerinden birini teşkil eder. Şimaldeki ormanlarda karaca, geyik, Tavşan, kurt, domuz, tilki, sansar gibi hayvanlar, kayalık bölgelerde Porsuk, Keklik, ve ovalrda bilhassa çil mebzulen bulunur. Derelerinde muhtelif cinsi balıklar, balkanlardaki derelerde ise dünyanın en lezzetli balığı ola(rak tanınan Alabalık bulunur. Bazı dere kıyılarında Kunduz da mevcuttur.

Kırklareli Kasabası Edirneye 53 Km.lik, Babaeski Kazasına 38 Km. lik, Pınarhisar Kazasına 30 Km.lik, Dereköy nahiyesine de yine 30 Km.lik muntazam şoselerle bağlı bulunmaktadır. Ayrıca İstnabul-Edirne Demiryoluna da Mandıradan itibaren 46 Km. uzunluğunda bir demiryolu ile bağlanmıştır.

Komşu köyleriyle olan irtibatını temin eden yollar umumi olarak kara yoludur. Bu yolların bir kısmı kışın motörlü nakil vasıtalarının işlemesine müsait değilse de çoğunda her mevsimde her türlü vasıta ile seyahat edilebilir.( )

( ) Kamusulâlam. Shf. 365

(( ) Kasabanın komşu köylerle olan durumu metrik haritasında ve yollar mesafe cedvelinde gösterilmiştir.

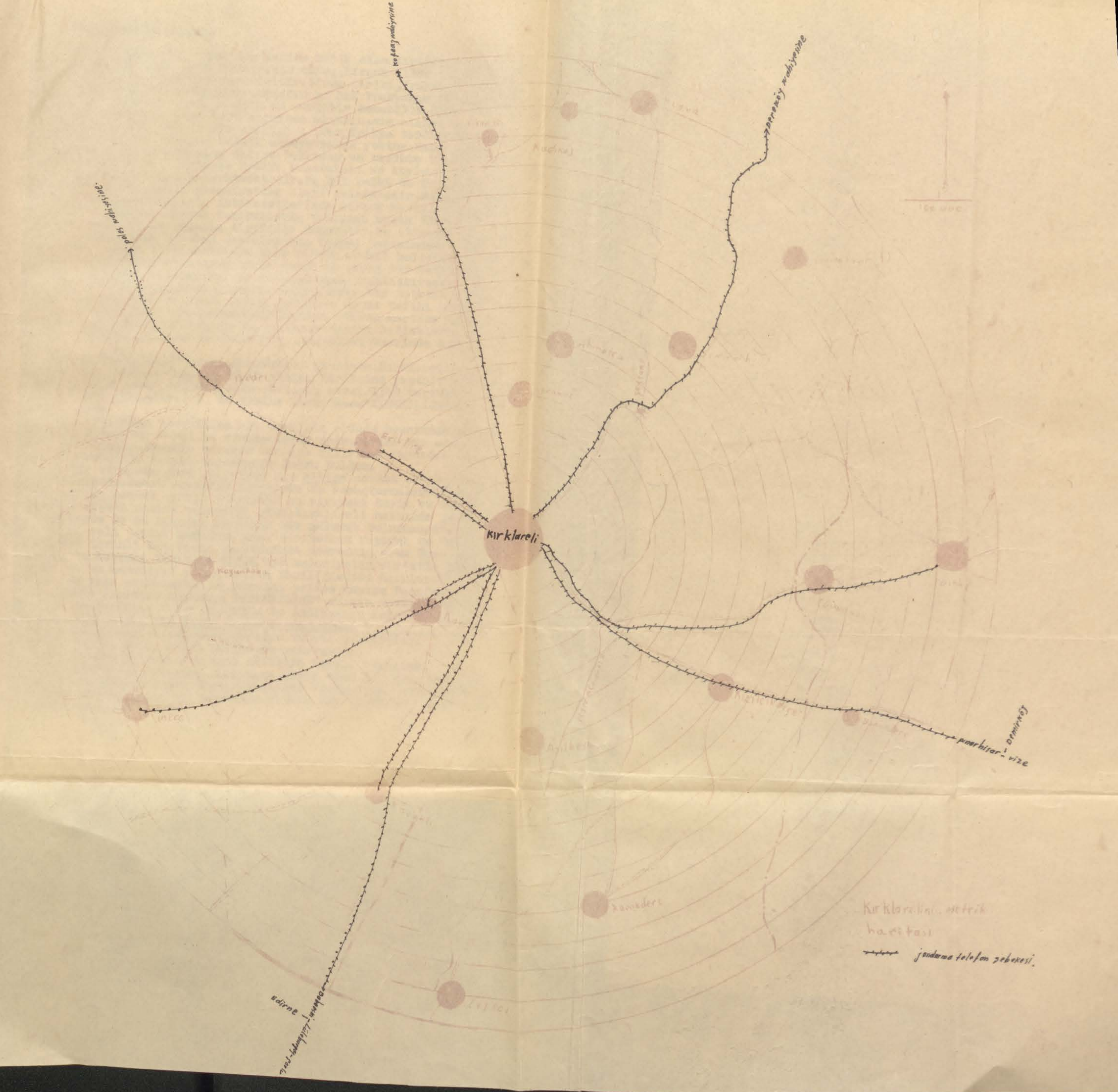
KIRKLARELİ KASABASININ DİĞER İSTASYONLARLA OLAN DEMİRYOLU MESAFESİNİ GÖSTERİR CEDVELDİR.

	Seyidler	L.Burgaz	Alpullu	Mandıra	Babaeski	K.Mesutlu	Taşağıl	Kavaklı
KIRKLARELİ	85	67	5I	46	36	3I	26	II
KAVAKLI	74	56	40	35	25	20	I5	
TAŞAĞIL	59	42	25	2I	IO	5		
KARAMESUTLU	54	47	30	26	5			
BABAESKİ	49	32	I5	II				
MANDIRA	39	22	5					
ALPULLU	34	I7						
LÜLEBURGAZ	I8							
SEYDİLER								

KIRKLARELİ KASABISININ KOMŞU KÖYLERLE OLAN MESAFESİNİ GÖSTERİR CEDVELDİR.

KIRKLARELİ	Yörükbayır	Demirci halil	Erikliçe	Kızılcık dere	Karakoç	Ahmatça	Kavakdere	Asılbeyli	Karahıdır
KIRKLARELİ	I3	8	5	8	4	6	I2	6	3
KARAHIDIR	I6	II	I3	4	7	8	IO	6	
ASILBEYLİ	I9	I4	I6	8	IO	II	5		
KAVAKDERE	24	I2	22	I7	I6	I8			
AHMATÇA	I4	I4	IO	9	2				
KARAKOÇ	II	I2	8	5					
ERİKLİÇE	I8	I3	I5						
DEMİRCİHALİL	3	I8							
KIZILCIKDERE	2I								
YÖRÜKBAYIR									

KIRKLARELİ-LEFECİ=I5
KIRKLARELİ-KAVAKLI=9
KIRKLARELİ-KOYVA =I5
KIRKLARELİ-KADIKÖY=I6

kofçaz nahiyesine
demirköy nahiyesine
polos nahiyesine
Kırklareli
pınarhisar - vize
demirköy
edirne
babaeski - lüleburgaz - çorlu
jandarma telefon şebekesi.

KIRKLARELİNİN TARİHİ:

Yirmibeş asır gibi uzun bir tarihe malik olan Kırklareli,bu uzun tarihi boyunca birçok hadiselere sahne olmuş,birçok eller değiştirmiş Trakyanın ihtiyar şehirlerinden biridir.O'nun tarihi,Trakya tarihinden ayrılamayacak kadar ona bağlıdır.Mamafih bu hal Trakyanın bütün kasaba ve şehirleri ve hatta köyleri için de varittir denebilir.Filhakika,Trakyanın hangi kasabası,hangi köyü alınırsa alınsın,ele alınan bu kasaba veya köy tarih yönünden tetkik edilirken ,Onu Trakya tarihinden tecrit ederek mücerret bir şekilde tetkik etmeye imkân yoktur.Gerçi bütün tarihi hadiseler birbirine sıkı sıkıya bağlıdır ve tarihte tecrit mümkün değildir.Fakat bu hal bilhassa Trakya kasabaları ve köyleri için daha mühim ve hususi bir vaziyet arzetmektedir.Bu hal belki de Trakyanın haiz olduğu coğrafi ve siyasi ehemmiyetten ileri gelmektedir.Netekim asırlar boyunca batı-doğu,Doğu-batı istikametlerinde birçok kavimlerin gelip geçişleri ve böylece birçok tarihcilerin Trakyayı âdeta "Kavimler Kapısı"na benzetişleri de bununla ilgilidir denebilir.Bu itibarla Kırklareli'nin tarihini izah ederken ,evvelemirde Trakya tarihinden bahsetmek, ve bu tarih içinde Kırklareli'nin haiz olduğu mevkii belirtmek en doğru bir yol olurdu.Fakat mevzuumun böyle derin ve geniş bir tetkike müsait olmayışı hali beni,istemeyerek te olsa,gayeden uzaklaştıracak olan böyle bir tetkike girmekten alıkoymaktadır.Böyle bir tetkiki şimdilik bir tarafa bırakarak ve fakat sırası geldikce umumi tarihi hadiselere de temas etmeyi ihmal etmeyerek,tetkiklerimi mümkün mertebe Kırklareli kasabasına inhisar ettirmeğe ve bilhassa tarihi hadiselerin sosyal bakımdan taşıdıkları mana ve değerleri ,tesirleri üzerinde durmağa çalıştım.

Kasaba"KIRKLARELİ" adını,Cumhuriyet devrinde,Kırklareli Milletvekillerinden Dr.Fuat Umay'ın Büyük Millet Meclisine yaptığı bir kanun teklifi sonunda kabul edilmiş olan 20/kanun evvel/1340 tarihli ve 537 sayılı kanunla almıştır.( ) Bu tarihe kadar ~~kasa~~"KIRKKİLİSE" adı ile anılmakta idi.

Kasabaya neden Kırkkilise adı verilmiş olduğu hususunda birçok rivayetler mevcuttur.Gerçi bu rivayetlerin çoğu,tarihi bir esasa istinat etmemektedir.Bununla beraber bunlara belirtmek faydadan ari olmadığı düşüncesiyle kısaca kaydetmeyi doğru buldum.

1)-Bir rivayete göre ,Kasabada kır kilise mevcut olduğu için bu isim verilmiştir.Fakat yaptığım araştırma ve soruşturmalarKırklarelinde kırk kilise mevcut olduğu yolundaki bu rivayeti teyit ve tevsik edici hiç bir müsbet netice vermediği gibi,Kırklareli hakkında mevcut yazılı eserlerde de bu hususta inanılır bir malumat bulunmamaktadır. Gerçi Kırklareli tarihi hakkında kısa bir tetkik yaparak bu tetkikini 17/mart/936 tarihli Son Posta gazetesinde neşretmiş olan Nurettin Fikri Ertürk bu mevzuda Nasırada doğan bir medeniyetin sür'atla inkişaf ettiğini ve bu medeniyet saliklerinin Bozil(Şimdiki Kırklareli) de kırk kilise inşa ettiklerini ve Ekanimi selase namına tacafgah olan bu kır mabede izafeten kasabaya "KIRKKİLİSE" adının verildiğini kaydetmekte ise de,Nurettin Fikri Ertürkün bu iddiasının doğruluğunu teyit ve tevsik eder başka bir kayde tesadüf edemedim.( )

( ) Madde 1:Kırkkilise adı Kırklareliye tahvil olunmuştur.
Madde 2:İşbu kanun neşri tarihinde muteberdir.
Madde 3:İşbu kanunun icrasına dahiliye vekili memurdur.

( ) N.F.Ertürkün bu yazısını kitabana almış olan Ali Rıza Dursunkayanın eserinden okudum.Bk.Kırklarelini vilâyetini tarih,coğrafya kültür ve eski eserleri yönünden tetkik.Shf.45-47,Yeşilyurt B.E. 1948/Kırklareli

II)-Diğer bir rivayet te kasabada kırık bir kilisenin mevcut olduğu ve Kırkkilise adının zamanla bu kırık kiliseden neş'et ettiği yolundaki rivayettirki bu cuheti tevsik eder hiç bir kayde tesadüf edemedim.

III)-Üçüncü bir rivayet te yinde diğer rivayetler gibi kilise kelimesi ile ilgilidir.Buna göre fetihten önce Trakyanın muhtelif yerlerinde (39) kilise varmış,kasabanın kuruldugu sıralarda Trakyanın kırkıncı kilisesi burada inşa edilmiş ve bu sebeble de Bizanslılar tarafından buraya (SARANDAKLİSE= Kırkkilise) adı verilmiş ,fetihten sonra da Türkler tarafından sadece Saranda=Kırk kelimesi türkçeleştirilerek Kırkkilise adı verilmiş.

IV)-Bir başka rivayete göre de Kırkkilise,din uğruna ölmüş Sivaslı kırk azizlerin namına kurulmuş bir kilisenin adı imiş ve kasaba da adını bu kiliseden almış.

V)-Nihayet Kilise kelimesi ile ilgili diğer bir rivayet te,Kırkkilise adının AYASARANDA'dan geldiğidir.Kasabanın adı daha önce kırk azizler manasına gelen Ayasaranda imiş ve bilahara kırkkilise adını almış.

Dikkat edilirse bu rivayetlerin hepsi Kilise kelimesi ile ilgili olup daha ziyade hristiyani bir renk taşımaktadır.Bunların yanında ikinci gurup rivayetler vardır ki,bu rivayetler birincilerin aksine olarak islami bir renk taşırlar.

Bu rivayetlerin başında en mühimi kasabanın eski adının Kırk kimse-Kırk kemesne olduğu yolundaki rivayettir.Bu hususta Ali Rıza Dirsunkaya,"Kırklareli Vilayetini,tarih,Coğrafya,kültür ve eski eserleri yönünden tetkik" adlı eserinde,şu malumatı vermektedir:(Burası Kırkse-Kırkkemesne imiş.Zaman zaman "Kırkse" denilmiş ve gafletimizden istifade edenler tarafından Kırkkilise olarak değiştirilmiş.)(-) Hakikatte Kırkkilisenin doğusunda halen hiç bir eseri kalmamış olan bir Kule mevcut olup Türkler tarafından muhasara ve fethi esnasında adları,sanları malum Kırk Türk Kahramanının burada şehadeti vaki olmuş ve kasabaya ilk evvel oradan girilmiştir.Bu mevkie"KIRKLAR BABA" mahalleye de "Kule mahallesi" denmektedir.Balkan harbine kadar bir de Kule Camii vardı.

3-4 yüz yıllık ecdat mezarlarından ve Balkan Harbinin tahribinden kurtulan bir iki kitabede(Kırkkemesne kadısı)veya(Kırkkimse eşrafından) diye yazılar ve balkan harbından evvel de Kırklar Baba dergahındaki kitabede:

"Kırkkimse Şehit oldu bu yerde
"Bu nam ile anılmıştır bu belde"

tesadüf ettik ise debunlar da tam bir tarih vesikası olmaktan uzaktır.Çünkü fetihten evvel de burası "Kırkkilise" olarak tanınmış ve anılmıştır.( )

Filhakika bugün kasabanın doğu kısmına tesadüf eden bir mahalle "Kırklar Baba" veyahut"Kırklar Tepesi" denilmekte olduğu bir hakikattır.Ve yine fethi sırasında şehit düşmüş bir çok Türk kahramanının bazılarının bugün şehrin muhtelif yerlerinde türbeleri de vardır;(Sancaktar Baba,Mahya Baba,Balaban Baba ....) Fakat bu hal A.Rıza Dursunkayanın da dediği gibi ,kasabanın isminin buradan çıktığını isbat etmekten çok uzaktır.Bu rivayet benim yaptığım tetkikler sonunda vardığım neticeye göre şu hadiseden çıkmış olması muhtemeldir.

Bazı kitaplarda ve bahusus Salnamelerde,Kırkkilise adının bazan"Kırkkenise" olarak yazıldığı görülmektedir.Netekim"XV ve XVI asırlarda Edirne ve Paşa Livası"adlı eserin bir çok yerlerinde Kırkkilseye ayni zamanda "Kırkkenise" de denmektedir ki,"Kırkkimse,Kırkkemesne-Kırkse ve hatta Kırkkilise "adlarının buradan neşet ettiği tahmin olunabilir,

Bu maksatla Tayyib Gökbilen'in yukarıda sözü geçen "XV-XVI.asırlarda Edirne ve Paşa Livası" adlı eserinin I44 üncü sahifesinden şu parçayı aynen alıyorum:"Muhasebe-i Cizye-i kibran vilayet Siruz ve beru yaka ve öte yaka ve keşişlik ve hasha-i Siruz ve gayri vacib sene 894 bimarifet Mevlana Piri Çelebi kadı Köhne Kırkkenise tahriren fi cemaziyülevvel sene 896 Vilayet Siruz."

"محاسبهٔ جزیهٔ گبران ولایت سیروز و برو یقا و اوته یقا و کشیشلك و خاصهٔ سیروز و غیره واجب سنه 894
بمعرفت مولانا پیری چلبی قاضی کهنه قرق کنیسه تحریراً فی جمادی الاولی سنه 896 ولایت سیروز."

Diğer taraftan Kenise kelimesi hakkında yaptığım araştırmalarda bu kelimenin kilise manasına geldiğini tesbit ettim.( )

Kasabanın ne zaman ve kimin tarafından kurulduğu kesin olarak bilinememektedir.Nurettin Fikri Ertürk,kasabanın tahminen İ.Ö.VI.yüzyılda Türkler tarafından kurulduğunu ve şehrin eski İran medeniyeti ile çağdaş olduğunu ileri sürmekte ve ozaman kasabaya "Bozil" dendiğini ilave etmektedir.Gerçi eski Trak kabilelerinin Edirne,İbsala, Enez,Vize,Lüleburgaz,Karıştıran,Midye ve İğneada bölgelerinde oturdukları tarihi bir hakikat ise de,Trakların tarihinden bahseden eserlerin hiç birinde,Kırkkilise veya Bozil kasabasının mevcut olduğuna dair bir kayıt bulunmamaktadır.Roma hakimiyeti devrinde de yine Kırkkiliseye ait bir kayıt yoktur.Yalnız Hammer ,Kırklarelini"Herakliya" olarak anmaktadır ki,bu bize kasabanın eski adının Herakliya olduğunu veya hiç olmazsa Herakliya namını taşıyan bir mevkide kurulduğunu ve zamanla Kırkkiliseye çevrildiğini tahmin ettirmektedir.

Evliya Çelebi seyahatnamesinde,kasabanın Yanko İliyana adında bir kral tarafından kurulduğunu ve Edirneden eski olduğunu kaydetmektedir.Fakat bu hususun teyit edici başka bir kayıt yoktur.Netekim ne hammer tarihinde ,ne Kamusulâlamda ve ne de Edirne Vilayet Salnamesinde kasabanın kuruluşuna ait bir kayıt mevcut bulunmamaktadır.Bununlaberaber henuz kesin olarak tevsik edilmemiş olmasına rağmen, Trakyanın birçok yerlerinde olduğu gibi Kırklarelinin de batı ve güney cihetlerinde mevcut höyükler ,bu civarda Trkalar zamanında bir şehrin mevcut olduğu kanaatını kuvvetlendirmektedir.Netekim Dr.Arif Müfit Mansel de(Trakya tarihi ve Trakya höyükleri" adlı eserinde,bu höyüklerin Traklar zamanından kalma olduğunu ve Akalar medeniyetine ait kubbeli mezar ananesinin ddvam ettiren Trak mezarları olduğunu belirtmektedir.

Bu tahmin ve faraziye isbat edildiği gündür ki Kırklarelinin tarihi daha iyi olarak aydınlanmış olacaktır.

<u>Kırklarelinin Osmanlılar tarafından Fethi</u>:

Kırklarelinin Osmanlılar tarafından fethi,Sultan Murat Hüdavendigârın saltanatı zamanına tesadüf eder.Sultan Murat Trakyanın merkezi ve en büyük şehri olan Edirneyi fethe karar verdiği zaman,Edirnenin arkasını tam bir emniyet içinde bulundurmak ve bu suretle arkadan vaki olacak muhtemel bir düşman taaruzunu önlemek için Lüleburgaz,Pınarhisar,Kırklareli ve Vizenin de zabtı gerektiği kani olmuş ve bu maksatla da bu mıntıkaya da bir ordu göndermişti. Bu Ordu evvelâ Lüleburgazı alarak surlarını yıkmış ve bunu müteakip te burada büyük bir harp meclisi kurularak savaş planı yeniden gözden geçirilmiştir.Ancak bundansonra dır ki ileri harekete tekrar devam edilmiştir.

( ) Ahteri Kebir.Shf.879

Bir taraftan Rumeli Beylerbeyi Lala Şahin Paşa ve Hacı İl Bey Edirne üzerine doğru yürürlerken,bir taraftan da ,Bulgarların Bizanslılara yardım etmeleri ihtimalini bertaraf etmek gayesiyle ikinci bir kol da Karadeniz istikametinde ilerleyerek evvela Pınarhisarı ve bilahara da Kırklareli'ni fet ederek,bu beldeleri de Osmanlı İmparatorluğu ülkeleri arasına katmıştır.

Kırklareli Kasabasının Osmanlılar tarafından fethi tarihi hakkında yaptığım araştırmalarda ,tarihcilerin fetih yılının tesbitinde uszlaşamadıklarını gördüm.Netekim, Kırklarelinin fethi Tacüt-Tevarih ve Gülşeni Maarifte (770),Kamusulâlam,310 senesi Edirne Vilayet Salnamesinde (768),Katip Çelebinin tarihinde (769),nihayet Lügatı Tarihiye ve Coğrafya adlı eserde de (769) olarak gösterilmiştir ki,bu cihet Kırklarelinin fetih yılının tesbitinde kesin bir hüküm verilmesine mani olmaktadır.Bununla beraber Kırklarelinin 768-770 yılları arasında ve daha kuvvetli bir ihtimalle Kamusulalamda kay dolunduğu şekilde (768) yılında Demirtaş paşa tarafından alınmıştır.Filhakika Kırklarelinin Doğu mıntıkasına düşen bir mahalleye hala Demirtaş Mahallesi denmesi ve Türk kuvvetlerinin Kırklareline bu mıntıkalardan girmiş olduğu düşünülürse bu kaydın hakikate en yakın olduğu kabul edilebilir.

Osmanlı Türkleri Kırklarelini fet ettiktensonra ,fet ettikleri her yerde olduğu gibi burada da hemen imar işlerine başlamışlar ve şehirde Camiler,Medresler,Şifahaneler ,imaretler,hanlar,Hamamlar,yollar ve Çarşılar yaparak Kırklarelini Trakyanın Edirnedonsobra en mühim bir kasabası haline getirmişlerdir.

Kırklareli Kasabası hakkında Kamusulâlâmda aynen şu şekilde yazılıdır.:"Edirne Vilayetinde ve Edirnenin 53 kilometre şarkında olarak Istranca silselei cibaline merbut bir takım tepelerin garbi eteklerinde vaki liva merkezi bir kasaba olup,16000 ahalisi ,biri Sultan Bayızit Han'ın ve biri Hızır Beyin bina gerdesi olmak üzere 8 camii Şerifi,tekyesi,mekteb-i İdadisi,5 islam ve müteaddit Rum ve Bulgar ve Yahudi mekatibi İptidaiyesi,Şayak ve fanila ve çul gibi yün mensucat ve tezgahları ve şarap ve konyak amelhaneleri vardır,"( )

Kırklareli önceleri bir nahiye halinde idare olunuyordu.Fakat gerek merkez nahiyede ve gerekse bu nahiyeye bağlı köylerde inkişaf sonunda kasabanın Trakyanın mamur beldeleri arasında yer alması üzerine ,zamanla mükellef bir Sancak haline gelmiş ,gerek mülki ve idari ve gerekse mali işleri "Sancak Beyleri " unvanını taşıyan Beylerle "Paşalık" unvanını taşıyan Paşalar ve Mütesellim denilen Kimseler tarafından idare edilmeğe başlınmıştır.Bir aralık ta "Ayan" denen kimseler tarafından idare edilmiştir.( )

Bu devrin Kırklarelisi için Evliya çelebi şu satırları yazmaktadır:

( ) Kamusulâlâm.Shf.3614

( ) Osmanlı İmparatorluğunun bu devirlerdeki teşkilâtında:
Sancak beyleri=Mutasarrıf
Beylerbeyi=Vali
Mütesellim=Vali veya Mutasarrıflran bir Sancak idaresine memur ettiği kimse,
Ayan:Her şehir ve kasabada halk tarafından seçilen kimseler ki eşraf manasına da gelmektedir.
Voyvoda=Bir Kaza idaresine memur olan kimse 'yi ifade ediyordu.

"Edirne eyaletinde başlıca mükellef bir sancaktır.Tahtı hükümetinde abadan kureası vardır.Mirlivasına berceşhi adalet 10 bin kuruş hasıl olup 500 adam ile icrayı hükümet eder.Beyinin hassı 200 bin akçedir.Tahtı livasında bir zeamet,18 timar vardır.Hini seferde cebelülelerle 800,beyinin askeriyle 1300 askeri olur.Üçyüz pauesiyle 150 akçelik şerif bir kazadır."( )

Tanzimat hareketini takip eden zamanlarda birçok sahalarda olduğu gibi idari teşkilat sahasında da birçok değişiklikler yapılmıştır.ki bu arada Kırklarelinin de 1854 senesinde (Sultan Mecit zamanında)kaza hamine getirildiğine görmekteyiz.1854 tarihinden 1877 tarihine kadar kaza olarak ~~kader~~ idare edilen Kırklarelinin ilk kaymakamı İstanbullu Saffet Beydir.Ondan sonra Emin,Talat,Hasbi,Süleyman Halil ve Çerkez Tevfik Bey adlarındaki zatlar muhtelif tarihlerde Kırklarelinde kaymakamlık yapmışlardır.

1877(1293) tarihinde kasaba rus istilâsına maruz kalmış şubat 1879 tarihine kadar rus işgali altında kalmıştır.1879 tarihinde Edirne Valisi Rauf Paşanın riyasetinde toplanan bir encümen tarafından hazırlanan "Rum ili Vilayatı kanunu " layihasının ayni yıl içinde mer'iyete girmesi üzerine Kırklarelinin birinci sınıf bir mutasarrıflık haline getirilmiş olduğuna şahit olmaktayız.Kasabayı Ruslardan teslim alan ilk mutasarrıf Giritli Cavit Paşadır.Bu zat Rüştiye mektebini yeniden yaptırmıştır.Keza askeri kışlalar da onun mutasarrıflığı zamanında inşa edilmiştir.

Bu devir Osmanlı imparatorluğunun hastalık devridir ve bütün avrupa devletleri bu hasta adamın mirasından faydalanmak için adeta aralarında rekabete girmişlerdir.

1877 Rus istilâsı üzerinden ancak 35 sene gibi kısa bir zaman sonra kasaba ikinci bir istila hareketiyle karşılaşmış bu defa da 30/ekim/1912 de Bulgarlar tarafından işgal edilmiştir.Bulgarlar bu istila sıralarında Türk halka korkunç zulümler yapmışlar kasabayı yakıp yıkmışlar ,bir çok kimseleri öldürmüşlerdir ki bu hal kasabanın yarım asra yakın bie zaman boyunca sönük,bakımsız adeta terk edilmiş bir belde halinde kalmasına sebeb olmuştur denebilir.Gerçi 1913 senesinde bulgar istilası sona ermiştir.Fakat kasaba adeta bir harabeye dönmüş,esasen 1877 Rus istilasında nufusunun pek çoğu başka yerlere gitmiş olan kasabanın geri kalan nufusunun da ekseriyeti bu ikinci istila ile başka yerlere göç etmek suretiyle kasabayı boş denecek bir halde ~~bırakmıştır~~. gelmesine sebeb olmuştur.

Nihayet Birinci cihan harbı gelip çatıyor.Netice malum...Osmanlı imparatorluğu da mağluplar safında.İmzalanan muahede bir milletin ölüm Fermanı mahiyetindedir."Sevr" dediğimiz bu fermanla imparatorluk tamamiyle parçalanmış,küçüle küçüle oç anadolu yaylasında bir devletcik haline gelmiştir.Bu "Han-ı Yağma"da Kırklareli de Yunanlıların payına düşmüş olacak ki 26/7/336(1920)tarihinde kasaba Yunanlılar tarafından işgal edilmiştir.Birinci cihan savaşı sıraları memleketin her köşesinde olduğu gibi Kırklareli de ve fakat bir serhat şehri olması hasebiyle diğer vilayetlerden daha da fazla olarak,çok karanlık,huzursuz ve endişeli günler yaşamış,Yunan işgaline takaddüm eden günlerde bile kasabada dirayetsiz daha doğrusu milli duygudan mahrum bazı idareciler yüzünden kasabada bir rum saltanatı hüküm sürmeğe başlamıştır.

Zaten karanlık olan bu devri büsbütün karartan idarecilerden bilhassa Vessaf bey adındaki mutasarrıfı zikretmek lazımdır.Kırklarelinin yüz karası olarak yad edilen bu zat hakkında,o günleri yaşamış ve o günlerin acı hatıralarını eserinde canlandırmağa çalışmış olan merhum Ali Rıza Dursunkayanın yukarıda türlü vesilelerle bahset(tiğim kitabından bu zata ait faslı aynen almayı muvafık gördüm.

( ) A.Rıza Dursunkaya.Kırklareli tarihi.Shf.124

"Hilmi Beyden sonra yerine gelen Vessaf,Tırnavacık Kaymakamlığını yapmış,Maarif Müdürlüğünde bulunmuş,ve fakat 1908 inkilabından sonra kendi ifadesine göre ittihadcılar tarafından işten atılarak senelerce açıkta bırakılmış perişan edilmiş,pantolonsuz kalmış bir adamdı.Onun işe başladığı 5/şubat/1335 sıralarında Kırklareli şu vaziyet ve manzarayı taşıyordu:

"Bur taraftan çeteler köylerde halkı soyuyor,bir taraftan da şımaran Rumlar taşkınlıklar gösteriyordu.Yunan askerleri Edirneden Hadımköyünę kadar demiryolu boyunca yayılmışlar,İstanbulda Damat Ferit Sadrazam Edirnede yüzellilik Salim Paşa Vali... Vessaf daha geldiğigi gün etrafını Kırklarelinin sayıları 5-10 rakamını geçmeyen Hürriyet ve itilafcıları çevirmiş,müsait buldukları bu dejenere adama her türlü tezviratı yapıyorlar hükümetin her işine karışan bir İngiliz mümessili,Papastan ziyade bir siyasi konsolos gibi her şeye burnunu sokan bir metropolit,mutasarrıfın peşini asla bırakmıyorlardı.

Türk ve Müslüman halk tamamen ihmal edilmiş,kırılan ümit ve makûs taliine küskün ve şaşkın bir halde...

Bir taraftan da Trakya-Paşaeli müdafaa cemiyeti teşkilâtını yapmağa çalışıyordu.Mütareke yapılmış ,harp zenginleri İstanbula savuşmuş, Hamk koca harp içinde adeta benliğini kaybetmiş,aklı başında olanlar bu acı mütarekenin ve bu fena gidişin doğuracağı akıbetler karşısında elem içinde...

Ayakta iki varlık göze çarpıyor:Birisi 3-4 yüz mevcutlu 49 uncu (Şükrü Naili bey fırkası),diğeri de beş yıl cepheden cebheye koşarak henuz ordudan terhis edilmiş 50-60 kadar yedek subayın kurduğu (İhtiyat zabitan taavün cemiyeti)...

Mutasarrıflık makamı artık iyiden iyiye (Hürriyet ve İtilâf kulübüne dönmüştü.

İhtiras ateşiyle yanan kalplerinde yıllardan beri biriken kini söndürmek için bu zavallılar,ellerine geçen bu kıpkızıl muhalif ve dejenere,mutasarrıftan faydalanarak birer külah kapmak için her fenalığı yapıyorlardı.

Vessaf Bey,o kadar doldurulmuş ve o derece propaganda tesiri altında kalmıştı ki,artık her şeyi ,hatta mevcut her müesseseyi ,her teşekkülü ittihatcı yatağı olarak görüyor,bunları tereddütsüz yıkmağa yel teniyordu.Bu arada gözüne ilişen müessese"Darüleytam" oldu.Onun nazarında burası bir ittihatcı yuvası idi.Bu yuvanın müdürden Hademesine kadar hepsinin ittihatcı olmaları lazımdı.Hatta çocukları bile.

.....Darüleytam kapatıldı.Zavallı yavrular kollarından tutularak sokağa atılmışlardı.

Bu mutasarrıf zamanıdaki vak'alar ve hadiseler devlet ve hükümet adına yüz karası idi.Yunan kıt'alarının subayları,yerli Rumlar tarafından davet olunuyor,gelecekleri gün ellerinde çiçek demetleri rum dilberleri,palikaryaları,hatta Osmanlı rum mekteplerinin çocuk ve öğretmenleri şehrin bir kilometre ilerisinden karşılayordu.Misafirlerini o zaman adeta Kırklarelinin imtiyazlı bir yunan bölgesi haline gelen Yayla'ya götürüyorlar,büyük rum mektebinde(Şimdiki Lise) gündüz şereflerine ziyafet,gece de baştanbaşa Yunan bayrakları ile donatılan salonunda balolar veriyorlar,sabahlara kadar danslar ediliyor,yunan marşlar söyleniyor"Zito Veniselos" naraları atılıyordu.

Hatta bir defasında davetli olarak Mutasarrıf Vessaf ta böyle bir baloda bulunmuşve bunu duyan muhitimiz şiddetli bir asabiyetle sarsılmıştı.

Gene bu sırada Yayla kilisesinden bir âyini ruhaniden çıkan yüzlerce genç palikaryalar ellerinde Yunan bayrakları olduğu halde Haylada bir nümayiş gezisi yapmağa cüret etmişler ve orada bulunan bir polisimiz bu bayraklardan birini parçalamıştı.Bu o kadar büyük bir hadise teşkil etmişti ki,başta metropolit olduğu halde Rum ileri gelen-

leri doğruca soluğu mutasarrıflık makamında almışlardı.
Bir Türk polisi Yunan bayrağını yırtmış.Ne cesaret,ne denaet. ne küstahlıktı bu?..
Mutasarrıf gelen hey'etle rumca konuşuyor.Derhal polisi azlettiğini söyledikten sonra başka tarziye makamında papazın ellerini öpüyor,af diliyordu.....
Bu adamın kısa süren zamanı idaresinde milli varlığımıza vurduğu darbeler o kadar çoktur ki yazmak çok uzun sürer.Yalnız şu kadarını söyleyebiliriz kiartık itilaf ve hürriyetciler de bu adama kıymet vermez olmuşlardı."( )
Nihayet bu karanlık devrin sonu da penbe bir şafakla bitiyor. ve Kırklareli IO/II/I922 de tekrar geri alınıyor.
Cumhuriyet devrinde,yakın senelere gelinceye kadar kasabada hiç faaliyet ve inkişaf olmamıştır denebilir.Bu sebeble kasaba, daha uzun yıllar eski işgal edvirlerinin harap halini aynen muhafaza etmiş,hamk yıkılan evini tamir etmek değil zahmetini bile ihtiyar etmemiştir.BU hale türlü sebebler gösterilebilinir:
I)-Bi defa Kırklareli I877 senesinden I920 senesine kadar geçen ve milletlerin tarihi yönünden alındığı takdirde pek kısa olan bir zaman içinde (43 sene) üç defa düşman istilasına oğramış,üç defa yakılmış ve yıkılmıştır.
2)-Kasaba Cumhuriyet devrinde bir hudut kasabası halinde kamış ve bu durum,geçmişin acı hatıralarını bir türlü unutamayan halkı, imar hususunda tamamiyle pasif bırakmıştır.
3)-Nihayet son bir sebeb te belki de en mühim sebeb,Cumhuriyet devrinde gerek mübadil ve gerekse gayrı mübadil olarak kasabaya iskan edilmiş olan muhtelif etnik menşeli göçmenlerin uzun seneler muhite intibak edememiş olmalarıdır.Hatta rivayet ederler ki,bu göçmenlerden bazıları ve bilhassa Yunan menşeli olanlar,kendilerine tahsis edilen evlerin alt katında kendileri oturup üst katına keçi v ve kuzularını kapatıyorlarmış,Keza aynı şekilde bir kısmı da işagl ettiği evin bir odasında oturup diğer kısımları tamamiyle yakmak için yıkmış.Bu rivayetler belki de biraz mübalağalıdır.Fakat h hakikat şudur ki,kasabanın bu günkü manzarası bile işgal devirlerinin tahrip işine sonraları da ağer ağer devam edilmiş olduğunu teyit etmektedir.Netekim bu tahribatın canlı bir numunesi olmak üzere objektivle tesbit edilmiş olan bina,(Eski hükümet binasının hemen yanıdadır.) bunun hala yaşıyan bir örneğidir.onu bu hale getiren yabancı eller değil,kendi sakini olmuştur.Bu hal,yani kasabanın bir kısım halkı tarafından içten içe bu şekilde kemirilişi I940 senesine kadar bu şekilde devam etmiş,I940-4I ve 42 seneleri ise Kırklareli için yeni bir buhran devri olmuştur.Filhakika ikinci dünya savaşının Balkanlara doğru kayması ve Bulgaristan ve Yunanistanın Almanlar tarafından zabtı neticesi olarak harbın hudutlarımıza kadar gelmiş bulunması,kasabada adeta bir panik havası yaratmış ve kasaba halkının %90 nından fazlasının tekrar Anadoluya göç etmesine vesile teşkil etmiştir.Bu sıralarda kırklareli kelimenin bütün açıklığıile ölü bir şehir manzarası arzediyordu.İktisadi hayat felce oğramıştı. Toprak ofisin mübayayı kesmesi,Devlet demiryolu idaresinin tüccarın talebine cevap veremeyişi iktisadi hayatı öldürmüştü.Zahire ve hayvan fiyatları çok düşmüştü.O senelerin iktisadi hayatını canlandırmak için 28/nisan/I94I zahire fiyatlarını gözden geçirmek kafidir kanaatındayım.

( ) Ali Rıza Dursunkayanın aynı eseri.Shf.I56,I57,I58,I59,I60

CİNSİ	Yukarı Fiyatı	Aşağı Fiyatı
Buğday	8,20 Kuruş	6,58 Kuruş
Kızılca	7,0I "	6,2I "
Çavdar	4,I0 "	3,58 "
Arpa	4,76 "	4,54 "
Mısır	5,27 "	4,90 "
Yulaf	3,90 "	3,60 "

Dahası da var:I940 senelrinde çavdar fiyatları I,60 a kadar düşmüştü.

Harp bitip te sükun devri avdet edince,fevkalâde ahval dolayısı ile Kırklarelini terk etmiş olanlar avdet etmiş ve kırklarelinde bir kalkınma ve imar faaliyeti başlamıştır.İmar hareketlerinin başlamasına sebeb hükümet tarafından kasabada bir hükümet konağının yapılmış olması ve daha ziya de (NATO) teşikaltına dahil oluşumuzdur.Filhakika bu hadiseler halkın eskidenberi sarsılmış olan kuvveyi manviyesini takviye de büyük hizmetleri dokunmuş ve o zamana kadar "Güzden çıkarılmış kasaba" nazarı ile bakılan Kırklareli,halk tarafından benimsenmeğe başlamıştır.

(Bu hususta ileride geniş bilgi verilecektir.)

NÜFUS HAREKETLERİ:

Kırklareli,Gerek kasaba ve gerekse vilâyet olarak çok eski zamanlardanberi birçok göçmenlerin yerleştiği ve yerleştirildiği bir bölge olmuştur.Vilâyet çapında başlıyan ilk göçmen hareketi(Osmanlılar devrinden öncesi hariç) Türkler tarafından zabtı tarihi ile muvazidir denebilir.Filhakika Murat Hüdevendigar Edirneyi zabtı kararlaştırdığı zaman, Edirneyi arkadan arkadan vaki olacak bir düşman taaruzuna karşı masun bulundurmak gayesiyle "...Evvela Lüleburgazı alarak surlarını yıktırmış, Anadoludan Türk muhacirleri getirterek burada iskan etmişti."( )
Buna göre Kırklareli bölgesinde ilk göçmen hareketine I4 üncü yüzyılın ikinci yarımından itibaren(I36I) tesadüf edilmektedir.Mezkür tarihten (I36I) bu güne kadar Kırklareline,Kırım,Bulgaristan,Romanya,Yoğuslavya, Yunanistan gibi muhtelif memleketlerden pek çok göçmen gelerek kasaba köylerinde yerleşmiştir.

Fetih yıllarında,Anadoludan getirilerek Lüleburgaza yerleştirilmiş olan türk göçmenler bir tarafa bırakılırsa,bu göçmen hareketlerin belli başlılarını kronolojik bir sıraya göre şu şekilde hulasa etmek mümkündür:

A)-I828(I244) yılında Kırımdan gelen ve Kırklareli kasabasına yerleştirilmiş olan Türk göçmenler.Bu göçmenler o zaman şimdiki Karaumur meydanı civarında(Hastane-Ziyagökalp ilk okulu,hal üçgeni arası) yerleştirilmiş ve kendilerine de bir mahalle tesis edilmiş,fakat bu mahalle I877(I293) Rus istilası sırasında Ruslar tarafından tamamen yakılmış veya yıkılmış ve sakinleri de yerli halkla beraber İstanbula göç etmiştir.

B)-I877(I293) Rus harbı sıralarında Kırklarelinden İstanbul ve Anadoluya doğru vaki böyle bir göç akınına parelel olarak Kırklareline de Tuna boylarından Türk ve Pomak,Bosnadan Boşnak göçmenler gelerek yerleşmiştir.

C)-Bu göçmen hareketini I9I2 Balkan savaşı sıralarında Makedonyadan gelen Pomaklar.Arnavutlar,Batı Trakyadan gelen Türkler,

D)-I9I6(I332) yıllarında Bulgaristan,Yoğuslavya dan yeni bir geçmen kafilesi gelmiş ve bu gelenler Rus harbı sırasında memleketlerini terk edip te bir daha dönmemiş olan asıl yerli halkın yerine kaim olmuşlardır.

E)-Cumhuriyet devrinin ilk göçmen hareketi I924-I925(I340-I34I) yıllarında gelen ve "Mubadil göçmen" adını taşıyan Yunanistan göçmenleridir. Aynı tarihlerde ve daha ziyade I927-I93I yılları arasında da Bulgaristandan bir göçmen kafilesi daha gelmiştir ki bu son gelenler serbest göçmen olup daha ziyade Bulgaristanda askerlik yapmamak veya bir an önce Anavatana kavuşmak isteyenlerdir.

F)-I935-I938 yılları arasında anlaşma ile Romanyadan ,Bulgaristandan bir göçmen kafilesi daha gelmiş ve bu gelenler hükümet eliyle kasaba ve köylere iskan edilerek kendilerine ev yaptırılmıştır.

G)-Nihayet en son göçmen kafilesi iki hükümet arasında yapılmış bir anlaşma gereğince I950-I95I yıllarında Bulgaristandan gelen Türk göçmenlerdir.Bu son göçmenlerden Kırklareli Vilayetine verilenler,hükümet eliyle Vilayetin kaza ve köylerine taksim edilmiş,bilhassa bu taksim işinde(eski iskan siyasetin yanlış neticeleri de göz önünde tutulmak suretiyle) göçmenlerin memleketlerindeki meslek ve geçim durumları nazarı dikkate alınarak,çifci olanlar daha ziyade köylere,san'at erbabları da kasabalara iskan edilmişlerdir.

( ) Feridun Fazıl Tülbentci.Vatan Gazetesi Kırklareli ilavesi. 22/I/I953.

Son felen bu göçmenlerden Kırklareli merkez Kazaya 345 habede (1662) nüfus iskan edilmiştir.Vunlardan (45) hanede (203) nüfus kasabaya,300 hanede (1459) nüfus ise kazanın muhtelif köylerine iskan edilmişlerdir.Kasaba dahiline iskan edilenlere hükümet tarafından 45 adet şehir tipi,köylerde ise 238 adet köy tipi ev inşa edilmiştir. Ayrıcı köylere iskanı yapılanlara toprak,öküz ,çift aleti verilmiş, bu suretle de göçmenlerin bir an önce üretici durumuna geçmeleri sağlanmıştır.Bu maksatla 1950 yılından 1955 mali yılı başına kadar hükümetce Vilayet emrine (1.496.000) lira para gönderilmiş,Bu paranın 345.129 lira 83 kuruşu merkez kaza dahilnde sarf edilmiştir.Merkez kazaya tahsis edilen mezkür paranın da (67.500) lirası ile beheri 1500 lira üzerinden kasaba dahilinde 45 ev inşa edilmiş,mütebaki (277.629) lira 83 kuruşu da merkez kaza köylerinde inşa edilen 238 ev için sarfedilmiştir.(BU bilgiler Toprakİskan Md.nden alınmıştır.)

H)-Nihayet en son olarak 1954-1957 yılları arasında küçük kafileler halinde Yoğuslavyadan serbest olarak gelen göçmenleri kay - detmek icabeder.Bunlar her nekadar mühim bir yekün teşkil etmemekte-iseler de,yine de kayde değer bulunmaktadır.

Emniyet kayıtlarına göre,Kırklareline bu şekilde yoğuslavyadan 1954 yılında 227 hane,1955 yılında 815 nüfus,1956 yılında 582 nüfus, 1957 yılı ilk iki ayında da 108 nüfus gelmiştir.Ancak bu kayıtlar Vilayet çapında olduğu için kasaba dahilinde nekadar göçmen mevcut olduğu henuz kesin olarak bilinememktedir.

Kasaba halkı,muhtelif vesilelerle açıklamağa çalıştığım gibi, muhtelif tarihlerde buraya gelerek yerleşmiş olan türlü etnik menşeli göçmenlerden teşekkül etmektedir.Yerli halk %5 nisbetinde ancak vardır.Bu sebeble kırklareli halkı heterojen bir manzara arzetmektedir.ve bu halk ,Romanya göçmenleri ile sob gelen bulgaristan göçmenleri müstesna,kasabanın her tarafına yayılmış bir vaziyettedir. Bu sebeble kasabada ayni etnik menşeli göçmenlerden teşekkül etmiş bir mahalle bulmak mümkün değildir.Bununla beraber şu kadar söylemek mümkündür ki,Boşnaklar daha ziyade kasabanın Karakaş mahallesinde,Pomaklar,Yayla ve   mahallesinde toplu halde bulunmaktadırlar. Romanya göçmenleri kasabanın iki semtine yerleştirilmiştir:Bir kısmı   mahallesinde bir kısmı da Karakaş mahallesinin şimal ucunda ,Hastahane ile karaumur meydanı arasında.(B semt evvlece Kırım muhacirlerinin yerleştirilmiş olduğu bölge imiş,1877 harbında bu mahalle tamamen yakılmış ve yıkılmış.)

Son gelen höçmenlereski halkı yadırgamamışlardır.Buna sebeb te burada kendi hemşehrilerini,hısım akrabalarını buldukları ve bu suretle kasabada hiç bir yabancılık hissi dumamış olmalarıdır.Bunn tabi bir neticesi olarak son gelenlerle eski gelenler arasında çabucak bir komşuluk ve yardımlaşma münasebeti tessüs edebilmiştir.Bununla beraber Kasabada tam manası ile göçmenlerin intibakı ve sosyal asimulation(temessül) hal olduğu söylenemez.Bu hal bilhassa mübadil göçmenlerle boşnaklar arasında kendini açıkca göstermektedir.Mübadil göçmenlerin aradan çeyrek yüzyılı aşan bir zaman geçtiği halde en küçük bir inkişaf gösterememeleri ve hala hükümetin verdiği ile iktifa ederek ve fakat bilhassa ev konusunda verileni aynen dahi muhafaza edmeyerek harap olmasını önleyememeleri onlaran muhite intibaksızlıkların en objektif bir delilini teşkil etmektedir.

Kasaba halkından başka yerlere gidip yerleşenler yok denecek kadar azdır.1940 ikinci dünya harbı dolayısı ile kasabayı terk ederek Anadolunun muhtelif kasabalarına gidip te bilahara normal hayat avdet ettiği halde eski yerine dönmeyenler bir tarafa bırakılırsa,göç hadise-

sinin sosyla bir propbləm olarak Kırklarelinde mühim bir yer işgal etmediği görülür.Her nekadar bu konuda kasabaya münhasır bir istatistik bulmak mümkün oalamamışsa da,Kaza çapında olarak Nüfus Müdürlüğünden 1955 yılı ait olmak üzere aldığım bilgi bu hususta tatmin edici bilgi verecek durumdarı:

Buna göre 1955 yılında Kırklareli merkez kazadah başka yerlere 706 kişi gitmiştir.Buna mukabil ayni sene içinde 666 kişi de gelmiştir.Gidenlerin ekseriyetini Balkan köyleri sakinleri teşkil etmekte ve bunlar daha ziyade İstanbula (Taşlı tarla semtine) gitmektedirler. Başka yerlerin bilhassa Balkan köylerinde daha çok olması,Orman kanunu ile sıkı sıkıya ilgili bir hadisedir.Filhakika eskidenberi geçimlerini hassaten orman mahsulleri ile sağlıyan bu köyler halkının, orman kanununun taşıdığı ağır müeyyideler sonunda balkandan istediklerı şekilde istifade edememeleri ve bunun yerine çifcilik yapmak için müsait arazilerin de bulunmayışı,bu köyler halkından bir kısmının başka yerlere gitlerine sebeb olmaktadır.

Kesaba da kazanç gayesiyle muvakkat bir zaman için büyük iş yerlerine giden bir zümreye de tesadüf edilememektedir.144 öğrenci üzerinde yaptığım tetkikte,bu soruya müsbet cevap veren çıkmamıştır. Bunun gibi yaz aylarında bağlara vesaire yerlere göç edenler de yoktur.

1310 senesi Edirne Vilâyet salnamesinde ve Kamusulâlâmda kırklarelinin o senelrde Vilayet olarak nüfusunun (138678) olduğu ve kasaba nüfusunun de (16.000) olduğu yazılmaktadır.1955 yılı Nüfus sayımı muvakkat neticelerine göre iseVilâyet nüfusu (223812) dir ki bu bize Vilayet nüfusunun 61 sene içinde (84134) gibi küçümsenmeyecek bir artış kaydettiğini ifade etmektedir.Kaldı ki o zamanki Kırklareli Vilayeti bu günkü hudutlarının dışına çıkmakta idi ve bu gün Bulgaristanda kalmış olan Tırnova ve Ahtapolu kazaları da bu vilayet hududu içinde bulunuyordu.Bununla beraber asıl artışın Cumhuriyet devrinden sonra başladığını görmekteyiz,Balkan harbı ve birinci cihan savaşı Kırklareli bölgesinde büfusun azalmasına sebeb olmuştur.1927 nüfus sayımında Bütün vilayet nüfusu 108989 dur ki bu 1894 den 1927 senesine kadar nüfus münhanisi daima alçalmıştır.Ancak 1927 densonra münhaninin yükseldiği görülmektedir.

Yine bu mevzuda Kamusulâmda aynen şu şekilde yazılmaktadır:
"7 kaza ve 33 nahiyeye munkasım ve 24I karyeyi havi olup I38678 ahalisi vardır.Ahali hemen hemen mütesaviyen İslam,Rum ve Bulgardan mürekkp olup bir miktar yahudi,ve çingene vasire dahi vardır."( )
Bu satırlar o zamanki Kırklareli nüfusunun gayrı mütecaniş bir manzara arzettiğini,ve çoğunluğun gayrı müslimlerin teşkkil ettiğini göstermektedir.Bu bakımdan gerek kasaba ve gerekse vilayet mütecanis bir manzara arzetmektedir.I935 nüfus sayımı neticelerine göre Kırklareli kasabasının 2089I kişiden ibaret nüfusunun 20377 i islam. I40 ı hristiyan,4I4 ü musevi olmak üzere ceman 554 ü gayrı müslim ~~ve geri-kalan~~ halktan müteşekkil bulunmaktadır.Yine ayni istatistike göre bu nüfusun 20279 u Türkçe,244 ü yahudice,I02 si boşnakca 60 ı Bulgarca konuşmaktadır ki,bu neticeler Kırklareli halkının gerek din ve gerekse dil bakımından oldukca mütecaniz bir manzara arzettiğini,bunun yanında boşnak göçmenlerin hala muhite intibak edemeyerek ,memleketlerindeki dil ve adetlerini muhafaza ettiklerinin göstermektedir.

Bu hususta gerek I950 ve gerekse I955 nufus sayımları istatistiklerinde bir malumat mevcut değildir.Ancak Nufus dairesinden aldığım (I957 yılı birinci devre istatistik cedvelinden) malumata göre I957 yılı mart sonunda Kırklarelinde 499 kadın ve 49I erkek olmak üzere (990) musevi,3I kadın ve 25 erkek olmak üzere (56) bulgar bulunmaktadır.

I927 yılından beri her beş yılda bir yapılan genel nüfus sayımları sayesinde Kırklarelinin nüfus artışını tesbit ve tayin etmek mümkün olmaktadır.Buna mukabil bu sayımlarda muhtelif ictimai sınıflara göre bölümlerin yapılmamış olması,son I955 yılı sayımının kesin neticelerini gösterir istatistiklerin henuz hazırlanmamış olmasına mevcut nüfusun ictimai tabakalar yönünden ne şekilde olduğunu,artış veya eksilişlerin daha çok hangi tabakalarda bulunduğunu tesbit etmek imkanlarını ortadan kaldırmaktadır.

I927 den bu güne kadar yapılmış genel nüfus sayımlarınagöre Kırklarelinin nüfusu,A)kasaba,B) Merkez kaza,C) Umum vilayet olarak aşağıda gösterilmiştir:

Yılı	A) Kasaba	B) Merkez kaza	C) Umum vilayet
I927	I29II	47402	I08989
I935	2089I	69587	I72697
I940	32232	I28847	256353
I945	I44I2	68666	I78203
I950	I4557	7I908	I9I376
I955	I93I2	62538	2238I2

Nüfusun cinsiyet itibariyle dağılış ise (yalnız kasabanın) şe şekildedir:

Yılı	Erkek	Kadın	Yekün (Şehir)
I927	6988	5923	I29II
I935	I3887	7004	2089I
I940	24973	7259	32232
I945	7739	6673	I44I2
I950	-	-	I4557
I955	-	-	I93I2

I957 birinci devre istatistik cedvelerinde ise şehir nufusu kadın erkek olmak üzere şum şekilde gösterilmiştir:

Erkek	kadın	Yekün:
I0238	I0059	20297

Kırklareli kasabasının muhtelif yıllara ait nüfus istatistiklerinin tetkikinde,I935 ve I940 seneleri hariç bırakılırsa,I927 den I955 yılına kadar nüfusun tedrici olarak tezayüt ettiği görülecektir.Filhakika kasaba nüfusu I927 de I27II iken I945 de I44I2, I950 de I4557 ve I955 de I93I2 olmuştur.I927 ve I945 yıllarındaki artışı doğum ve ölüm miktarları ilazh etmek mümkünsede,I950 ye nazaran I955 deki artışı bir taraftan doğüm ve ölüm münasebetleriyle bir taraftan da yeni gelen göçmenlerle izah etmek mümkündür.Filhakika I955 yılında %3,9 olan doğuma mukabil ölüm ancak %I,2 dır ki bu nisbet te nufusun artışında bu iki hadisenin rolünü göstermektedir.

I955 kayıtlarına göre kaza dahilindeki nüfus değişmeleri şu şekildedir:

Yeniden kayıt=443	Doğum=24I7	Ölüm=7I4
Giden=706	Evlenen=564	Boşanan=57

I935 ve I940 yıllarına ait nufüs miktarlarında ise ,normal artış hududunun dışına taşan ve bilhassa I940 da I935 nazaran da I234I gibi büyük bir fark gösteren bu artışı o zamanki dünyan buhranı ile daha doğrusu İkinci dünya harbının sınırlarımıza yaklaşması ile izah etmek mümkündür.Filhakika ikinci dünya harbı patlak verip te kısa bir zamanda balkanlara doğru yayılmağa başlayınca Bütün Trakya gibi Kırklareli de askeri bir bölge olmuş ve gerek kasaba dahiline ve gerekse köylerine külliyetli miktarda askeri birlikr getrilmiştir. Nüfus sayımlarıñda,askerler bulundukları mahallin nufus sayımına dahil edilmeleri münasebetiyle bu birlikler de Kırklareliye ithal edilmişler ve bunun neticesinde görülen bu artış tahassül etmiştir.

EVLENMELER:Kırklarelinde normal olarak kızlar I8-20 ve erkekler de 22-25 yaşları arasında evlenmektedir.Fakat bu hududtların üstünde ve altında da ~~basa~~ evlenmelere sık sık tesadüf edilmektedir. Küçük yaşlarda evlenmeler daha ziyade çifcilikle meşgul olanlarda ve bunlardan da bilhassa Yunanistan menşeli göçmenlerle başnaklarda görülmektedir.Gerek boşnaklarda ve gerekse mübadil göçmenlerinde,ilk pkulu bitiren kızların hemen evlendikleri ve çocukların da keza I5-I6 yaşlarında evlendikleri müşahede edilmektedir.Bu hadisenin daha ziyade aileye yeni bir istihsal unsuru daha ilave etmek endişesinden ileri geldiği düşünülebilir.

Evlenmeler genel olarak yine kasaba içinden olmaktadır.Kasabadan köye gelin gittiği görülmemiştir.Buna mukabil köyden kasabaya kız alndığı vakidir.Münevver tabaka arasındaki evlenmelerde,umumiyetle aşk üzerine istinad ediyor.Fakat çifci,işci tabakalarında evlenmelerde müstakbel eşi seçemede son karar anne ve babanındır.Genel olarak delikanlılar ya kendi seviyelerindeki ailelerden veyahut kendilerinden daha üstün ailelerden ~~kız~~ almaktadırlar.Kendi seviyesinden (Burada seviye,maddi seviyedir.Yani zenginlik ve fakirlik derecesi) aşağı seviyeden kız alanlar görülmekte ise de,burada ya aşk hakim olmaktadır ve yahut ta ~~iki daha fazla bu sebebtend~~ düğün masrafından kaçınmak endişesinden oğlanı bu yola seveketmektedir.

Evlenme mevzuunda etnik menşe meselesi(Boşnaklar hariç)mevzubahis edilmemektedir.Yalnız Boşnaklardakdadır ki,eveleneceklerin Boşnak olmasına dikkat edilmektedir.

Kasabada kız kaçırma hadiseleri seyrek vaki olmaktadır. Muhtelif yıllarda kasaba dahilinde vuku bulan evlenmeler,belediye kayıtlarına göre şu şekilde tesbit edilmiştir:

YILLAR	Akit miktarı
I/IO/I95I-I/IO/I952	I75
I/IO/952-I/IO/953	I68
I/IO/953-I/IO/954	I66
I/IO/954-I/IO/955	I90
I/IO/955-I/IO/956	I9I

Bunagöre kasaba dahilinde ayda ortalama I4-I5 nikâh kıyılıyor demektir.I955 yılında umum kazadaki evlenme miktarı ise 564 olarak kaydedilmiştir.

E V L E R:Kasaba dahilinde nekadar ev olduğuna dair bir kayıt bulamadım.I950 senesinde 3275 hane mevcutmuş.(Köy bürosu kayıtlarına nazaran.)Buna göre bu tarihten bu güne kadar yapılan yeni binalar da nazarı dikkatın alınmak suretiylç kasabada 3500 kadar ev olduğu tahmin edilmektedir.(Belediye ~~tabela~~ numarataj miktarı da bu hususta inanılır bir kaynak teşkil ememmektedir.Çünkü bu seride boş arsalar da yer almaktadır.)

Evler umumiyetle eskidir.Bu evlerde yapı malzemesi olarak daha ziyade kerpiç ve ağaç kullanıldığı görülmektedir.Hatta bir kısım evlerin dış yüzleri bile sıva yerine tahta ile kaplanmıştır.Eski evlerden ,evvlece rum ve bulgarların oturdukları mahallerdeki evler(Yayla,kocahıdır,Hacızekeriya mahalleleri) genel olarak iki katlı, müslümanların oturdukları mahallerdeki evler ise tek katlıdır.(Karakaş mahallesi bilhassa böyledir.) Her evin bir bahçesi vardır.Bahçede--~~Evler~~ çifci ailelerinin ahırı,samanlığı ve odunluğu bulunur. Rum ve Bulgar evlerinin bir çoğunda da Şaraphaneler varmış.Tabi bugün bunların hiç biri kalmamış,eski şarap fıçıları yeni gelenler tarafından bozularak ya yakılmış veya hut ta yok bahasına satılmış.Evlerin helalaları bahçededir.Ekseri evlerin helâları muntazam ise de, bir çoklarının alelade yapılmıştır.

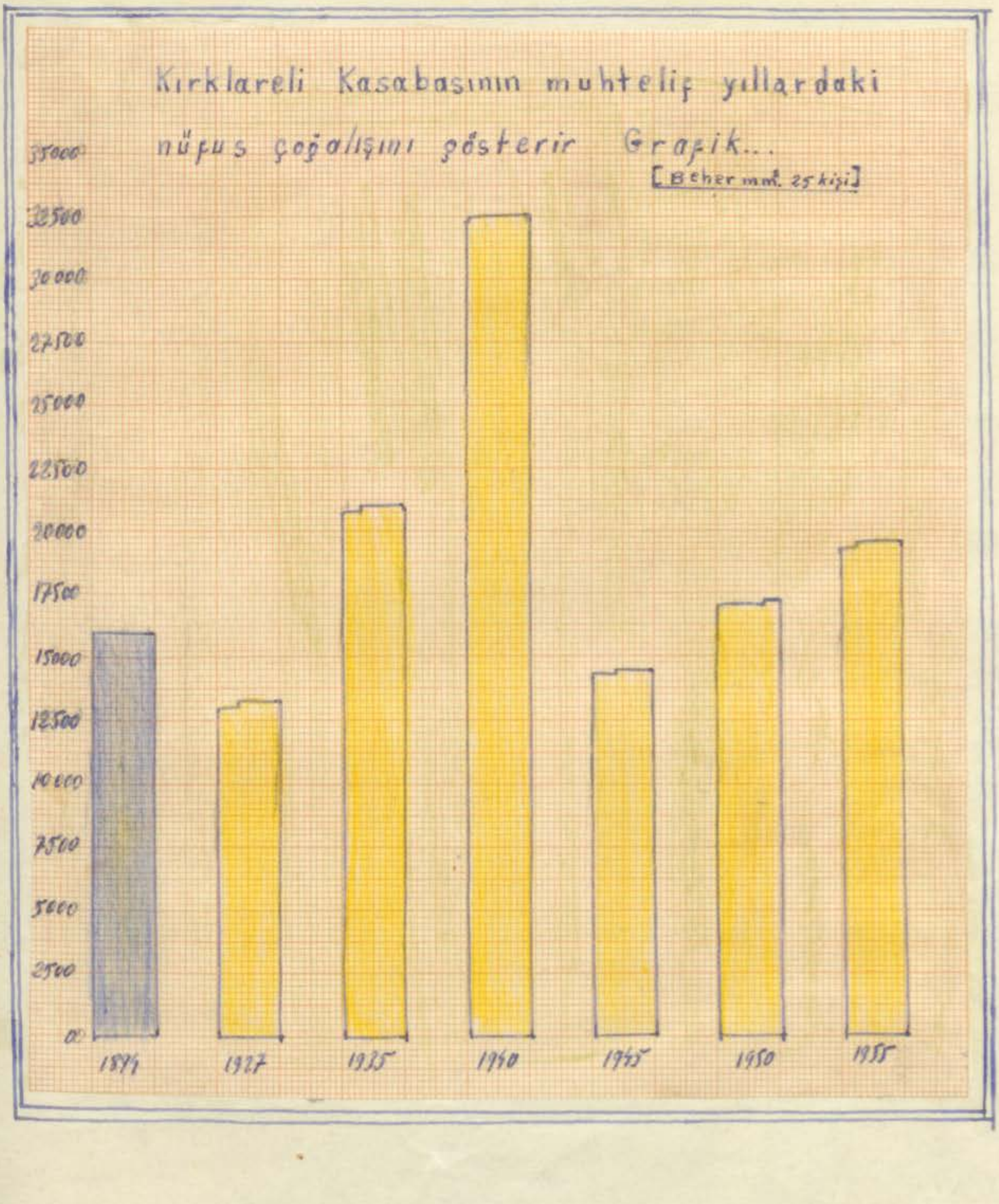
Kasabada I950 yılından itibaren sürekli bir yapı faaliyeti başlamıştır.Yapılan yeni evler,sahibinin maddi durumuna göre değişir. Durumu iyi olanlar ikiç katlı ve iki daireli olmak üzere beton yapmakta,orta halliler ise yine iki katlı yapmakla beraber ,bir aile için ve taş,tuğla ve ağaçtan yapmaktadırlar.Büyük şehir tipi binalara seyrek tesadüf edilmektedir:Halen kasabada bu nevi bina sayısı (IO) dur.Evlerin üstleri yerli veya Marsilya tipi kiremitle örtülmekte düz damlı,sap ve samanla örtülü eve tesadüf edilmemektedir.

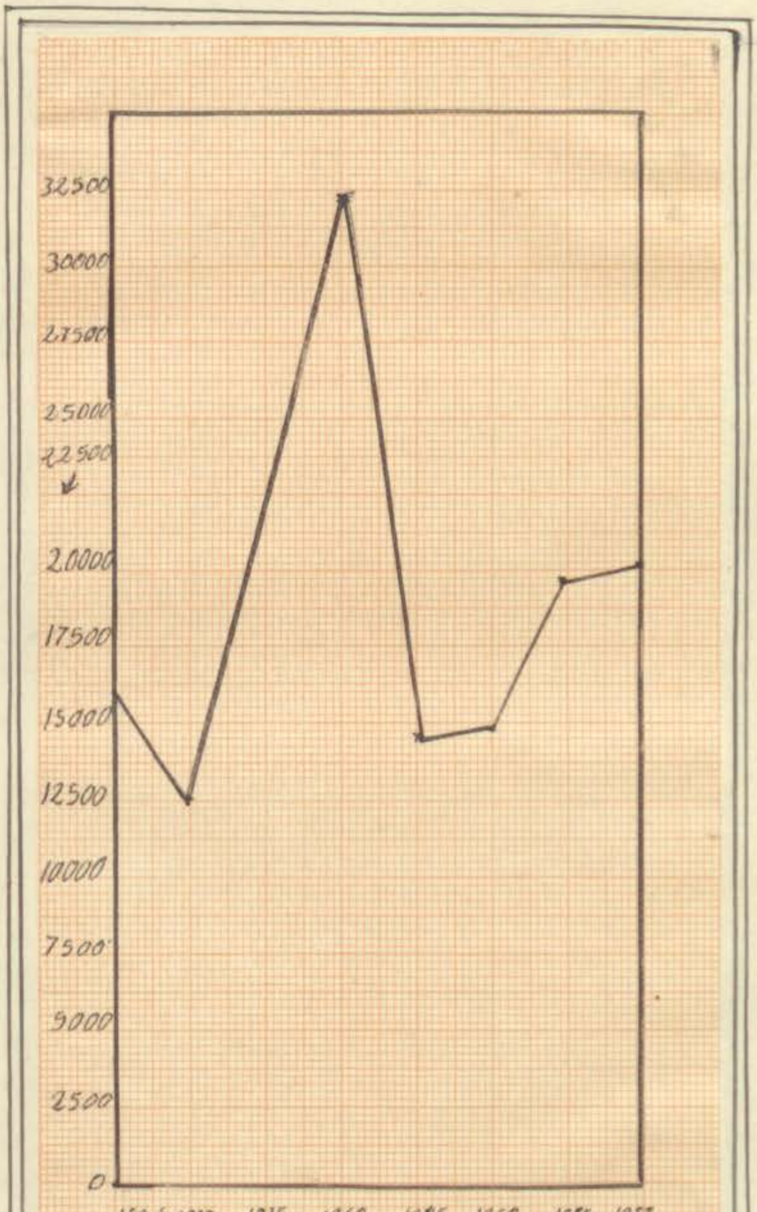
Muhtelif yıllarda yeniden inşa ve esaslı tamir için verilen ruhsat miktarları şu şekildedir:(Belediye mimarlığından)

Yılı	Yeni	Esaslı tamir	Yekûn
I952	53	24I	294
I953	IOO	I92	292
I954	II4	II9	233
I955	I82	242	424
I956	6I	286	347

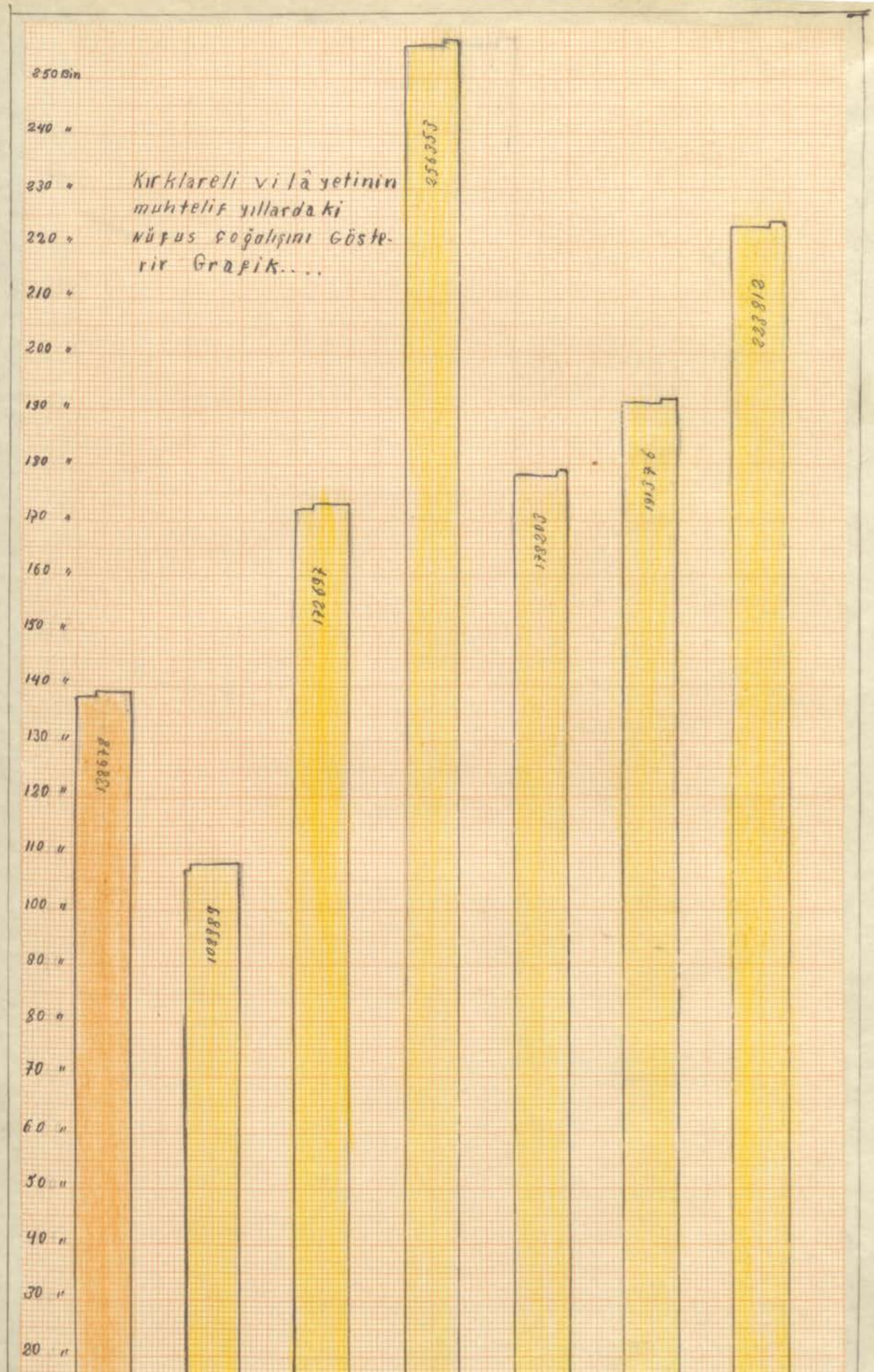
956 yılında yeni inşaat ruhsatının az buna mukabil tamir ruhsatının fazla oluşunun sebebi,yeni inşaat için gerekli yapı malzemesinin (Demir,Çimento) darlığından ileri gelmektedir.Halk yını yapamayınca evini esaslı bir şekilde tamir etmeyi tercih etmektedir.

Balkan harbından önce kasaba dahilinde I2.000 ev varmış.Fakat Balkan harvı umumi harp sıralarındaki işgaller yüzünden kasabanın 2/3 ü yakılmış ve yıkılmış.Yakın zamana kadar kasabanın umumi manzarası bir yangın yeri ve bir harabe manzarasını gösteriyordu.Bu gün az çok bu manzaranın yerinde yeni ve modern binalar yer almıştır.

Kırklareli Kasabasının muhtelif yıllardaki
nüfus çoğalışını gösterir Grafik...
[Beher mm². 25 kişi]
35000
32500
30000
27500
25000
22500
20000
17500
15000
12500
10000
7500
5000
2500
00
1927
1935
1940
1945
1950
1955

Kırklareli kasabasının nüfus munhanisi.

Kırklareli vilâyetinin muhtelif yıllardaki Nüfus çoğalışını Gösterir Grafik....
250 Bin
240 "
230 "
220 "
210 "
200 "
190 "
180 "
170 "
160 "
150 "
140 "
130 "
120 "
110 "
100 "
90 "
80 "
70 "
60 "
50 "
40 "
30 "
20 "
10 "
138978
108559
172697
256353
178203
191376
228818
1894
1927
1935
1940
1945
1950
1955

EĞİTİM İŞLERİ VE FİKİR HAYATI

Kırklareli,eğitim ve fikir hayatı bakımından oldukca ileri bir seviyeye ulaşmış bulunmaktadır.Kasabada bir lise,bir erkek ve bir kız san'at Enstitüsü olmak üzere üç orta dereceli okul ve beş te ilk okul mevcut bulunmaktadır.

İlk Okullar:

Kasabadaki ilk okullardan Tevfik Fikret ilk okulu(I5)Kocahıdır ilk okulu(I2),Cumhuriyet ilk okulu(II),Ziyagökalp ilk okulu(8) ve Ahmet Mithat ilk okulu (7) öğretmenli olup kasaba ilk okullarındaki öğretmen sayısı (53- üçü bulmaktadır.

1956-1957 ders yılı başında ilk okula devam çağındaki çocuk sayısı (1359) erkek ve (II85) kız olmak üzere (2544) olup,bunlardan (II92) erkek ve (1036) kız ki ceman (2228) çocuk okula devam etmektedir.Buna göre okula devam nisbeti kasabada %87 yi aşmaktadır.

Okula devam eden öğrenci miktarını geçen yıllarla karşılaştırdığımızda,okula devam eden çocuk miktarının bilhassa 1951-1952 ders yılından itibaren tedrici olarak arttığı görülmektedir.Aşağıda verilen rakamlar bunu objektif olarak göstermektedir:

MUHTELİF YILLARDA OKULA DEVAM EDEN ÖĞRENCİ SAYISI

Ders yılı	Erkek	Kız	Toplam
1950-51	II53	799	1952
1951-52	898	781	1677
1952-53	946	866	1712
1953-54	975	792	1767
1954-55	1077	855	1932
1955-56	II27	962	2089
1956-57	II92	1036	2228

1955-1956 ders yılında ilk okullardan (108) erkek ve (II5) kız olmak üzere (223) talebe mezun olmuş,bunların(89)u orta okula,(100)ü Erkek San'at enstitüsüne ve (4) ü de kız sanat enstitüsüne kayd olmuş (30) u da hiç bir okula kayd olmayarak hayata atılmıştır.

Mevcut okul binaları bu gün için ihtiyacı karşılayamamaktadır. Bu bakımdan bilhassa şehrin en büyük mahallesi olan Karakaş mahallesi büyük sıkıntı içinde bulunmaktadır.Buna sebeb,evvelce bu mahallenin merkezi bir yerinde mevcut olan ve fakat 3 sınıflı oluşu ihtiyacı karşılayamadığından 1953 yılında yıkılan (Cumhuriyet) okulunun yerine yenisinin bu güne kadar yaptırılamamış olmasıdır.Okul kifayetsizliği bazı okullarda çift tedrisat yapılması zaruretini doğurmuştur.Netekim yıkıldıktansonra Musevi okulu binasında tedrijat yapan Cumhuriyet ilk okulu ile Ziya Gökalp ilk okulunda çift tedrisat yapılmaktadır.

Her okulda bir okul kitaplığı ve ayrıca her sınıfta da bir sınıf kitaplığı mevcuttur.Sınıf kitaplıklara özel mahiyette olup,doğrudan doğruya öğrencilerin kendi teşebbüslerinin eseridir.Bu kitaplıklardaki kitaplar öğrenciler tarafından tedarik edilmekte ve her sınıf bir üst sınıfa geçtiğinde,kitaplığı kendi sınıflarını işgal eden kardeşlerine devretmektedir.Bu kitaplıklar daha ziyade derslerini takviye edici mahiyette olduğundan öğrencilere büyük fayda sağlamaktadır.

Bütün okullarda bir"Okul aile birliği","Kızılay Gençlik kolu", "Çocuk Esirgeme Kolu","Spor Kolu","Kitaplık Kolu","Okul Öğrenci Kooperatifi" gibi teşekküller bulunmaktadır.Ayrıca bütün okullarda bir

"Yavru Kurt" teşkilâtı vardır.Fakat bu teşkilât kuruluşundaki gayeleri tahakkuk ettirmekten bu gün için çok uzak bulunmaktadır.Bütün faaliyeti millî bayramlarda resmi geçitlere iştirake inhisar etmektedir.

Okul aile birlikleri: Türkiyenin birçok yerlerinde olduğu gibi Kırklarelindeki okul aile birliklerinde faydalı ve verimli bir çalışma görünmemektedir.Bunun sebebi araştırılacak olursa ,ilk nazarda ,veliilelerin ilgisizliği ve buna ilaveten de bilahara bütün okul aile birliklerini birleştiren "İlk Okullar Yapım ve Onarım derneği" adı altında yeni bir dernek kurulmuş olması ve bu derneğin Okul aile birliklerinin faaliyet sahalarını gayet daraltmış olması ,bu başarısızlığa sebeb olarak gösterilebilir. halí

Bu mevzuda yaptığım araştırma ve incelemede ise ben,bu başarısızlığım hakiki sebebinin bunlar olmadığı,hakiki sebebin çok daha başka olduğu neticesine vardım:

"Okul Aile Birlikleri",evvelemirde ,bizde âdeta iki ayrı âlem olan Okul ile aileyi birbirine yaklaştırmak ve bu suretle okul ile ailenin ayrı ayrı karakterde tatbik ettiği eğitim sistemini ,okul sistemi etrafında birleştirerek yarın'a daha mütekamil bir nesil hazırlamak gibi milli bir gaye ile teşekkül etmiştir.Fakat gaye bu olduğu halde ,O.A.Birlikleri,ya cemiyet telâkki ve sistemi itibariyle bu gayenin tahakkukunu imkansız görmüş olduklarından ve yahut da bu birliklerin teşkilini bir nevi cemaat okullarına doğru gidiş hareketi olarak telakki etmiş olmalarından ,asıl gayeyi bir tarafa bırakarak ve selâhiyet hudutlarını da aşarak okulun idari işlerine karışacak hatta müdahale edecek kadar ileri gitmişlerdir. Binaen aleyh teşekkülün başarısızlığının asıl sebebi bu noktalarda toplanmaktadır.

Yapım Onarım derneklerine gelince,onların kuruluşu daha başka esaslara dayanmaktadır.Filhakika "İlk Okullar Yapım ve Onarım Dernekleri,okul aile birliklerinin birleşmelerinden meydana gelmiş bir dernektir.Fakat gayesi ,Okul aile birliklerinde olduğu gibi çocuğun yetiştirilmesi mevzuundan ziyade isminden anlaşılcağı veçhile okulların yapım ve onarım işleriyle meşgul olmaktır.Esasen bu dernekler, Okul Aile birliklerinin bir taraftan talimatnameleri icabı para işleriyle meşgul olamayışları,diğer taraftan da bir dernek mahiyetini taşımadıklarından kendilerine bütce mevzuatı icabı olarak maarif Vekaletince nakdi yardım yapılması imkanlarından mahrum olduklarından, okul aile birliklerinin bu boşluğunu doldurmak gayesi ile kurulmuşlardır.Binaenaleyh her iki teşekkülün gayeleri ayrıdır ve Yapım onarım dernkelrinin kuruluşu ile Okul aile birliklerinin başarısızlığı arasında bir bağlantı görmek doğru değildir.

İlk okul çağıbdaki çocuklar arasında kayde değer bir çocuk suçluluğu görülmemektedir,Her nekadar pek mahdut sayıda hırsızlık suçlarına tesadüf edilmekte ise de ,bu vak'alar da belirttiğim gibi belirli birkaç çocuğa inhisar etmekte ve esasen bu çocuklar gerek okul idaresi ve gerekse emniyet teşkilatı tarafından daimi bir kontrol altında bulundurulduğundan hadiselerin tekrarına mahal bırakılmamaktadır.

Kasabada,çocukların okul dışı oyun ihtiyaçlarını karşılayabilecek bir çocuk bahçesi mevcut değildir.Eskiden Belediye bahçesinde bir çocuk bahçesi vardı,Fakat bakımsızlık ve alakasızlık yüzünden tamamiyle harap olmuş ve yeri bu gün bir nevi oto-park halini almıştır. Gerçi 1956 yazında belediye tarafından şehrin ~~biri~~ en merkezi yerinde kain aile parkının(Dingiloğlu parkı-belediyenin) bir kenarına bu maksatla birkaç oyun aracı konmuş ve bu köşe çocuk bahçesi haline getirilmek istenmiş ise de,tamamiyle kontrolsuz bulunan ve esasen pek iptidai ve derme çatma olan bu aletlerden çocuklar faydalanmaları şöyle dursun ~~dursun~~ bilakis zarar görmektedirler.Bilhassa oyun aletlerinin mahdut oluşu(3 adet olup ikisi daimi bozuk) çocuklarda kıskançlık,hırs ve kin gibi fena hislerin doğmasına sebeb olmakta dır.Bu hal Eğitim-Oyun prensibine tamamiyle aykırı bulunmaktadır.

Çocukların okul dışı zamanlarını geçirdikleri diğer bir yer de Çocuk Kütüphanesidir.Çocuk Kütüphanesi 23/nisan/I956 tarihinde Vali Muavini Sakıp Özil'in himmet ve delâletleriyle( )açılmıştır.Belediyeye ait bir binada açılmış olan kütüphaneye ılk anda Özel idare ve Belediye bütcelerinden (906),hususi kanallarla da (I86) kitap temin edilmiştir.

Kitaplar daha ziyade ilk okul seviyesindedir.Esasen Kütüphane de ilk okul çocuklarının okuma zevklerini ve ihtiyaçlarını tatmin ve onlarda şahsi araştırma kabiliyetlerini inkişaf ettirmek gayesi ile kurulmuştur.Kütüphane 30 kişiliktir.İhtiyaca karşılayamamaktadır. Bu yüzden birçok öğrenciler istifade edememektedirler.

Özel idare ve belediyenin I957 yılı bütcelerine konmuş olan ödeneklerle mevcut binanın üstüne ikinci bir kat çıkmak suretiyle ,tevsii için bir teşebbüs mevcuttur,Tahakkuk ettiği takdirde,Kırklarelinde ilk okul çocuklarının kütüphane ihtiyaçları nisbeten karşılanmış olacaktır.

Kuruluş tarihinden (23/nisan/956) 6/mart/957 tarihinde kadar kütüphaneye (8456) erkek ve (9384) kız olmak üzere (I7840) öğrenci gelmiştir.Bu rakamlar bir taraftan ilk okul çocuklarındaki okuma alakasının yüksekliğini,diğer taraftan bu alakanın kızlarda daha yüksek olduğunu belirtmektedir.

<u>L İ S E :</u>

Kırklareli Lisesi I954-I955 ders yılı başında kurulmuştur. Bununla beraber tam lise karşılığı olmamakla beraber I892 tarihinde ,o zaman mevcut Rüştiye'ye iki sınıf ilavesiyle beş sınıflı ve yalnız erkeklere mahsus bir "İdadi" mektebi kurulmuştur ki,bu mektebe bir bakımdan lise diyebiliriz.I9I2 senesine kadar tedrisatına devam eden idadi mektebi I9I2-I9I4 balkan harbı sıralarında kapalı kalmış,I9I4 yılından itibaren tekrar beş sınıflı idadi olarak faaliyetine başlamıştır.Fakat I9I8-I920 seneleri arasında ,şehrin işgal altında kalması yüzünden bu mektebin de ikinci defa kapandığı görülmektedir. I920 senesinde bir devreli lise olarak tekrar açılmış ise de,bu defa da talebe azlığından ayni sene içinde mektep lağvedilmiştir.

I920 den I927 senesine kadar orta dereceli mektepten mahrum kalan Kırklarelinde nihayet I927 senesinde kız ve erkek karışık olmak üzere bir orta okul açılmıştır.I954-I955 sers yılı başına kadar devam ettiktensonra nihayet mezkûr tarihte lise açılmıştır.

Lise ilk sene yalnız 9 uncu sınıfla tedrisata başlamıştır.Bu sene ilk mezununu verecektir.

Lise kadrosunda halenI0 kadın ve 7 erkek olmak üzere I7 öğretmen vardır.Okulda idareci olarak bir müdür,iki müdür yardımcısı vardır. Ayrıca bir katip ve bir de kütüphane memuru vardır.

Mevcut öğretmenler ~~iht-~~ kafi gelmediğinden Yurttaşlık bulgisi, Felsefe ve bir kısım Matematik dersleri ücretli öğretmen kullanmak suretiyle kapatılmaktadır.

I956-I957 ders yılında I75 kız ve 332 erkek olmak üzere 507 öğrenci mevcuttur.Bunların 375 i(I35 kız ve 240 erkek) orta kısımda, I32 si ise (40 kız,92 erkek) lise kısmındadır.

( ) Sakıp Özil Halen Kırklareli Vali Muavini olup Çocuk davası üzerinde hassasiyetle duran ve bu davanın,milli davaların başında geldiğine iman etmiş olan değerli bir idarecidir,Tekirdağında bulunduğu sıralarda da bu mevzu üzerinde hassasiyetle durmuş ve burada bir çocuk yuvası tesisine ön ayak olmuştur.Tekidağlılar bu hayırlı yuvaya"Özil Çocuk Yuvası" adını vermişlerdir.

Geçen yıllara nazaran okula devam eden öğrenci miktarında son senelerde göze batacak şekilde bir artış görölmektedir.Her nekadar okulun lise halini almasının bunda büyük rolü varsa da 1956-57 ders yılında orta kısımda mevcut öğrenci miktarı nazarı dikkate alındığında,yine böyle bir artışın mevcudiyeti kolaylıkla görülmektedir.

1950-51 ders yılından 1956-57 ders yılına kadar okula devam eden öğrenci miktarı yıllara före şu şekilde tesbit edilmiştir.

Ders Yılı	Kız	Erkek	Toplam
1950-51	63	107	170
1951-52	59	111	170
1952-53	50	125	175
1953-54	76	174	250
1954-55	109	236	345
1955-56	132	283	415
1956-57	175	332	507

Bu tarihlerde okuldan mezun olan öğrenci miktarı da şu şekilde tesbit olunmuştur:

OKULDAN MEZUN OLAN ÖĞRENCİ SAYISI

DERS YILI	Kız	Erkek	Toplam
1950-51	10	16	26
1951-52	10	22	32
1952-53	11	25	36
1953-54	16	23	39
1954-55	10	23	33
1955-56	26	33	59

Ayni yıllar içinde mezun olan bu öğrencilerin muhtelif okullara devamlarının da şu şekilde dağıldığı görülmektedir:

	Liselere			Meslek okullarına			San'at Ens.		
Ders yılı	Kız	Erkek	Toplam	Kız	Erkek	Toplam	Kız	Erkek	Top.
1950-51	5	11	16	3	3	6	-	-	-
1951-52	3	11	14	5	6	11	-	-	-
1952-53	6	18	24	4	4	8	1	2	3
1953-54	7	6	13	6	5	11	-	1	1
1954-55	3	16	19	3	3	6	2	1	3
1955-56	7	11	18	5	6	11	1	3	4

Lisede aşağıda gösterilen öğrenci teşekkülleri vardır:

1)-Sağlık,Temizlik ve muaşeret
2)-Kızılay Gençlik
3)-Spor Yurdu
4)-Öğrenci kooperatifi
5)-Müzik
6)-Müsamere
7)-Kültür ve Edebiyat
8)-Kitaplık
9)-Gezi ve İnceleme
10)-Fotoğrafcılık
11)-Bahçe işleri
12)-Hayvanları koruma
13)-Yeşilay

Erkek San'at Enstitüsü:

Erkek San'at Enstitüsü ilk defa I946-I947 ders yılı başında,Erkek Orta San'at Okulu olarak açılmış ve Bilahara (I949-I950 ders yılenda)Erkek San'at Enstitüsü haline getirilmiştir.

Enstitüde (2I) öğretmen,(bunların ondördü okulda vazife görmekte,yedisi kurslarda vazife görüektedir.)(329) da talebe mevcuttur.

Okulda iki nevi tedrisat yapılmaktadır:

I)-Esas

2)-Özel

Okulun esas kısmında I956-57 ders yılında 290 ve özel kısmında da 39 talebe mevuttur.

Okulda tedrisat üç bölüm üzerinde yapılmaktadır.

A)-Tesviyecilik

B)-Demircilik

C)-Marangozluk.

Kasabada enstitüye karşı oldukca geniş bir ilgi vardır.Netekim okul ilk açıldığı sene talebe sayısı 98 iken,bu gün bu miktarın 329 a yükselmiş olması hali de bu alakanın riyazi bir delilidir.

Muhtelif yıllarda okulun talebe mevcudu şu şekilde tesbit edilmiştir:

Ders Yılı	Talebe sayısı
I946-47	98
I952-53	I40
I953-54	22I
I954-55	248
I955-56	300
I956-57	329

Muhtelif senelerde enstitüden mezun olan öğrenci miktarı da,bölümlere göre şu şekildedir:

M E Z U N O L A N T A L E B E M İ K T A R I

Ders yılı	Tesviyeci	Demirci	Marangoz	Yekün
I952-53	I2	2	3	I7
I953-54	4	2	3	9
I954-55	I6	6	5	27
I955-56	II	-	8	I9

Okulda:

I)-Okul Spor Yurdu

2)-Temsil kolu

3)-Gezi ve İnceleme kolu

4)-Kitaplık Kolu

5)-Kızılay gençlik kolu

6)-Bahçe kolu

7)-Temizlik ve adabı muaşeret

8)-Fotoğrafcılık

9)-Kooperatif

gibi öğrenci teşekkülleri mevcuttur.

Okulun Vekalet tarafından verilmiş 5000 liralık bir döner sermayesi vardır.Bu sermaye ile dışarıdan siparişler kabul edilmekte,yapılan işlerden elde edilen kâr her sene maliyeye yatırılmıktadır.

Muhtelif yıllarda okul atülyelerinde yapılmış olan işlerin tutarı şu şekildedir:

I954	I5I45 T.L.
I955	I4737 "
I956	I0272

Bu rakamların tetkiki okulun iş veriminin seneden seneye düşmekte olduğnu göstermektedir.Bunun bilhassa üç sebebi gösterilebilir:

I)-Kabul edilen siparişleri çok uzun bir zaman sonra teslim etmek
2)-Piyasadan daha pahalıya mal yapmak.
3)-Nihayet aranılan malzemeyi piyasada bulamamak.İşte büç esas sebeb yüzünden okulun dışarıdan aldığı iş hacmi seneden seneye düşmektedir.

Bununla beraber okulun kasaba için büyük bir değer ifade ettiği inkar edilemez bir hakikattır.

Okulun ders araçları:

A)-Tesviyecilik atölyesinde:

I)- 4 adet torna tezgâhı
2)- 2 " Matkap "
3)- I " Frçze "
4)- I " Planya " (Vargel)

B)-Demircilik Atölyesinde:

I)- 6 adet Otomatik ocak
2)- I " aspiratör tertibat
3)- I " Vantilatör "
4)- I " Tav furunu
5)- I " Oksijen kaynak makinası
6)- I " Elektrik " "

C)-Marangoz Atölyesinde:

I)-I adet Şerit Testere makinası
2)-I " Komple Planya "
3)-I " Küçük freze "
4)-I " Ağaç tornası
5)-25 " Marangoz tezgâhı

Bundan başka okulun bir kütüphanesi mevcut olup,kütmphanede( ) adet kitap vardır.

Kız San'at Enstitüsü:

İlk defa 1950-51 yılında kız orta sanat okulu olarak kurulmuş, 1955-56 ders yılında da ,kız orta sanat kısmları lağvedilerek kız enstitüsü haline getirlmiştir.Enstitüye orta okul meznunu kabul edilmektedir.9 öğretmeni mevcuttur.İlk açıldığı yıl 40 talebesi vardı.Bugün ise yedisi Özel enstitü talebesi olmak üzere 60 talebesi vardır.

Biçki,Dikiş,Moda,Çiçek,Nakış,Çamaşır ,Ev idaresi,Yemek pişirme mesleki ve tezyini resim ve Çocuk bakımı ve İjiyeni gibi bölümleri vardır.

Enstitüye bağlı ve ayni öğretmenler tarafından idare edilen bir de akşam kısmı mevcut olup bu kısma 208 öğrenci devam etmektedir.Bunlar daha ziyade Biçki,Dikiş,Moda,Çiçek,Çamaşır,Yemek Pişirme şübelerine devam etmektedirler.

Okulun 352 ciltten meydana gelmiş bir kitaplığı vardır.

Okulda,Kooperatif,
Temizlik,
Müsamere
Kültür ve edebiyat
Gezi ve inceleme
Sağlık

gibi öğrenci teşekkülleri mevcut olup kendi konuları etrafında faaliyet göstermeğe gayret etmektedirler.

Öğrenci Yurdu:

Kasabada bir öğrenci yurdu mevcuttur ve yurtta halen 55 talebe bulunmaktadır.Bunların 20 si liseye ve 35 i de E.Sanat enstitüsüne devam etmektedir.Yurt ücretlidir.Yurdun bir idare memuru vardır.Bir de nezaretci öğretmen vardır.Aylık ücret tam yatılı talebe için (55)

lira(Yeme,içme,çamaşır yatma dahil),yarım yatılı tale için de(35) lira(bu öğrencilere öğle yemekleri sanat okulu tarafından verildiğinden yurt ücreti buna göre hesaplanmıştır) dır.

Yurt talebeleri daha ziyade Vilayetin diğer kazaları ile merkez kazanın muhtelif köylerinden gelen talebelrden ibarettir:Bu cihet şu şekilde tesbit edilmiştir:

Merkes kaza köyleri	Babaeski K.	Lüleburgaz K	Vize K.	Demirköy K.	Dış Vilayet:
7	22	5	4	4	I3

Orta tahsil çağındaki gençler arasında görülen suçlar:

Kırklarelinde Orta tahsil çağındaki çocuklar arasında ,kayde değer suç görülmemektedir.

Bu çağdaki çocuklar arasında vukua gelen ve polis karakoluna intikal etmiş suç hadiseleri,günlük vukuat cedvellerine göre muhtelif yıllarda şu şekilde tesbit edilmiştir:

YILI	SUÇUN MAHİYETİ	SUÇ ADEDİ
1955	Hırsızlık	I9
	Hakaret	2
	Darp	3
	Taşla yaralama	I
1956	Hırsızlık	I0
	Taşla yaralama	I
	Darp	I
1957 (Mayısa kadar)	Hırsızlık	I0
	Darp	I
	Nüfusta sahtekarlık	I

BU rakamlar bize Kırklarelinde bu çağdaki çocuklar arasında yaygın bir suçluluk temayülünün mevcut olmadığı göstermektedir.

Orta dereceli okullarda(Lise ve Erkek Sanat enstitüsü) yaptığım tetkiklerde(Disiplin kurulu kararları üzerinde),okul içinde ve dışında talebelerin bir suş teşkil edici hareketine tesadüf edilmektedir.

Disiplin kurulu kararlarındaki cezalar umumiyetle okul talimatnamelerine aykırı hareket etmekten ileri gelmektedir.Bu arada bilhassa sigara içmek,okula muntazam devam etmemek,sinemaya gitmek gibi hareketler,başta gelmektedir.Pık nadir olarak mektuplaşmak(Enstitüde(I)Vaka, Lisede(2)),Hırsızlık(Enstitüde (I)),Küfür(Enstitüde (I)) vakalarına raslanmıştır.

DİĞER EĞİTİM MÜESSESELERİ:

Kur'an Kursu:

Kırklarelinde I945 yılından beri faaliyette bulunan ve tamamiyle dini mahiyette olan bir kur'an kursu mevcuttu.Kurs I9/2/945 tarihinde açılmış ve açıldığı zaman sadece ve hapsi erkek olmak üzere I3 öğrencisi mevcut imiş.Ayni senenin sonlarında bu miçtar 60 a yükselmiştir.

Bug n kursa I20 talebe kayıtlı olup bunların %75 ini kızlar teşkil etmektedir.Kursun gayesi Kur'anı Kerimin metnini arap harfeleriyle okumasını öğtetmektir. Ayrıca müftü tarafından I5 günde bir muhtelif dini mevzularda vaızlarda verilmektedir.

Tedrisata Dr.Münif Çelebinin "Kur'an dili Alfabesi" adlı kitabı ile başlanmaktave sonra Kuranın okutulmasına geçilmektedir.

Bu güne kadar İki hafız yetişmiş,300 kişi hatim indirmiş,250 kişi namaz surelerini öğrenmiş,şimdiye kadar kayd olan 953 kişiden geri kalan 40I kişi de sadece okumayı öğrenerek kurstan ayrılmıştır.Kurs,Ra-

mazan ayları hariç senenin diğer bütün aylarında faaliyette bulunmaktadır...

Bundan başka I956 yılında Kırklareli Kadınlar birliği tarafından biri "OKUMA",diğeri "BİÇKİ ve DİKİŞ" kursu olmak üzere iki kurs açılmasına teşebbüs edilmiş ise de,bu kurslar bir taraftan kurslara devam etmek üzere hiç bir öğrencinin müracaat etmemiş olması ve diğer taraftan da kursları idare edecek bir öğretmen bulunamayışı yüzünden faaliyete geçememiştir.

Bu konu ile ilgili olarak burada Lise ve Kız San'at enstitüsü öğrencilerinden (I44) öğrenci üzerinde yaptığım anketten elde ettiğim neticeleri de kaydetmeyi faydalı buldum.Bu anketin gayesi bir taraftan Kırklarelindeki aileler hakkında genel bir bilfi elde etmek,diğer taraftan da orta tahsil çağındaki gençlerin temayül ve gayelerini tebaruz ettirmektir.Bu maksatla hazırladığım ve I9 sorudan meydana gelmiş olan anket evvelemirde iki esas bölümden meydana gelmiştir.

I)-Birinci bölüm hassaten aile ile ilgilidir ki I-9 soruları ihtiva eder.Burada ailenin genel olarak geçim durumu,nufus miktarı, menşei,aile reisinin tahsil ve mesleği ile boş zamanların geçrilmesi ve ailede çalışmak için muvakkat olarak dışarı giden olup olmadığının tesbiti esas tutulmuştur.

II)-İkinci bölümde ise şahsi temayul ve gayeleri,zevkleri tesbit edilmek istenmiştir.Bu kısım I0-I9 uncu soruları ihtiva eder.

Anketi 75 kız ve 69 erkek olmak üzere I44 öğrenciye tatbik ettim.Aldığım neticeleri sırası ile şu şekilde değerlendirmek mümkündür:

I)-Ailenin geçim durumu:

	İYİ	ORTA	FENA
A)-LİSE:	26	58	4
B)-K.S.E.	27	2I	4
YEKÜN :	53	79	8

2)-a)Ailenin Nüfus Miktarı

	3Nu.	4.Nu.	5 Nu.	6 Nu.	7 Nu.	8 Nu.	9 Nu.	I0 Nu.	II Nu.	I2 Nu.
A-LİSE:	II	I8	24	I8	I2	4	-	--	I	-
B-K.S.E.	3	5	I3	I2	3	7	3	2	-	I
YEKÜN :	I4	23	37	30	I5	II	3	2	I	I

Bu neticelr bize Kırklarelinde 3-8 nufuslu ailelerin ekseriyeti teşkil ettiğini ve en fazla 5 nufuslu(37) ailelerin bulunduğunu göstermektedir.

2)-b)Aile reislerinin tahsil durumu:

	Tahsilsiz	Mahalle Mek.	İlk O.	Orta O.	Lise	Yüksek O.	Rüştiye	Meslek O.
A-LİSE:	2I	2	I3	I3	4	9	7	5
B-K.S.E.	5	-	I8	3	I	I	4	I
YEKÜN :	26	2	3I	I6	5	I0	II	6

Liseden 6 ,Kız San'at Enstitüsünden 22 öğrenci bu soruyu açık bırakmışlardır.

3)-Ailenin menşei:

	Bulgaristan	Yunanistan	Yoğuslavya	Diğer memleket	İller	Yerli K.
A-LİSE:	2I	I5	9	3	24	I7
B-K.S.E.	I6	I3	8	5	4	9
YEKÜN :	37	28	I7	8	28	26

4)-Kira ile oturanlar 48 — Kendi evlerinde oturanlar 96

Kira ile oturanlar	Kendi evlerinde oturanlar
48	96

Kira miktarları I5-I30 lira arasında tahavvül etmektedir.Kira miktarlarının daha ziyade 60-70 lira arasında temerküz ettiği görülmektedir.

5)-Aile Reisinin asıl mesleği:

Tüccar	Çifci	Memur	Esnaf	Subay	Serbest Mes.	İşci	Ev kadını	Fabrikatör
I3	24	38	38	II	6	6	3	2

3 öğrenci bu soruya cevap vermemiştir.

6)-Ailenin geçimini sağlamak üzere,aile reisinden başka çalışanların miktarı 22 olarak tesbit edilmiştir.Bu şekilde çalışanların ekseriyetini meur olarak çalışanlar teşkil etmektedir.Üç ailede ise babanın sanatına yardım etmek şeklinde çalışıldığı görölmüştür.

7)-Aile içinde yeni evlenen çocukların büyük bir ekseriyetinin yeni bir aile teşkil etmek üzere baba ocağından ayrılmakta oldukları görülmüştür.

8)-I44 aile içinde 69 ailenin radyosu.I7 ailenin de ayrıca bir aile kütüphanesi vardır.

9)-Boş Zamanların geçrilmesi:
Alınan cevaplara göre ,ailede boş zamanlar ekseriyetle evde istirahat etmek,kitap-gazete okumak,radyo dinlemek suretiyle aile içinde ve eile fertleriyle birlikte geçirilmektedir.Bir kısım ailer de ise boş zamanların komşu,hısım akrapa ve samimi dostlarla toplanarak geçirilmektedir.Boş Zamanların geçirilmesinde Sinemada mühim bir yer işgal etmektedir.

I44 aileden (78) inin,boş zamanlarını evde,(40)ının hısım akraba,eş dost ile birlikte ,(20)sinin sinemaya gitmek suretiyle geçirdikleri tesbit edilmiştir.Boş zamanlarını evde geçirenlerin ekseriyetini çifci aileleri,sinema ve komşulara gitmek suretiyle geçirenlerin ekseriyetini de başta memur aileleri olmak üzere esnaf aileleri teşkil etmektedir.

IO-II)-Bu sorular çocukların yaş ve sınıfları ile ilgilidir.
Bu hususta elde edilen neticeler şöyledir:

	I4	I5	I6	I7	I8	I9	20	2I	22 yaşlarında
LİSE 3:	-	-	-	2	I2	6	8	2	3
LİSE 2:	-	-	3	I4	IO	I	5	-	-
LİSE I:	-	3	IO	II	I	-	-	-	-
K.S.E.:	2	7	I4	7	I6	7	I	I	

I2)-Em çok sevdikleri dersler:
Ögrencilerin en çok sevdikleri dresler sınıflara göre şi şekilde tesbit olunmuştur:

LİSE 3- Tarih-Coğrafya(I6),Edebiyat(I5),Kimya(I4),Cebir-Geometri (II),Filodofi(IO),Beden eğitimi(8),Fizik(8),Yabancı dil(7),Astronomi (4),Müzik(3),Biyoloji ve Jeoloji(I),

LİSE 2:Cebir-Geometri(25),Kimya(I2),Tarih-Coğrafya(I2),Psikoloji(7),Yabancı dil(7),Fizik(7),Beden eğitimi(6),Biyoloji (5),

LİSE I:Tarih-Coğrafya(I2),Cebir-Geometri(9),Fizik(8),Edebiyat(7) Kimya(7),Askerlik(4),Biyoloji(4) ve yabancı dil (3),

Kız San'at Enstitüsünde:Biçki-Dikiş(I6),nakış (I3),Çiçek(I2),Ev idaresi(IO),Moda(IO),Yemek(9),Resim(5) olarak tesbit edilmiştir.Çocuk

bakım çamaşır ise (I) dir.Bu hal genç kızlarımız arasındaki temayülün hiç te (aile hayatı bakımından)hiç te müsbet olmadığını göstermektedir.

I3)-Dres kitaplarının dışında en çok okunan kitapların başında macera ve aşk romanları ile kadın ve moda mecmuaları gelmektedir.

I4)-En çok beğenilen yazarların başında:

A)-Yabancı yazarlar: A.J.Cronin,E.HemingWay,Mişel Zevako, V.Hugo,J.Steinbeck,Emille Zola,Stefan Zveig,Balzac,La Martin,La Fontain, Şekispir,Racine,Edgar Allen Poé gibi yazarlar,

B)-Yerli yazarların başında: Kerime Nadir,R.Halit Karay,H.Cahit Yalçın,Halide Edip Adıvar,R.Nuri Güntekin,Adsız,A.Ziya Kozanoğlu, Ulunay,H.Ziya Uşaklıgil,T.Fikret,B.Kemal Çağlar,Safa Kılıçoğlu,Namık Kemal,N.Ataç,Sait Fenik,Cahit Sıtkı Tarabcı,Ziya Gökalp,Aka Gündüz, Ömer Seyfettin,Yahya Kemal,M.Turhan Tan,Yakup Kadri,Cahit Okurer,Falih Rıfkı Atay,Peyami Safa gelmektedir.

I5)-En çok okudukları gazetelerin başında"Cumhuriyet" ve "Hüriyet gazeteleri,mecmuamaların başında da "Hayat" mecmuası ile kadın ve moda mecmuaları ve magazin ler gelmektedir.

I6)-Sevdikleri eğlenceler:

Sevdikleri eğlencelerin başında her türlü spor ve sonra sinema gelmektedir.Lise de sporu sevenler 89 öğrencide (67) dir.Sinemayı sevdiğini söyleyenler ise (50) dir.Bundan başka I3 öğrenci dansı,6 öğrenci Tiyatroyu ,2 kişi kağıt oumu da sevdiklerini ifade etmişlerdir.

Kız San'at enstitüsünde ise talebelerin %60 ı sinemayı,%40 ı da dansı sevdiklerini beyan etmektedirler.

I7- Öğrencilerden kız öğrenciler tatilllerini umumiyetle evde annelerine ev işlerinde yardım ederek geçirdiklerini,erkek öğrenciler ise daha ziyada dinlenerek geçirdiklerini ifade etmişlerdir.Erkek öğrencilerden 8 öğrenci bir iş yerinde çalışarak,6 öğrenci de babasına işinde yardım ederek tatillerini geçirmekte olduklarına kaydettmişlerdir.

I8)-Öğrencilerin meslek ideallerinde daha ziyade maddi oldukları, fazla gelir sağlıyan mesleklere heves ettikleri görlmektedir.Netekim bu hususta alınan cevapların tasnifi şöyle bir netice vermiştir;

A) LİSEDE: Mühendis(Muhtelif) olmak isteyenler(27,Hukukcu(I4) (Daha ziyade avukat olarak),Havacı(7),Öğretmen (8),Eczacı(6),Doktor(3) Hariciyeci(5),Subay(6),Ev kadını(2),yazar(2),Tüccar (2),Bankacı(2),

B)K.S.E.: Bunlardan 25 öğrenci Öğretmen,20 öğrenci ev kadını, 2 öğrenci herhangi bir meslek sahibi ve bir öğrenci de terzi olmak istediğini beyan etmiştir.

I9)- I9 uncu soruya müsbet olarak hiç bir cevap verilmemiştir. Bu da bize,Kırklarelinde,Anadoluda fazla olarak görülen,para kazanmak için muvakkat ~~zaman~~ olarak başka şehirlere gitme hareketinin mevcut olmadığını göstermektedir.

Kırklareli şehirine ait kültür ve eğitim işlerini bitirmeden önce bazı noktalara daha işaret etmek faydalıdır.Bunların başında muhakkak Gazeteler gelmektedir.Kasabada ,gazeteye karşı duyulan alaka oldukca ilerdir denebilir.Mevcut iki bayiin bir aylık ortalama günlük gazete satışları (Bayilerin gazete faturalarına göre) şöyledir.

Gazetenin adı	günde gelen miktar	Günde satılan miktar:
HÜRİYET	30I	30I
CUMHURİYET	280	280
YENİSABAH	300	300
SON POSTA	I75	I75
MİLLİYET	I70	I70
DÜNYA	I45	I45
TERCÜMAN	I25	I25
HAVADİS	90	90
YENİGÜN	50	50

SPOR	33	33
ULUS	25	25
YENİİSTANBUL	8	8
TAN	8	8
ZAFER	5	5
VATAN	33	33
Y E K Ü N :	1748	1748

Bayilerin ifadelerine göre bu gazetelerden bilhassa Hüriyet ve Cumhuriyet o kadar geldiği için o kadar satılmaktadır.Yoksa bir misli daha fazla gönderilmiş olsa aynen satılacaktır.

Günlük gazetelrden başka haftalık Karagöz(150),Akis (45)Yelpaze 25 ve Onbeş günlük Forum 30 adet gelmekte ve hepsi de satılmaktadır.

En çok satılan mecmuaların başında HAYAT mecmuası gelmektedir ki haftalık olan bu mecmuanın satış miktarı (160) dır.Bundan başka en çok aranan mecmualar Türkçe veya yabancı dilde yazılmış olan moda mecmuala rıdır.

Edebi mahiyetteki eserlerden "Yıldız Romanlar"rerisi ile "Varlık Yayınları" serisi başta gelmektedir.Bilhassa A.J.Cronin'in eserleri en çok arananların başında gelmektedir.

1955 ve 56 yıllarında en çok aranan kitaplar Mayk Hammer serisi ile buna benzer eserlermiş.Bayiler bu eserlere karşı olan alakının o senelrde adeta salgın halinde olduğnu ifade etmektedirler.Fakat bu gün o eski alaka kalmamış.Aranan eserler arasında bir de Maarif Vekâletinin yayınlarıda mühim bir yer işgal etmektedir.

Dini eserlere karşı da oldukca kuvvetli bir alakanın mevcut olduğu görülmektedir.Bunların başında bilhassa Kur'anın tercüme ve tefsiri gelmekte ,ayrıca "Binbir Hadis","Namaz Hocası","Mevlüt",ve bektaşiliğe ait eserler aranmaktadır,Dini eserlere karşı bir alakanın mevcut olduğu pazar yerinde bu eserlerden ~~meydana-gelmiş~~ satan seyyar satıcıların etrafında toplanan kalabalıktan da anlamak mümkün olmaktadır.B nevi kitap satmakta olan seyyar satıcılardan biriyle yaptığım konuşmada,satışlarının iyi olduğunu ve bahusus dini kitapların köylüler tarafından çok arandığın öğrendim.

Çocuk neşriyatından bilhassa Amerikanvari mecmualar çok tutulmaktadır ki bunların başında Teksas,Pekosbil ve Arslan Prens en başta gelmektedir.

Kırklareli kasabasının umumi bir kütüphanesi mevcut değildir. Eskiden Halk evinin oldukca zengin ve esaslı bir şekilde tasnif edilmiş bir kütüphanesi vardı ve bu kütüphane okuma meraklılarının ihtiyacını oldukca karşılayordu.8/8/951 tarih ve 5830 sayılı kanunla Halk(evleri haizineye devredilinci,bu kütüphanede hazineye devredilmiş,ve bu suretle 1951 den 1956 yılına kadar bu kütüphane mühürlü olarak kalmıştır.Son zamanlarda bu kütüphanenin eski halk evi binasında tedrisat yapmakta olan Kız Sanat enstitüsüne devredildiği öğrenilmiş ise ,ensti tü de hala kitaplığı tanzim ederek hiç olmazsa kendi talebelerinin istifadesine arz etmemiştir. Bu yüzden deir ki okuma sevenler bu ihtiyaçlarını kasabada mevcut 4 kitapcıdan temin etmeğe çalışmaktadırlar. Kitap fiyatlarının yükkek oluşu ise pek tabii olarak istenilen kitapların hepsini temine imkan bırakmamaktadır.

Kasabada yukarıda da belirttiğim gibi 1956 yılında tesis edilmiş bir çocuk kütüphanesi vardır.Fakat o da daha ziyade çocuk seviyesindeki kitaplardan teşekkül ettirilmiştir.

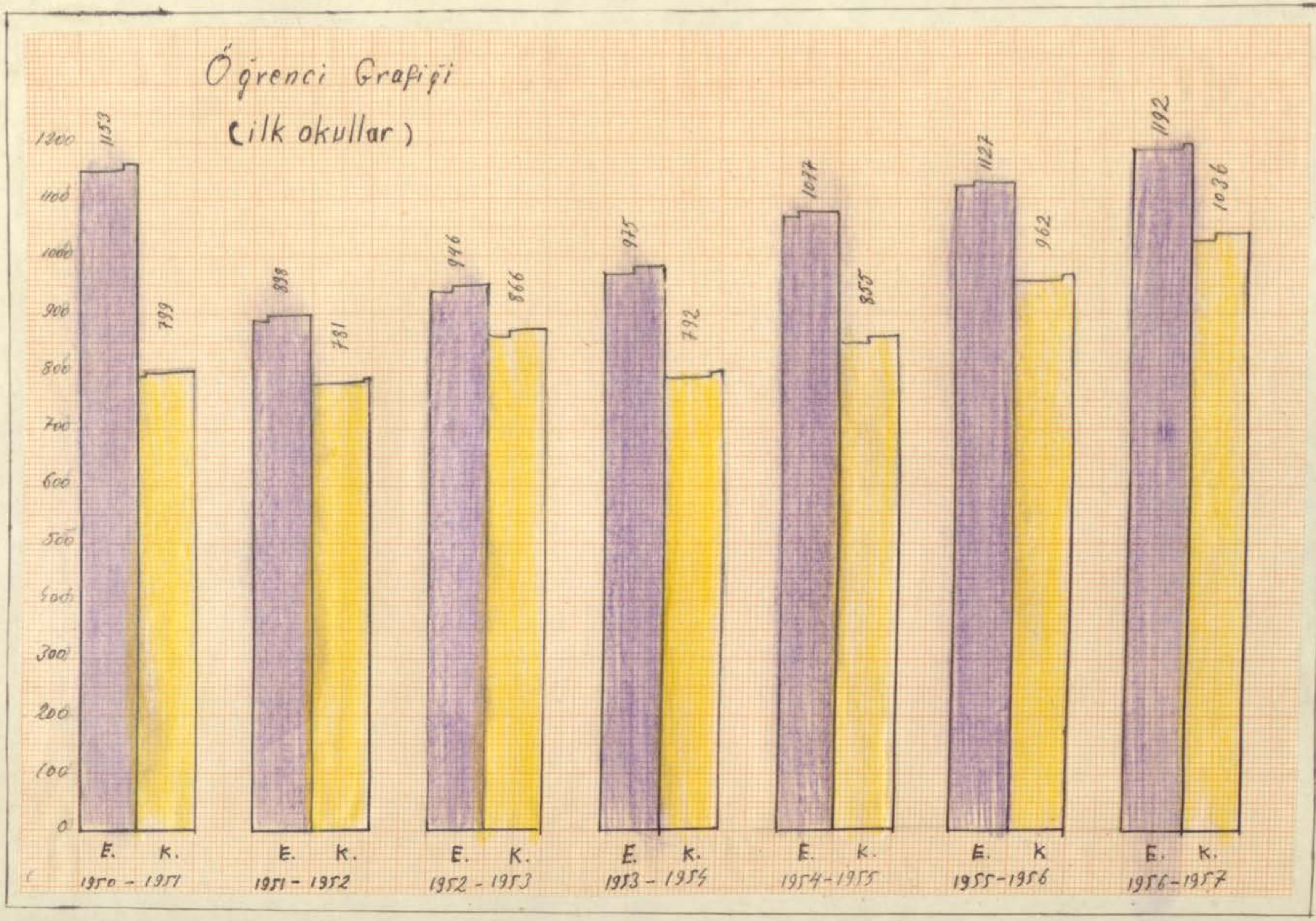
Kasabada elyevm 3 siyasi gazete intişar etmektedir.Bunlardan Yeşil Yurt gazetesi ile "Kırklareli" gazetesi pazar günleri hariç her gün Yeni İstikbal gazetesi ile haftalık olarak çıkmaktadır.Ayrıca Kırklareli Öğretmenler birliği tarafından çıkarılan "ÖZVERİ" adlı aylık bir fikir mecmuası ile T.Ziraat Mdüdürlüğü tarafından ayda bir çıkarılan Teknik Ziraat isimli ve hassaten ziraat konuları ile gili bir gazete vardır.

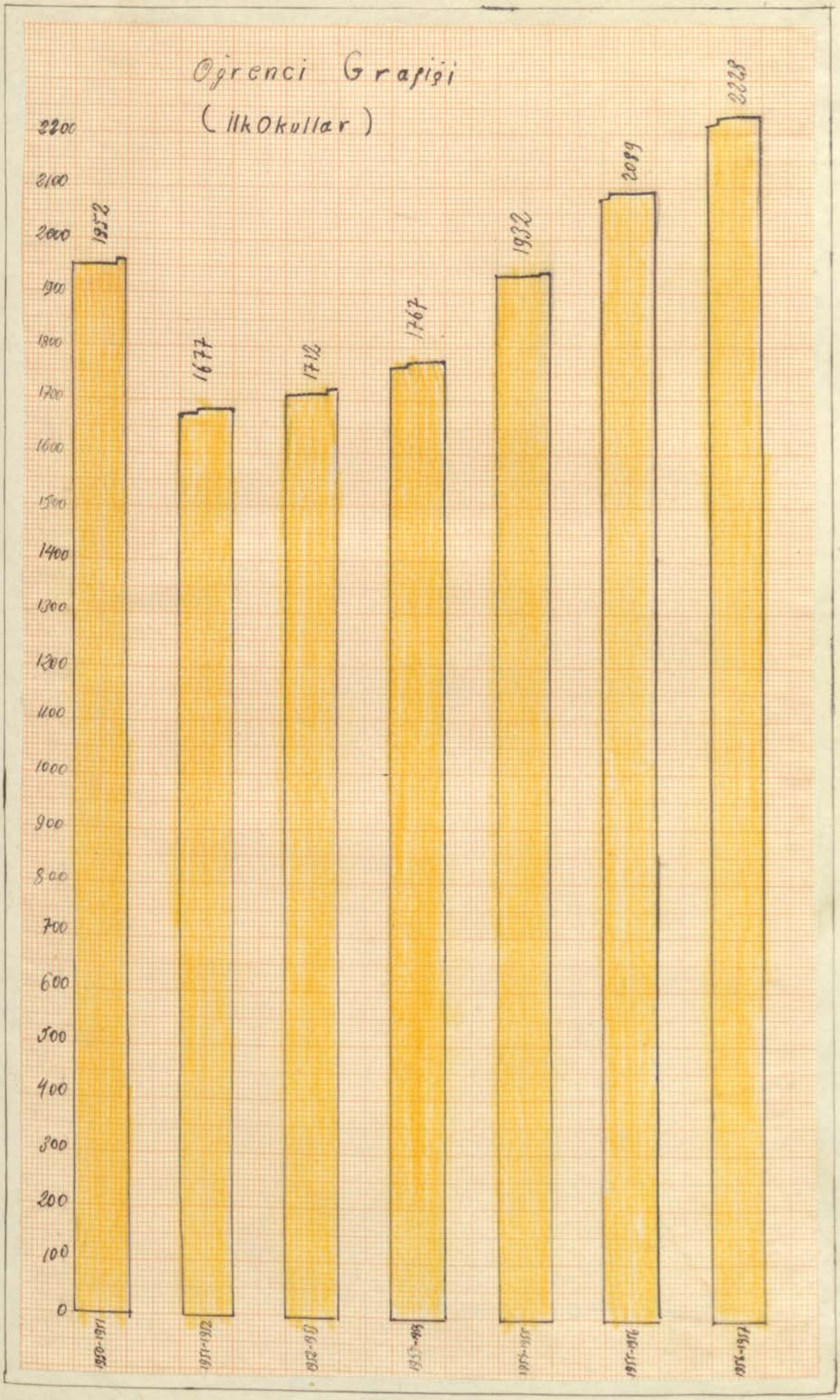
A N K E T   S O R U   C E D V E L İ

(I44 öğrenciye tatbik edilmiştir)

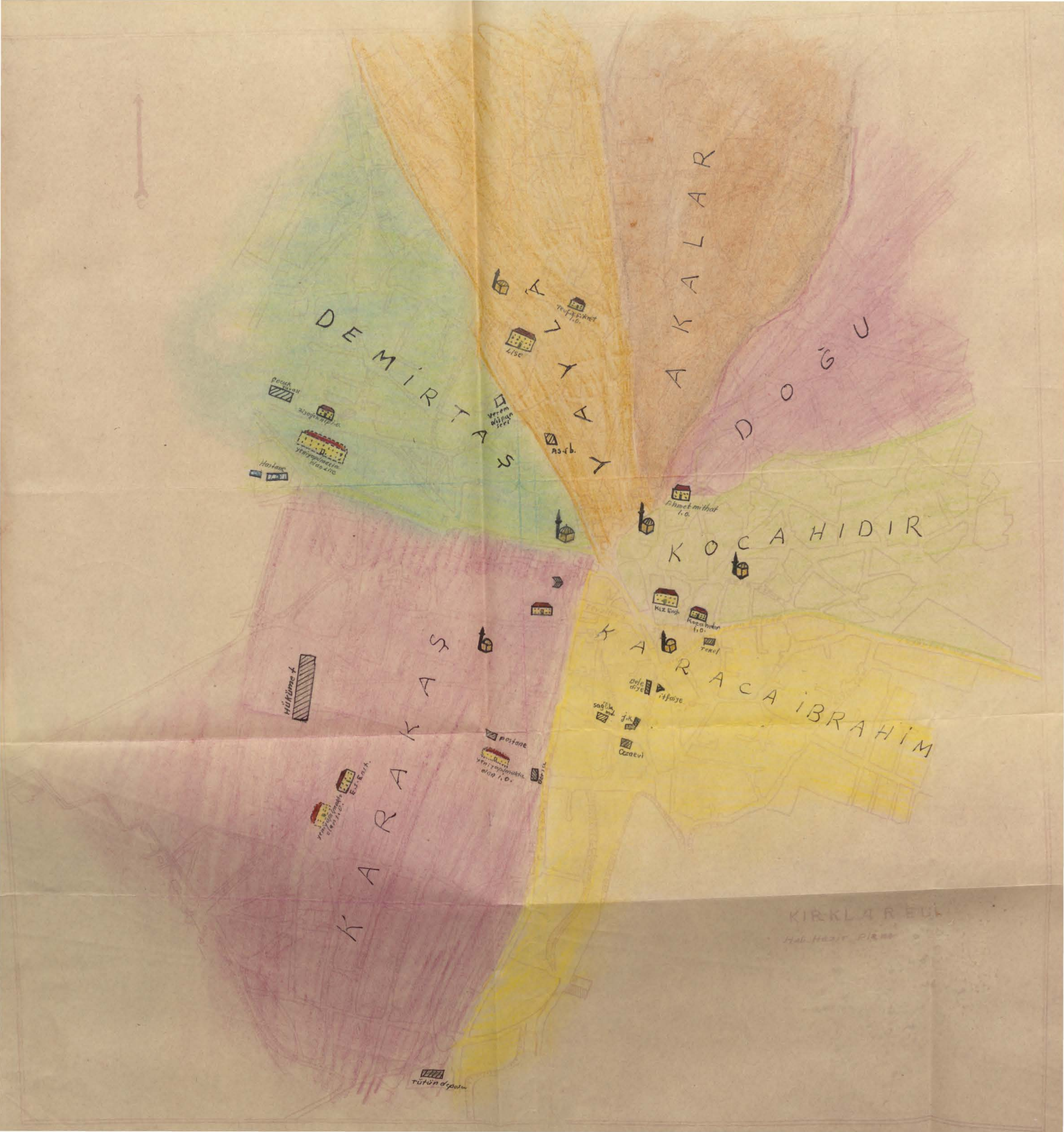
I)-Ailenin maddi durumu nasıldır?
2)-Aileniz kaç kişidir?Yaşları ve Tahsil dereceleri?
3)-Aileniz nereden ve ne zaman gelmiştir?
4)-Oturduğunuz ev kiralık ise aylık kirası nedir?
5)-Aile Reisnin asıl mesleği nedir?
6)-Ailenin geçimini sağlamak üzere aile reisinden başka kimler çalışıyor,Nasıl?
7)-Ailenizde yeni evlenen erkek çocuklar ailede kalıyormarmı yoksa ayrılıyorlar mı?
8)-Evinizde Radyo,Aile Kütüphanesi Var mı?
9)-Ailede boş zamanlar nasıl geçiriliyor?
I0)-Kaç yaşındasınız?
II)-Hangi sınıftasınız?
I2)-En çok hangi dersleri seviyosrsunuz?
I3)-Ders kitaplarından başka en çok hangi kitapları okuyorsunuz?
I4)-En çok beğendiğiniz yazarlar kimlerdir?
I5)-Hangi gazete ve mecmuaları okuyorsunuz?
I6)-Ne gibi eğlenceleri seviyorsunuz?
I7)-Yaz tatilinız nasıl geçiriyorsunuz?
Dinlenerek mı,ailenize yardım ederek mı, bir iş yerinde çalışarak mı?
I8)-Hayatta ne olmak istiyorsunuz?
I9)-Ailenizde geçici bir zaman için başka bir yerde çalışmağa giden kimseler varmı? Nereye giderler,nekadar kalırlar?

Not:Bu anketin neticeleri "Eğitim işleri ve Fikir hayatı" bölümünde izah edilmiştir.

Öğrenci Grafiği
(ilk okullar)
1200
1100
1000
900
800
700
600
500
400
300
200
100
0
1153
799
898
781
946
866
975
792
1077
855
1127
962
1192
1036
E. K.
1950 - 1951
E. K.
1951 - 1952
E. K.
1952 - 1953
E. K.
1953 - 1954
E. K.
1954 - 1955
E. K
1955 - 1956
E. K.
1956 - 1957

Ogrenci Grafiği
(İlkOkullar)
2200
2100
2000
1900
1800
1700
1600
1500
1400
1300
1200
1100
1000
900
800
700
600
500
400
300
200
100
0
1952
1677
1712
1767
1932
2089
2228
1950-1951
1951-1952
1955-1956
1956-1957

DEMİRTAŞ
YAYLA
AKALAR
DOĞU
KOCAHIDIR
KARACA İBRAHİM
KARAKAŞ
Lise
As.fb.
Ahmet mithat İ.O.
Kız Ens.
Kocahıdır İ.O.
Tekel
Belediye
itfaiye
sağlık md.
Cezaevi
Hükümet
postane
Hastane
Tütün deposu
KIRKLAREL

SAĞLIK İŞLERİ:

Kırklarelinin sağlık müesseselerinin başında 80 yataklı Devlet Hastanesi gelir. Dahiliye, Hariciye, Göğüs Hastalıkları ve Nisaiye olmak üzere dört servis üzerinden faaliyette bulunan hastanede, Dahiliye, Hariciye, Göğüs hastalıkları ve Nisaiye olmak üzere 4 mütahassıs doktor, 2 hemşire ve I0 hasta bakıcı mevcuttur.

Polikilinik kayıtlarına göre I955-I956 yıllarında hastanede I5285 hastanın muayene ve ayakta tedavisi yapılmış, 2I33 hastada hastanede yatmak suretiyle tedavi edilmiştir. Ayrıca Göğüs hastalıkları pavyonunda da I64 hasta yatmış, ayni yıllar içinde I26 ameliyat yapılmıştır. Hastanede yatan ve ameliyat yapılan hastalar arasında ölüm miktarı şu şekildedir:

Ameliyattan	I0	kişi
Göğüs hastalıklarından	9	"
Diğer hastalıklardan	66	"
YEKÛN	85	kişi.

Ölüm sebeblerinin başında Kalp Hastalıkları, Nefroz, Diabet, Trafik Kazaları neticesi, Akciğer veremi, Mide ve bağırsak delinmesi ve düğümlenmesi ve habis tümörler gelmektedir. Çocuklarda en fazla ölüme sebeb olan hastalık ise Çocuk ishalleri gel- dir.

Kasaba ve dolayında mahalli sayılabilecek bir hastalık yoktur.

Hükümet Tabibliği: Merkez hükümet tabibliğinde I doktor, 2 sağlık memuru, 3 köy sağlık memuru ve 4 köy ebesi vardır.

Belediye tabibliğinde, Bir tabib, I sağlık memuru ve I ebe mevcuttur.

Sıtma Savaş tabibliğinde halen tabib yoktur. 3 gezici sıtma savaş ve bir de sabit memur vardır. Melekette sıtma hemen yok gibidir. Tabibliğin faaliyeti daha ziyade Sivri sinek üçkununa meydan vermemek için D D T tatbikatı yapmaktır.

Frengi yok denecek kadar azdır. Hükümet tabibliğinde 6 kadın ve 3 erkek olmak üzere 9 frengili kaydı vardır. Bunların da 6 sı köylerde 3 ü kasabadadır.

Doğum ve ölümlerin yıllara göre dağılışını gösteren kesin neticeli istatistikler yoktur. Gerçi belediye tabibliğinde ölüm ve doğumlara ait vukuat defteri mevcut ise de, buradaki doğumlara ait kayıtlar Belediye ebesi tarafından yapılan doğumlara ait olduğu gibi, ölümlerde de Hastanedeki ölümler dahil değildir. Bu sebeblerledir ki, bilhassa doğum hadiseleri hakkında kesin bir rakam söylemek mümkün olmamaktadır. Bununla beraber, yine de bu istatistikler bize, kasabadaki doğum ve ölüm nisbeti hakkında tatmin edici bir bilgi vermektedir.

Kasaba içinde muhtelif yıllarda vuku bulan doğum ve ölümlerin aylara göre dağılışlarını gösterir cedvel aşağıya çıkarılmıştır.

ÖLÜM:

YILLAR:	A	Y	L	A	R							
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII Yekün
I953	33	35	28	24	I0	I8	I9	I0	I4	26	I7	27	27I
I954	32	30	28	29	28	I5	I5	I7	23	23	43	2I	304
I955	23	30	30	I9	I8	26	25	32	27	I9	32	30	30I
I956	24	34	38	25	2I	27	I8	24	32	43	30	29	345
I957	38	33	22	36	--	--	--	--	--	--	--	--	I29

DOĞUMLAR:

YILLAR	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Yekün
I953	22	20	26	I3	23	28	I9	2	3	I4	20	22	2I2
I954	20	I2	20	27	29	I6	I8	I8	3	I5	2I	I8	2I7
I955	I9	23	I9	36	23	22	2I	I8	24	2I	24	I3	263
I956	25	2I	35	I9	I6	I7	25	I3	I8	2I	I4	9	233
I957	25	30	35	24	?	?	?	?	?	?	?	?	II4

Bu istatistiki bilgilere nazaran Kırklareli kasabasında ölüm vak'asına en çok kış aylarında(Ocak,Şubat,Mart ,ekim,Kasım,Aralık) tesadüf edilmektedir.En az ölüm ise mayıs ve temuz aylarında görülmektedir.

4-5 yıllık ölüm vukuatlarına nazaran,aylara göre ortalama ölüm miktarları şu şekilde hesap edilmiştir:

A Y	Ortalama ölüm	A Y	Ortalama Ölüm	A Y	Ortalama ölüm
Ocak	30	Mayıs	I9.25	Eylül	24
Şubat	32.4	Haziran	2I.5	Ekim	27.75
Mart	29.2	Temuz	I9.25	Kasım	30.5
Nisan	28.6	Ağustos	20.75	Aralık	26.75

Ölüm nisbetinin en yüksek olduğu ay ise Şubat(32.4),en az olduğu ay da Mayıs ve temuz ayları(I9.25) dir.

4-5 yıllık doğumların,aylara göre ortalama miktarları da(belediye kayıtlarına nazaran) şu şekilde hesap edilmiştir:

A Y	Ortalama doğum	A Y	ortalama doğum	A Y	Ortalama doğum
Ocak	22,2	Mayıs	22.75	Eylül	I2
Şubat	2I.2	Haziran	20.75	Ekim	I7.75
Mart	27	Temuz	20.75	Kasım	I9.75
Nisan	23.8	Ağustos	I2.75	Aralık	I5.5

Buna göre doğumun en fazla olduğu ay Mayıs(22.75),en az olduğu ay da Eylül(I2) dir.

Yukarıda da belirttiğim gibi bu rakamlar ve bilhassa doğumlara ait rakamlar hiç bir şekilde gerçeğe tevafuk etmemekte ve bu sebeble de doğum ve ölüm hadiseleri arasındaki oranı açıklamağa kâfi gelmemektedir.Bu hususta daha kesin bir kanaat verebilmek için ,bu hadiseleri merkez kaza çapında ele alarak ,daha geniş bir şekilde karşılaştırmayı faydalı buldum.

Merkez kaza dahilinde muhtelif yıllardaki doğum ve ölüm vukuatları,hükümet tabibliği kayıtlarına nazaran şu şekildedir:

YILLAR	DOĞUM	ÖLÜM	Diri doğan	0-I yaş arasında ölen
I95I	2227	I308	2227	227
I952	I995	I075	I995	258
I953	I359	663	I359	I67
I954	940	602	940	I99
I955	II80	670	II80	22I

Bu rakamlar 6I44 Nufusa aittir.

Görüldüğü üzere Kırklarelinde doğum ile ölüm arasında doğum lehine büyük bir fark mevcuttur.

Kasabadaki sağlık memurları okullar ve evleri gezerek muayyen mevsimlerde muhtelif aşılar yaptıkları gibi,halk ta bu gibi aşıları tatbik eden sağlık merkezlerine giderek kendilerine aşı yaptırmaktadır.Bu bakımdan halk arasında Anadolunun birçok yerlerinde tesadüf edilen aşıya karşı direnme hareketi Kırklarelinde mevcut değildir.

I955 yılında Hükümet tabibliğince,5098 kişiye çiçek,2624 kişiye difteri-Tifo-Tetenoz karma birinci,2354 kişiye ikinci ve 2227 kişiye üçncü,3 kişiye difteri-boğmaca karma birinci,32 kişiye ikinci, 2I kişiye üçüncü,I256 kişiye Difteri-Tetenoz karma birinci,85I kişiye ikinci ve 484 kişiye de üçüncü aşı,6957 kişiye Tifo birinci,3302 kişiye ikinci,2495 kişiye üçncü aşılar ve I768 kişiye de Rappel tatbik edilmiştir.

I956 yılında ise:6382 kişiye çiçek aşısı,4293 kişiye Difteri-Tetenoz karma birinci,4I55 kişiye ikinci,I00I kişiye üçüncü aşısı,2558 kişiye Difteri-Boğmaca birinci,I349 kişiye ikinci, karma aşısı,I490 kişiye Tifo birinci,I624 kişiye ikinci,975 kişiye üçüncü aşı ve ayrıca 395 kişiye de rappel tatbik edilmiştir.

Merkez kazada en fazla görünen sari hastalıklar Tifo,Kızamık,Difteri,boğmaca gibi hastalıklardır.Bu hastalıkların muhtelif yıllardaki zuhur miktarları(kaza çapında) şu şekilde tesbit edilmiştir:

Yıllar	Tifo	Kızamık	Difteri	Şarbon	Boğmaca	Tifüs	Çocuk felci	Menenjit
I951	3	I3	3	23	-	-	-	-
I952	II	I6	3	36	-	-	-	-
I953	I2	9	9	25	-	-	I	I
I954	I0	58	I5	27	-	-	-	2
I955	46	36	27	I3	-	I-	-	-

Ayrıca I954 yılında 2 kızıl ,I955 yılında da I boğmaca ve I kuduz va'ası tesbit edilmiştir.

Kasabada mevcut diğer bir sağlık müessesesi de Verem Savaş Derneğinin dispanseridir.

"Kırklareli Verem Savaşı Derneği" ilk defa 23/nisan/I947 tarihinde teşekkül etmiş ve teşekkülünden iki sene sonra da bir dispanser açmeşter.

I955-I956 yıllarında bu dispansere 2I4I veremli vatandaş müracaat etmiş,bunlardan 2099 unun radyoskopisi,42 sinin radyografisi yapılmıştır. Yine ayni seneler içinde 265 hastaya Pnomothorax,I206 hastaya ~~Perituan,~~ Pnomo Perituan,5 hastaya Extra Pleural Pnomothorax tedavisi yapılmış ve 280 hasta,hemşireler vastası ile evlerinde ziyaret edilmiştir.Dernek ayni zamanda fakir hastalara,imkan nisbetinde ilaç ve gıda yardımı da yapmaktadır.Dernek dispanseri ,Devlet hastanesi baş hekimi dahiliye Müt.Dr. Cevdet Tan tarafından idare edilmekte ve haftanın üç gününde (öğleden sonraları) hastalar parasız muayene ve tedavi edilmektedir.

Dispanserin 3 adet Pnomo aleti,I rontgen'i,I sadimantasyon cihazı ve bir adet de mikroskobu vardır.

Resmi vazifeli doktorlardan başka kasabada 4-~~adet~~ serbest doktor vardır.Bunlardan biri mütahassıs(çocuk mütahassısı),diğer üçü pratisyen doktordur.Kasabada üç eczane vardır.

Kasabanın en iyi içme suyu ,kasabaya 34 Km.mesafede ve "Kasaplar" mevkiindeki kaynaklardan gelmektedir.Şehre kadar toprak künklerle gelen su,şehir içinde I4 çeşmeye taksim olmaktadır.Bundan başka suları kaba olmakla beraber içilebilen 4 kaynak daha vardır.Bunlardan Söğütcük kaynağına 6,Nallı horoz kaynağına 4, Manastır kaynağına 2 çeşme bağlanmıştır.4 üncü kaynak ise istasyon civarındaki artezyendir.Bunlardan başka Dokuzoluklu kaynağı adında bir kaynak ile Şehir Kulübü yanında ve bir de

Park yanında olmak üzere 3 kaynak daha varsa da bunların suları acı ve mikroplu olduğundan ancak temizlik işlerinde kullanılmaktadır.

Kurak mevsimlerde mevcut çeşmeler kasabanın su ihtiyacını karşılamaz.Bilhassa yaz aylarında kasabada bir su sıkıntısı kendini gösterir.Bu maksatla şehre 30 Km.mesafede bulunan "AYVENİ" kaynağının sularının bir kısmının şehre getrilmesi belediyece teşebbüse geçilmiş, boruların döşenmesine de başlanmıştır.1958 ilk baharında şehrin bol suya kavuşacağı tahmin edilmektedir.

Şehrin genel temizliği 9 tek atlı çöp arabası ve bir kamyon ile 22 temizlik işcisi tarafından yapılmaktadır.Şehirde kanalizasyon tertibatı olmadığı için bu kadar elemanla bu husus sağlanamamakta,umumi temizlik daha ziyade ana caddelere münhasır kalmaktadır. Çöpler şehrin kenarındaki tarlalara yayılır.B suretle her nekadar bu çöplerden gübre olarak istifade edinilmiş olmakta ise de,bu hal kasabanın umumi sıhhatı bakımından daimi bir tehlike arzetmektedir.

Halkın temizliği mevzuunda kasabada tek bir hamam vardır. Tarihi bir kıymet taşıyan ve "Çifte hamamlar" adı ile anılan bu hamamın iki kubbe üzerine oturtulmuş,biri kadınlara ve diğeri erkeklere mahsus olmak üzere iki daireli olarak IOI6 senelerinde Hüseyin Çavuş adında biri tarafından yaptırılmış olduğu söylenmektedir.

Bu gün yalnız bir tarafı faaliyette olup haftanın iki günü gündüzleri kadınlara tahsis edilmektedir.Suyu acı su (Bol kireçli) olduğundan halk tarafından fazla rağbet görmemekte,halk vüçüt temizliğini daha ziyade evlerinde yapmaktadır.Hamama daha ziyade bekarlar ve askerler gitmektedir.

Yolların bir kısmı ve bahusu kasabanın birinci derecede işlek yollarından olan eski İstanbul caddesi şose halinde inşa edilmiş olduğundan bu semt halkının gerek temizliği ve gerekse sıhhatı üzerinde tehlikeli bir durum arzetmektedir.

MAHKEMELER ve SUÇLAR:

Kırklarelinde Ağır ceza(Müstakil),asliye ceza,sulh ceza,asliye hukuk ve sulh hukuk mahkemeleri vardır.

Vilayet bölgesinde işlenen ve ağır ceza mahkemesine intikal eden suçların miktarı senede I00-I50 arasında tahavvül etmektedir. Bu miktar 1953 yılında(I5I),I954 de (I62),I955 de (I05) ve I956 da (I06)dır.Buna göre 4 senelik ortalama (I3I) dir.

Ağır cezaya ait 4 şenelik suç istatistikleri tetkik edildiğinde (Tablo) kırklareli Vilayetinde işlenen ağır suçların başında 953 yılında(47),954 de (26),955 de(24) ve 956 da (I6) vak'a ile ırza geçmek ve tasaddi gelmektedir.Bundan sonra ise yine mahiyet bakımından bu suç nevinden kabul edilebilecek olan"cebren kız,kadın ve erkek kaçırmak" suçları gelmektedir(953 de 4I,954 de 42,955 de 34 ve 956 da 33 vaka). Adam öldürmak çok azdır.Bütün vilayette 953 de (9),954 de (I2),955de (4) ve 956 da (5) vak'a olmuştur.Eskiden daha çok muş.Netekim I927-I928 salnamesine göre Kırklarelinin merkez kazasında 2I ve umum vilâyette de 23 adam öldürmek vak'ası olmuştur.

Muhtelif yıllarda Asliye ceza mahkemesine intikal eden davalarla bu davalara ait suçlu miktarı şu şekildedir.

Yılı	1953	1954	1955	1956
Suç miktarı	362	38I	375	357
Suçlu miktarı	705	57I	547	52I

Bu mahkeme kayıtlarına göre tanzim edilmiş olan suç tablosunun (Tablo) tetkikinde,merkez kaza dahilinde işlenen suçların başında Memura hakaret(953 de 3I,954 de 50,955 de 34 ve 956 da 59),ondan sonra da "Evlenmek vadiyle alıkoymak(953 de 36,954 de 38,955 de 34,956 da 3Ivak'a) gelmektedir.Buna göre Kırklarelinde daha ziyade cinsiyetle ilgili suçların işlendiği görülmektedir.

Müessir fiil,Ruhsatsız silah taşıma,hırsızlık,zina da fazla görülen suçlar arasında yer almaktadır.

Sulh ceza mahkemesine bir yıl içinde (956) intikal eden dava sayısı(I2I9) dur.Buna ait suç tablosunun tetkiki(Tablo) bize bu mahkemeye intikan eden davaların başında "Hakaret ve sövmek ",Müessir fiil,Orman kanununa muhalefet ve hırsızlık suçlarının geldiğini göstermektedir.

Netekim953 de 2II,954 de 35I,955 de 439 ve 956 da 427 vak'a ile hakaret başta gelmekte sra ile müessir fiil(953 de 234,954 de 234, 955 de I94,956 da 292 vak'a),Orman kanununa muhalefet(953 de I39, 954 de I7I,955 de I57,956 da 247 vak'a),hırsızlık(953 de 79,954 de II8,955 de 84,956 da 53 vak'a) gelmektedir.Bu meyanda 59I7 sayılı kanuna muhalefetten doğan suçlarda oldukca kabarık bir yekün tutmaktadır.(953 de 65,954 de 47,955 de 45,956 da 76 vak'a),

Hukuk davaları:

Hukuk davalarından I956 yılında asliye hukuk mahkemesine 739 ve sulh hukuk Mahkemesine de I2I7 dava ikame edilmiştir.

Asliye hukuk davalarının başında(Tablo)Veraset sebedi isteği davaları gelmektedir.(953 de 302,954 de3I6,955 de294,956 da 268 vaka) Bunu boşanma davaları takip eder.(953-954 de I0I,955 ve 956 yıllarında I20 şer vak'a),956 yılında vuku bulan boşanmalarınI2 si zina sebebiyle, I6 sı terk,9I i geçimsizlik ve I i de şufa sebebiyledir.Buna göre boşanmaların ekseriyetini geçimsizlik teşkil etmektedir.

Sulh hukuk mahkemesine ait davaların başında ise(Tablo) 956 yılında 408 dava ile Alacak davaları gelmektedir.

Bunu 284 dava ile(956 da) meni müdahele,94 dava ile haksız muamele ve 93 dava ile de tescil davaları takip etmektedir.

Mahkemeler ve suçlar konusunu incelerken,Biri Memurin muhakematı kanunu hükümlerine göre Vilayet idare heyeti tarafından verilmiş olan,diğeri de 5917 sayılı kanuna göre Vali tarafından resen verilen kararlardan da bahsetmek yerinde olur.

1956 yılında Vilayet idare heyetince Memurin muhakematı kanunu hükümlerinetevfikan (172) karar verilmiştir.Buna ait tablonun (Tablo) tetkikinden anlaşılacağı üzere bunlardan 74 ü ikinci derecede verilmiş, yani kaza idare heyetlerince verilen kararların ikinci derecede tetkiki sonunda verilmiş kararlardır.Birinci derecede verilen kararların yekünü 98 dir.Memurin muhakematı kanununa göre verilen bu kararların başında 48 vak'a ile Memuriyet vazifesini ihmal ve süiistimal suçları gelmekte ve bu suçların en fazla muhtar ve bekçiler tarafından işlenmekte olduğu görülmektedir.Memurlar arasında rüşvet suçu işlenmemektedir.

5917 sayılı kanun hükümlerine göre verilen kararların oldukca yüksek bir yekün tuttuğu görülmektedir.(Tablo).1956 yılında bu kanuna göre 277 karar verilmiş olup bunun 221 i tecavüzün define,56 sı da muhtelif sebeblerden talebin reddine aittir.Gayrı menkule tecavüz hadiseleri hasa- ekim mevsimi olan nisan ve mayıs ayları ile Ekim ,kasım ve aralık aylarında daha çok görülmektedir.

Mahkemelere ait bu bilgilerin bir kısmı Vilâyet çapında(Ağır ceza) bir kısmı da merkez kaza çapında bulunması hasebiyle,şehir hakkında sarih bir fikir edinilememektedir.

Şehir içindeki durumu tebaruz ettirebilmek için,emniyet günlük vukuat ... raporlarını tetkik ve bu raporlardan münhasıran kasaba içinde vuku bulup ta polise intikal eden vakaları tefrik ederek ,şehir içinde vuku bulan adli vak'aları bir tablo halinde göstermeyi faydalı buldum.(Tablo),Bu tabolunun tetkiki bize,kasaba içinde en çok işlenen suçların başında 956 da(84) vak'a ile darp,83 vak'a ile hırsızlık, ve 102 vak'a ile Hakaret suçlarının olduğunu göstermektedir.

Kasaba dahilinde alikoyma,zina olaylarına pek az tesadüf edilmektedir.(Zina 956 da 1,Alıkoyma 2)Buna mukabil şehirde kız kaçırma hadisesi oldukca mühim bir yekün tutmaktadır.(955 de 20,956 da 15 vak'a),

<u>Kırklarelinde işlenen suçların sebeb ve saiklerine gelince</u>:

Her suçta iki nevi sebeb aranabilir:

A)-Sübjektif sebeb ki daha ziyade psikolojik ve antropolojik sebeb.

B)-Daha ziyede sosyal ve fiziki(Çevre) sebeb.

Suç sebebleri ve saikleri mevzuunda ,derinliğine bir araştırma yapabilmek için evvela suçluyu tanımak,daha doğrusu Protagoras'ın meşhur "İnsan her şeyin ölçüsüdür" cümlesinden hareket etmek lazımdır.

Filhakika bütün normatif ilimler gibi ,ceza hukuku da insanı tanımak,insan ruhunun en derin köşelerine sızarak,burada mevcut suç tohumlarının ne şekilde fiil halinde objektifleştiğini tesbit etmek zorundadır.Halbuki "İnsan" denen varlığı tanımak o kadar kolay değildir.Bilhassa tanınması gereken suçlu olunca vaziyet büsbütün güçleşecektir.Bu sebebledir ki,suç saikleri ve sebebleri konusunda,evvela suçluyu tanımak,ondansonra çevre tesirlerini tebaruz ettirmek icabeder.Fakat Mevzuumuz böyle genişliğine ve derinliğine bir araştırmaya müsait olmadığı için ,burada,bir taraftan mevcut istatistiklere,diğer taraftan mahkeme dosyalarının tetkikinden elde edilen neticelere dayanarak,Kırklareli bölgesinde işlenen suçların sebeb ve saiklerini objektif bir tarzda izah ve açıklamağa çalışacağız.Ve bunda hassaten sosyal amiller üzerinde durmağa dikkat edceğiz.

Kırklareli bölgesinde işlenen suçlarda,fizik âmillerin özel bir tesir icra ettiği pek söylenemez.Böyle bir tesir mevcut olsa bile bu tasir gayet zaiftir.Bunun gibi antropolojik sebeb ve amillerin de tetkiki(ayrı bir konu teşkil etse dahi) fayda sağlayıcı bir netice veremeyecektir.Zira bölgede doğuştan suçlu tipine tesadüf olunamamaktadır. Hatta itiyadi suçlar dahi gayet mahduttur.

Tahlilimize,"Devlet aleyhine işlenen suçlar" zümresine giren ve oldukca ehemmiyetli bir yekün teşkil eden "Hükümete karşı şiddet ve mukavemet",kanunlara muhalefet","Resmi sıfatı haiz olanlara karşı işlenen cürümler" ile başlayacağız.Ceza kanununun 254-273 üncü maddelerinde ifadelerini bulan bu suçlar kırklareli bölgesinde (5917 ve orman kanunu gibi özel kanunlara muhalefet suçları hariç)955 yılında 46 ve 956 yılında da 59 defa işlenmiştir,Bu suçların işlenmesinde genel olarak ekonomik zaruretlerin en mühim amiller olduğu görülmektedir.Filvaki otlak ve mera darlığı,verimli toprakların mahdut oluşu bu suçların işlenmesine sebeb olan amillerdir.Bunun yanında memurların luzumsuz yere şiddet göstermeleri ve bir taraf tutar gibi bir hal takınmaları da bu sebebler arasına ithal edilebilir.Bilhassa icra işlerinde bu yüzden işlenmiş suçlara çok tesadüf edilmektedir.

Bu nevi suçların en çok işlendiği yer balkan köyleri olarak görülmektedir.Bu bakımdan bu suç saikleri arasında dağ halkının isyankâr mizaçlı olmaları ihtimali de düşünülebilir.

Kırklarelinde adliye,amme nizamı ve âmmenin itimadı aelyhine işnen suçlara tesadüf edilmemektedir.Buna mukabil "Adabı umumiye ve nizamı aile aleyhinde cürümler" mühim bir miktar teşkil etmektedir.T.C.K. nun 414-428 inci maddelerinde ifade edilmiş olan bu suçlar bölgede 955 de 24 ve 956 da 22 defa işlenmiştir.Bu suçların saikleri tamamen sosyal olarak görünmektedir. Sebebler arasında ekonomik zaruretler en başta gelir.Zira bu sayede aile yeni bir üretim unsuru temin etmin olmaktadır. Ekonomik zaruretler arasında "Örf ve âdet"in de mühim tesiri olduğu görülmektedir:Mahalli geleneklerin bir kısmının taraflarca ve daha ziyade oğlan tarafından yerine getirilmemesi neticesi evlenme vadiyle yapılan ilksözleşme veya teşebbüsün akim kalmasının bu suçun işlenmesine sebeb teşkil ettiği görülmektedir.Meselâ daha ziyade köylerde cari olan babalık hakkının (Babaerkil ailede kızın bir mal telakki edilişin bu günkü cemiyete intikal eden bir kalıntısı hissini vermektedir.)ağır ve ağır bulunması veyahut kız tarafından is'af edilen taleplerin oğlan yerine getiremeyişi kız kaçırma sebeblerinin başında gelmektedir.

Anadoluda daha çok raslanan ve fakat daha ziyade bir gelenek,evlenmeye takaddüm eden sosyal bir müessese halini almak suretiyle suç vasfını kaybetmiş olan ( ) hadise ile bölgemizdeki hadise arasında büyük bir fark vardır.Anadoludaki bu hadise daha ziyade bir gelenek olduğu halde,Kırklareli bölgesinde,yukarıda belirttiğimiz saikler yüzünden işlenmiş bir suçtur.Bununlaberaber,yaptığım araştırmalardan elde ettiğim kanaat ve neticeye göre bu suçların :75 i evlenme ile neticelenmekte ve böylece suç unsuru ortadan kalkmaktadır.

T,C.K.nun 440-444 üncü maddelerinde ifade edilmiş olan "Zina" suçu azımsanmayacak kadar mühimdir.(954 de 34,955 de 21,956 da 14)

Bu suçun saiklerinin başında ekonomik sıkıntıların geldiği müşahede edilmektedir.Daharefah bir hayat yaşamak arzusu bilhassa kadını bu suça sevketmektedir. Mamafih bunun yanında örf ve adetin de rol oynadığı söylenebilir. Bu meyanda "Beşik yavuklusu" veyahut"Beşik Kırklaması" denen ve daha beşikte iken verilen söze istinaden yapılan evlenme-

( ) Hilmi Ziya Ülken ve Ayda Tanyeli.Gönen Bölge Monografisi. Sosyoloji dergisi.Sayı 10-11.Shf.130

lerin ba~~slaram~~ zılarında zina suçuna tesadüf edilmektedir.Nihayet boşanmanın zorluğuda bir sebeb olarak ~~görülmektedir~~. görmek mümkündür. Netekim sırf boşanmayı bir an önce neticelendirmek gayesiyle bu ffili işleyenlere az da olsa tesadüf edilmektedir.

Adam öldürme suçu bütün vilâyettte 956 yılında 5,955 de 4 sefa işlenmiştir ki bu gayet az bir yekün teşkil etmektedir.Katil suçları daha ziyade ani öfkeler ve tesadüfi bir şekilde işlenmiştir.

Önceden tasarlanarak işlenmiş adam öldürmek suçu pek nadirdir.

Müessir fiile bütün Türkiyede olduğu gibi bölgemizde de çok raslanmaktadır.(956 da 326,955 de 226 vak'a).Bu suçların esas saikleri tarla ihtilâfları,serhoşluk ve kumar olarak kendini göstermektedir. En çok tarla ihtilafından tevellüt ettiği anlaşılmaktadır.

Hırsızlık suçunun daha ziyade fakirlik yüzünden işlendiği görülmektedir.Hırsızlığı meslek edinmiş bir zümreye tesadüf edilemez.(Lüleburgazda bunu adeta meslek edinmiş çingeneler mevcuttur.) Bölgede Ceza kanunun 492,493 ve 494 üncü maddelerinde yazı suçlarla,büyük baş hayvan hırsızlığı ,kin ve garaz yüzünden işlenen hırsızlık suçlarına raslanmamaktadır.

Hakkı olmayan yerlere tecavüz suçlarının başında gayrı menkul zilyetliğine tecavüz suçu gelmektedir.Bu suçların sebeblerinin başında genel olarak iskan mevzuatının yetersizliği gelmektedir.Filhakika davaların çoğunu çift tapu ve tatbik kabiliyeti olmayan kadastro palnlarının tatbiki talebi teşkil etmektedir.5917 sayılı kanuna göre ittihaz olunan kararlara mesnet teşkil eden evraklara nazaran ise,bu kanunun ihlali daha ziyade sınır tecavüzü şeklinde tecelli etmektedir ki bu da kadastro noksanlığını veya kadastrosu yapılmış yerlerin kadastro haritalarının tatbik kabiliyetinden mahrum olduğunu teyit etmektedir.

Kabahat nevinden suçların başında Serhoşluk gelir.Bölgede bilhassa şaraba karşı büyük bir temayül sezilmektedir.Bunun sebebi daha ziyade,kasabanın kuruluşundan beri bir bağcı şehri olmasından gösterilebilinir.Bununla beraber serhoşluk vak'aları daha fazla çingeneler arasında görülmektedir.

Bölgede en çok raslanan suçlardan biri de orman kanununa muhalefet suçudur. 955 de 157 ve 956 da 247 suç işlenmiş olup bunların 955 yılındaki faillerinin adedi 256,956 yılı failleri ise 283 dür.

Bu suçun işlenmesinde türlü saiklerin rol oynadığı görülmektedir.Evvela memleketin çok soğuk bir iklime malik oluşu,buna mukabil maden kömürü ve linyitin bulunmayışı,halkı bu suçu işlemeğe sevkeden tabii amillerdendir diyebiliriz.Bunun yanında ekonomik sebeblerin de mühim ro l oynadığı ve satmak gayesiyle kaçak odun kesmek istemesi söylenebilir.Tabiatı ile orman tahdit haritalarının fiiliyata uymaması,bu yüzden eskiden orman olup ta bu gün bu vasfı kaybetmiş olan yerleri halkın tarla haline getirme teşebbüsleri hep bu suçun saikleri meyanındadır.

Bu mevzu hakkındaki tetkiklerime şo husus da ilâve etmeyi faydalı buldum:Nüfus hareketlerinde geniş olarak izah etmeğe çalıştığım veçhile,Kırklareli ve bölgesi türlü etnik menşeli hakların gelip yerleştikleri bir insan ve kültür kolleksiyonu manzarası göstermektedir.Bu çeşitli menşeli insanlar her nekadar dış görünüşe göre,aradan geçen uzun zaman esnasında birbiriyle kaynaşmış gibi görünürlerse de,haddi zatında etnik menşeden doğan farklar içten içe daima muhafaza edilmiş,komşuluk ve evlenme müesseselerinde daima menşe birliği gözönüne alınmıştır. Boşanmalarda ve bilhassa geçimsizlikten mütevellit boşanmalarda ,geçimsizliklerin daha ziyade ayrı menşeli çifler arasında daha çok olduğu görülmektedir.Nihayet umumi olarak suç sebebleri arasında.İskan kanununun yetersizliği ve bu kanunun tatbiki sırasında,göçmenlerin menşe durumlarının nazarı dikkate alınmayarak gelişi güzel tatbik edilmesi halini de zikretmek yerinde olur.

CEZA EVİ:

Kırklarelindeki ceza evi merkez cezaevi örneğidir.Hücre sistemi yoktur.Temizlik ve disiplin iyidir.Mahkümlara imkan dahilinde eğitimsel filimler gösterilir.Fakir olanlara yemek verilir.

Muhtelif yıllarda ceza evinde yatan suçlu miktarını gösterir bir cedvel bulamadık.Sadece 1953 ve 954 yıllarına ait bir istatistik elde edebildik.(Tablo)

Bu istatistike göre ceza evinde en çok hırsızlık ve hakaret suçlarından yatanlar vardır.954 de hırsızlıktan 39 erkek ve 3 kadın olmak üzere42,953 de23 erkek ve IO kadın olmak üzere 33,Hakaret suçundan ise 954 de 35 erkek 7 kadın olmak üzere 42 ve 953 dede 24 erkek IO kadın olmak üzere 34 suçlunun yattığı görülmüştür.

Kırklarelinde kız kaçırma,cebren ırza tecavüz ve tasaddi suçlarının genel olarak sıcak mevsimlerde,zina suçlarının son baharda vuku bulduğu anlaşılmaktadır,meni müdahele suçları ise daha ziyade çift zamanlarında vaki olmaktadır.

KIRKLARELİ AĞIR CEZA MAHKEMESİNE MUHTELİF YILLARDA AÇILAN DAVALARLA BU DAVALARIN MAHİYETİ VE SUÇLU MİKTARLARI

Tablo: 1

SUÇUN MAHİYETİ	Ceza.kanununsaki Mad.	1953		1954		1955		1956	
Komünistlik	141-142	5	26	5 5	5	2	2	I	I
Hapishaneden firar	298-299	2	3	2	3	-	-	-	-
Evrakta sahtekarlık	339	I	5	5	II	3	3	5	I2
Irza geçmek ve tasaddi	4I4-4I6	47	63	26	32	24	30	I6	26
Cebren kız kadın Er.Kaçırma	429-43I	4I	7I	42	68	34	6I	33	54
Adam Öldürmek	448-45I	9	II	I2	I7	4	5	5	5
Öldürmeye teşebbüs	6I,62 " "	I4	I9	8	I2	6	6	-	-
Kasten yangın		8	9	3	4	-	-	-	-
Askeri eşya bulundurmak		7	8	4	4	-	-	-	-
Tehdit ve Şantaj	I88-I92	-	-	-	-	I	2	-	-
Parada ve kıymetli amme kâğıtlarında sahtekarlık	3I6-3I	3	9	-	-	-	-	-	-
Müessir fiil neticesi ölüme sebebiyet	452	2	2	4	I3	-	-	-	-
Yağma ve yol kesmek	495-499	6	I7	I3	25	2	3	2	3
Vazifeyi ihmal ve Süiistimal	230-240	I	4	3	6	I	I	4	7
Hürriyeti tahdit		2	8	2	6	-	-	-	-
Zimmet	202-203	I	I	3	7	2	2	8	37
Tedbirsizlikten ölüme sebeb	455	I	I	4	4	2	2	3	5
Hükümetin şahsiyeti maneviyesini tahkir		I	I	-	-	-	-	-	-
Umuma ait içme suyu bozmak		-	-	I	I	-	-	-	-
İrtikap ve rüşvet	2I9-22I	-	-	8	I0	I	2	9	I6
Memur aleyhine İş.Suçlar		-	-	I	I	I	7	-	-
Uyuşturucu madde	403-404	-	-	5	9	I	2	4	9
Hırsızlık		-	-	II	I6	I5	26	3	3
Milli Korunma K.na muhalefet	~~430/2~~	-	-	-	-	-	-	3	4
Alıkoymak	430/2	-	-	-	-	-	-	3	5
Dolandırıcılık	503	-	-	-	-	I	I	4	I0
Müessir fiil	456	-	-	-	-	2	7	I	I
Yalan Şahitlik	286-293	-	-	I	I	3	II	2	5
YEKÜN		I5I	259	I62	255	I05	I73	I06	2II

(Not: Bu tablodaki rakamlar Kırklareli ağır ceza mahkemesinin kayıt defterlerinden çıkarılmıştır.)

KIRKLARELİ ASLİYE CEZA MAHKEMESİNE?MUHTELİF YILLARDA AÇILAN DAVALARLA BU DAVALIRIN MAHİYETİ VE SUÇLU MİKTARLARI

Tablo 2

Tablo : 2

SUÇUN MAHİYETİ	Ceza kanunundaki Mad.	1953		1954		1955		1956	
Tehdit ve Şantaj	188-189	5	5	II	13	25	30	17	20
Meskem masuniyetini ihlâl	193-194	17	34	19	35	10	14	15	17
Memuriyet Vaz.İhmal ve Süi.İs	230-240	2I	45	14	25	9	18	18	38
Vazifede şiddit ve Mukavemet	254-258	-	-	2I	49	12	19	-	-
Yalan şahitliği ve yemin	286-293	9	2I	12	29	10	23	4	4
Vazifede memura hakaret	266-273	3I	5I	50	60	34	48	59	83
Uyuşturucu madde	403-404	I	2	4	6	2	3	I	I
Evlenmek vadile alıkoymak	430/2	36	39	38	46	34	39	3I	33
Zina	440	-	-	34	67	2I	43	14	28
Dikkatsizlikten Ölüme sebeb	455	2	3	4	4	17	27	3	5
Hakaret ve küfür	480-483	37	6I	18	26	25	32	33	37
Hırsızlık	49I-494	23	49	16	32	12	18	19	35
Emniyeti süiistimal	508	20	23	14	2I	22	28	9	13
Ruhsatsız silah taşamak...	549	10	10	28	28	35	40	20	2I
İrtikap ve rüşvet	209-2II	4	7	I	I	8	10	I	I
Evrakta sahtekarlık	339	2	2	-	-	-	-	I	I
Müessir Fiil	456	46	8I	42	59	30	56	33	60
Zorla ırza geçmek ve tasaddi	414-416	2	2	3	3	-	-	3	3
Yağma ve yol kesmek	495-499	-	-	-	-	5	14	-	-
Dolandırıcılık	503	4	13	7	9	12	15	4	4
İzrar		7	12	4	6	-	-	-	-
İhkakı Hak		I	I	2	2	-	-	-	-
Hüriyeti Tahdit		2	2	2	5	-	-	-	-
İftira		2	2	I	I	2	2	10	13
Hükümete karşı şiddet ve Mukavemet	254-258	34	7I	-	-	-	-	-	
Suç Tasnii	283	I	7	-	-	2	2	-	-
Milli Korumma Ka.muhalefet		7	7	I	I	7	12	23	3I
Kumar	567	-	-	-	-	I	2	-	-
B.M.Meclisi kararlarına Küfür	159	-	-	-	-	I	I	-	-
Sarkıntılık	42I	-	-	I	I	-	-	-	-
Serhoşluk		-	-	2	2	-	-	-	-
Muhtelif kanunlara muhalefet		20	39	II	19	35	42	36	70
Diğer muhtelif suçlar		16	16	20	23	4	7	2	3
Y E KÜN		362	705	38I	57I	375	547	357	52I

(Not:Bu cedveldeki rakamlar,asliyı ceza mahkemesi kayıtlarından çıkarılmıştır.)

KIRKLARELİ SULH CEZA MAHKEMESİNE?MUHTELİF YILLARDA AÇILAN DAVALARLA BU DAVALARIŊ MAHİYETİ VE SUÇLU MİKTARLARI

Tablo : 3

SUÇUN MAHİYETİ	Ceza kanununda ki mad.	1953		1954		1955		1956	
Müessir fiil	456	213	318	234	367	194	233	292	390
Hakaret ve sövmek	480-483	211	294	351	484	439	502	427	499
Hırsızlık	491-494	79	120	118	202	84	110	53	150
Ormam kanununa muhalefet		139	235	171	373	157	256	247	283
Söz atma ve sarkıntılık	421	8	8	20	30	30	37	11	15
Ruhsatsız silah taşımak		24	27	2	2	-	-	-	-
Kumar	567	2	9	7	29	5	14	18	28
Serhoşluk	571	19	25	18	24	34	44	17	26
Mesken masuniyetini ihlal		5	9	7	12	12	15	20	23
Haksız mal iktisabı	4237 S.	-	-	7	8	11	15	15	24
Hükümete karşı şiddet ve Muk.	260	2	2	1	2	-	-	-	-
Hükümet emirlerine itaatsızlık		6	8	7	18	-	-	-	-
Bıçak Çekmek		6	7	-	-	-	-	-	-
İhkakı Hak		10	14	-	-	-	-	4	-
Tehlikeli oto sevketmek		5	5	6	6	11	14	-	-
İnhisar Kaçakcılığı		4	4	4	4	11	17	16	22
İzrar	4	21	28	16	23	-	-	-	-
5917 sayılı kanuna muhalefet		65	76	47	58	45	76	76	224
Tehdit	193-194	25	30	19	28	11	16	27	37
Muhtelif kanunlara muhalefet		168	?	14	15	-	-	-	-
Diğer suçlar		36	38	6	9	-	-	-	-
Y E K Ü N		1045		1055		1144		1219	1721

(Not: Bu cedveldeki rakamlar, Kırklareli Sulh ceza mahkemesi kayıt defterlerinden çakarılmıştır.)

KIRKLARELİ ASLİYE HUKUK MAHKEMESİNE MUHTELİF YILLARDA AÇILAN DAVALAR

T.4

Table: 4

DAVANIN MAHİYETİ	1953 Adet	1954 Adet	1955 Adet	1956 Adet
Yaş tashihi	I0I	I02	80	86
Zina sebebiyle boşanma	I2	II	I0	I2
Terk " "	8	7	3	I6
Geçimsizlik" "	8I	83	I06	9I
Şufa sebebiyle "	-	-	I	I
Cürüm ve haysiyetsizlik " "	-	-	I	-
Nafaka davası	4	2	I	6
Evlat edinme davası	9	I0	4	4
Babalık "	5	5	2	4
Velayetin Nez'i "	5	2	2	2
Veraset senedi isteği davası	302	3I6	294	268
Verasetin iptali ve tashihi"	3	4	I	4
Gayrı menkul sicilliğinin tashihi ve müdahale ve mürazaanın nezi	I5	I6	I8	28
Zaman aşımından gayrı menkul mülkiyetinin iktisabı	25	22	28	42
Alacak davası	II	I6	27	45
Haksız muamelelere müstenit tazminat davası	7	4	I	8
Borçtan kurtulma davası	I	I	-	-
Ticari teaahhütlere ait davalar	9	7	I3	[illegible]
Evlenmenin butlanı ve feshi	I	-	-	-
Sair Davalar	I09	97	94	II7
Y E K Ü N	709	706	685	739

(Not:Bu cedveldeki rakamlar Kırklareli asliye hukuk mahkemesi kayıtlarından çıkarılmıştır.

1956 yılında Kırklareli Sulh Hukuk mahkemesine açılan davalarla bu davaların mahiyeti.

Tablo: 5

Sucun mahiyeti	Miktarı
Nafaka	31
Tereke tesbiti	16
Meni müdahele	284
Tescil	93
Şufa	4
İzalei şuyu	97
Alacak	408
Haksız muamele	94
Tahliye	30
Borçtan kurtulma	8
Sair Davalar	152
Yekün	1217

1956 yılında Vilâyet idare heyetince Memurin muhakematı kanunu hükümlerine göre verilmiş olan kararların suç ve suçlu durumu

Verilen karar: A)- Birinci derecede: 98 İkinci derecede: 74 yekün: 172

Birinci derecede verilen kararların mahiyetleri ve miktarları:

Suçun mahiyeti	Miktarı
Vazifeyi ihmal ve süiistimal	48
Müessir fiil ve hakaret	32
Hırsızlık	3
Israr	1
Şahsi menfaat ve haksız mak iktisabı	1
Silah atmak	1
Sarkıntılık	1
Fahiş fiyatla mal satmak	1
Makbuzsuz para almak	2
Hüriyeti tahdit	1
Evrakta tahrifat	1
Kanunları tanımamak	1
Tehdit	4
Adam öldürmek	1
Yekün	98

Birinci derecede verilen kararların faillerine göre tasnifi

Muhtar	48
Memur	9
Bekçi	24
Emniyet mensubu	5
Belediye mensubu	8
Çifçi Malları koruma	4
Yekün	98

Kararların mahiyetleri	
Meni Muhakeme	53
Luzumu muhakeme	19
Kısmen luzum ve meni muhakeme	6
Mükerrirlikten karar verilmeyen	3
Noksanından iade	11
Feragattan muameleden kaldırılmasına	3
Selahiyetsizlik	3
Yekün	98

1955-1956 YILLARINDA KIRKLARELİ MERKEZ KASABADA İŞLENEN SUÇLAR

T. 6

Tablo : 6

SUÇUN MAHİYETİ	Y ILI	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Hakaret	I955	II	I2	9	I0	II	6	4	2	4	I4	7	I2	I02
	I956	5	4	8	I2	I0	5	I5	I2	9	I2	4	4	86
Darp	I955	6	5	6	9	9	9	8	9	3	9	3	6	82
	I956	I0	4	2	3	4	4	5	-	I0	5	3	8	58
Hırsızlık	I955	3	4	4	5	6	3	3	8	4	3	I	7	5I
	I956	2	3	7	3	-	2	3	I	6	2	3	I	33
Yaralama	I955	-	5	-	2	I	2	-	3	-	I	I	-	I5
	I956	2	I	-	-	4	-	-	I	2	-	2	I	I3
Serhoşluk	I955	3	6	I	3	3	2	2	5	2	4	2	I	34
	I956	2	I	4	I	-	I	3	I	I	3	3	I	23
İzrar	I955	I	I	-	I	I	-	-	-	-	-	-	-	4
	I956	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	I	I	2
Mesken masuniyeti ihlâl	I955	I	I	-	-	-	I	2	4	I	3	-	I	I6
	I956	I	-	-	-	-	-	-	-	2	I	-	-	4
Kumar	I955	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2
	I956	-	I	I	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Kız kaçırma	I955	I	4	3	2	-	-	I	3	I	3	-	2	20
	I956	-	I	I	I	-	2	2	2	I	-	2	3	I5
Sarkıntılık	I955	I	2	-	-	I	I	2	3	2	-	I	I	I4
	I956	-	-	I	I	-	I	-	2	-	-	I	-	6
Zina	I955	-	-	-	I	I	-	-	-	3	-	I	I	7
	I956	-	-	-	-	-	-	I	-	-	-	-	-	I
İntihar(+)	I955	I	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	I
	I956	I	-	-	-	-	-	I	-	-	-	-	-	2
Tehdit	I955	-	I	I	-	3	-	2	3	-	I	-	2	I3
	I956	-	I	-	-	-	-	I	I	-	-	-	-	3
Hükümeti ihlal	I955	-	I	-	I	-	-	3	I	-	-	-	-	6
	I956	-	I	I	-	I	-	2	2	-	-	-	-	7
Emniyeti süiistimal	I955	-	-	-	-	I	-	-	-	-	-	I	-	2
	I956	-	-	-	-	I	-	-	-	I	I	-	-	3
Memura hakaret	I955	I	I	I	I	-	-	-	-	I	I	-	I	7
	I956	-	I	-	-	2	-	-	-	I	-	-	-	4
Milli korunma kanununa muhalefet	I955	-	2	-	-	-	2	I	3	2	-	-	-	I0
	I956	3	-	3	4	2	2	3	I	2	I	-	I	22
Esrar bulundurma	I955	I	-	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-	2
	I956	-	-	-	I	-	I	-	-	-	2	-	-	4
Bıçak Taşıma	I955	2	I	-	-	-	-	-	I	-	I	I	-	6
	I956	-	-	-	I	-	-	-	-	-	I	I	-	3
Alıkoyma	I955	-	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-	I	2
	I956	-	-	-	-	-	-	-	I	-	-	I	-	2
Dolandırıcılık ve yankesicilik	I955	-	-	-	-	I	-	-	I	I	I	-	I	5
	I956	-	-	-	-	-	-	-	-	I	-	-	-	I
Diğer muhtelif suçlar	I955	3	I	I	I	I	3	2	3	2	I	-	2	20
	I956	I	2	I	-	-	-	3	[illegible]	I	I	2	I	I8
T O P L A M	I955 : 42I													
	I956 : 306													

(+): İntihar vakaları: I6/I/955, I9/I/956, 25/7/956 tarihlerinde olmuştur.

Not: Bu cedveldeki rakamlar Emniyet günlük vukuat cedevellerinden alınmıştır.

1953-1954 YILLARINDA KIRKLARELİ CEZA EVİNDE YATMIŞ OLAN SUÇLU MİKTARI VE SUÇLARIN MAHİYETİ CEDVELİ (+)

Tablo: 7

SUÇUN MAHİYETİ	1953 Senesi Erkek	Kadın	Yekün	1954 Senesi Erkek	Kadın	Yekün
Katil	9	I	I0	I4	oo	I4
Hırsızlık	23	I0	33	39	3	42
Zina	II	9	20	[illegible]	[illegible]	I2
Kız kaçırma	32	I	33	I5	oo	I5
Yaralamak	34	oo	34	20	I	2I
Sarhoşluk	I0	oo	I0	I2	oo	I2
Orman kanununa muhalefet	55	oo	55	22	oo	22
Mesken masuniyetini ihlal	5	oo	5	6	oo	6
Tarlaya tecavüz	7	oo	7	6	oo	6
Kaçakcılık	5	oo	5	oo	oo	oo
Tedbirsizlikten ölüme sebeb	4	oo	4	2	oo	2
Hakaret	24	I0	34	35	7	42
Dövmek	3I	3	34	24	3	27
Ölüye el uzatmak	3	oo	3	oo	oo	oo
İzrar	4	2	6	2	oo	2
Sarkıntılık	2	0	2	6	oo	6
Askeri eşya kaybetmek	2	oo	2	I	oo	I
Silah çekmek	I0	oo	I0	3	oo	3
Dolandırıcılık	2	I	3	I	oo	I
Emniyeti süiistimal	2	oo	2	5	oo	5
Askeri eşya satın almak	I	oo	I	I	I	2
Kızlık bozmak	2	oo	2	8	oo	8
Rüşvet vermek	I	oo	I	3	oo	3
Irza tasaddi	I	oo	I	oo	oo	oo
Kalpazanlık	2	oo	2	oo	oo	oo
Esrar Kıllanmak	I	oo	I	2	oo	2
Zimmet	2	oo	2	oo	oo	oo
Para-cezası	I5	I	I6	22	oo	oo
Kusurlu vasıta kullanmak	2	oo	2	oo	oo	oo
Mukavemet	4	2	6	28	3	3I
Firar	I	oo	I	I0	oo	I0
Ölümle tehdit	4	oo	4	3	I	4
Üfürükçülük	I	oo	I	I	2	3
Ruhsatsız bıçak taşıma	9	I	I0	I5	oo	I5
Yanlış hüviyet vermek	I	oo	I	oo	oo	oo
Teahhüdü ihlal	2	oo	2	oo	oo	oo
Pasaport kanununa muhalefet	I	oo	I	oo	oo	oo
Kumar oynamak	2	oo	2	oo	oo	oo
Çocuğunu okula göndermemek	I	oo	I	oo	oo	oo
Nafaka borcunu vermemek	I	oo	I	3	oo	3
Emniyet cezasından kaçmak	oo	oo	oo	2	oo	2
Ruhsatsız iğne yapmak	oo	oo	oo	I	oo	I
Bıcak Çekmek	oo	oo	oo	4	oo	4
Alıkoymak	oo	oo	oo	9	oo	9
Muhtelif suçlar	oo	oo	oo	7	I	8
UMUMİ YEKÜN	329	4I	370	336	30	366

(+)bu cedveldeki bilgiler Ceza evi kayıtlarından çıkarılmıştır.

MUHTELİF YILLARDA 5917 SAYILI KANUN HÜKÜMLERİNE TEVFİKAN VALİLİKCE VERİLEN MEN KARARLARI

T.8

Tabla: 8

AYLAR	1953			1954			1955			1956		
	Tecavüzün defi	Talebin Reddi	Yekün	T.D.	T.R.	Yekün	T.D.	T.R.	Yekün	T.D.	T.R.	Yekün
Ocak	23	3	26	9	00	9	5	I	6	II	5	I6
Şubat	24	6	30	-	2	2	24	3	27	2	2	4
Mart	50	I5	65	36	-	36	62	II	73	4	-	4
Nisan	86	I2	98	72	7	79	32	8	40	45	9	54
Mayıs	66	24	90	43	8	5I	43	II	54	58	9	67
Haziran	38	7	45	22	3	25	I8	II	29	I3	7	20
Temuz	I4	I	I5	24	2	26	I0	3	I3	7	5	I2
Ağustos	2	-	2	7	3	I0	7	7	I4	I0	3	I3
Eylül	5	5	I0	5	2	7	3	3	6	6	3	9
Ekim	26	4	30	39	6	45	I7	2	I9	26	6	32
Kasım	4I	4	45	33	9	42	43	2	45	I6	4	20
Aralık	27	3	30	20	3	23	20	5	25	23	3	26
YEKÜN	402	84	486	3I0	45	355	284	67	35I	22I	56	277

(Not: Bu cedveldeki rakamlar, Vilâyetteki gayrı menkulüm vaki tecavüzüm defime dair zabıt defterlerinden alınmıştır.

İ Ş H A Y A T I

Kırklarelinde iş hayatını belirtebilmek için bunu birkaç bölümde incelemek gerekmektedir:

A)-Tarım ve hayvancılık

B)-Ticaret

C)-Endüstri

A)-<u>Tarım ve Hayvancılık:</u>

Köylerinde olduğu gibi kasabada da tarım mühim bir geçim vasıtası teşkil etmektedir. Tarımla oğraşanlar umum kazada halkın %80 ini, nefsi kasabada ise %40 ını teşkil etmektedir.

Sırf hayvancılıkla geçinen yoktur. Hayvan besleyenler ayni zamanda tarımla da oğraşırlar. Yalnız burada bir noktayı açıklamak faydalıdır. Birçok yerlerde hayvancılık ve tarım beraber yürütüldüğü halde, esas olan hayvancılıktır, tarım ona munzam bir haldedir. Kırklarelinde köyleri de dahil olmak üzere vaziyet bunun tam aksinedir. Esas olan tarımdır, hayvancılık ek olarak yapılmaktadır.

Geçeim vasıtası olmak üzere avcılığın mühim bir yer işgal ettiği görülmemektedir. Bölge av bakımından ~~ve-bilhassa~~ (Keklik, Çil, Tavşan, balkanda karaca) oldukca zengindir. Birçok kaza ve vilayetlerden, hassaten İstanbuldan birçok avcılar geldiği halde, Kasabada spor mahiyetinde yapılmakta, profesyonel avcılara tesadüf edilmemektedir.

Kasaba hudutları dahilinde (Merkez belediye hududu) ekilebilen toprakların yekünü 45.000 dekar kadardır. Umum kazada ise bu miktar 300.500 dekarı geçmektedir. Çifci mlları kayıtlarına göre kasabaya ait 1600 dekar bağ ve 250 dekar fidye vardır. Bahçe miktarı 700 dekar kadardır. Dutluk haiz ehemmiyet değildir. Umum kazada ancak 150 dekar dutluk vardır. Kasaba bölgesinde ne kadar çayır olduğunu gösterir bir bilgi bulamadım. Veteriner dairesi akyıtlarına göre kaza dahilinde 250000 dekar ~~mera~~--- mer'a, 4.000 dekar tarbii, 2.500 dekar sun'i çayır vardır.

Merkez belediye hudutları dahilinde, oarman vasfını taşıyan saha yoktur. Her nekadar orman mevzuatına ithal edilmiş 350-500 hektar arasında arazi mevcutsa da, bunlar orman vasfını kaybetmiş çalılık veya mera haline gelmiş araziden ibarettir. Umum kazanın orman sahası 585 Km.2.dır. En çok meşe, kayın, gürgen, az miktarda Ak kavak, Kızıl ağaç, Kara ağaç türleri de bulunur. Mevcut ormabların kısmı azamı baltalık, bir kısmı koruluk, diğer bir kısmı da çalılıktır.

Toprağın insanlar arasında dağılışı:

Hususi muhasebe vergi kayıtlarına nazaran, kasaba hudutları içinde kalan topraklar insanlar arasında şu şekilde dağılmıştır.

I	hektara kadar arazi sahibi	1059
I-5	" " " "	I600
5-I0	" " " "	1000
I0-20	" " " "	600
20-30	" " " ""	45
30-50	" " " "	5
50-I00	" " " "	I

Daha fazla toprak sahibi mükellef yoktur.

Şu noktayı açıklayayım ki, bu cedvel, belirtilen miktarlar arasında kaç parça tarla olduğunu değil, bu miktarlar arasında tarlaya sahip olan kaç mükellef olduğunu göstermektedir.

Kasaba dahilinde bu miktarlar arasında kaç parça toprak olduğunu tesbit etmek mümkün olamamaştır.

Bu cedvel toprağı az olanların ekseriyeti teşkil ettiğini(1959) geniş arazi sahiplerinin ise pek az olduğunu göstermektedir.
Kırklarelindeki topraklar köçük parçalar halinde olduğundan,çiflik şeklinde toprak yoktur.~~Geniş~~ çok toprak sahiplerinin dahi bu toprakları toplu bir halde olmayup dağnık parçalar halindedir.Bu hal toprak dağılışının büyük ziraate elverişli olmadığını gösterir.
Çifci malları koruma heyetince 1957 yılı 5 ünci ayında yapılan bir istatistiğe göre ,kasaba hudutları dahilindeki 1956 sonbahar ve 1957 ilkbahar ekilişi şu şekildedir:

Ekilen maddenin cinsi	Ekiliş sahası(Dekar)
Buğday	13.000
Arpa	4.500
Çavdar	8.000
Yulaf	2.500
Darı	500
Mısır	7.000
Susam	100
Pancar(Şeker)	3.000
Patates	100
Sarmısak	100
Ay çiçeği(Gündöndü)	4.000
Bakla	80
Nohut	100
Mercimek	50
Fasulya	100
Bostan(Kavun-Karpuz)	295
Soğan	500
Tütün	200
Rapitsa	200
Yekün	44.325

Umum kazada ekilebilecek toprakların tutarı 350.000 dekar,kasaba da ise 50.000 dakar kadardır.(Ziraat Md.kayıtlarına göre)
Bunun yanıda şehirde 2000 dekara yakın bağ,700 dekar kadar bahçeye mukabuil,umum kazada 13000 dekar bağ ve 2500 dekar kadar bahçe vardır.

Kaza dahilindeki 1955-1956 yılarrındaki ekiliş ve bundan elde edilen mahsulü gösterir T.Ziraat müdürlüğünden aldığım bir cedveli ,umum kazanın bir yıllık mahsul miktarı ile bu mahsulün cinsini ve tutarını göstermesi bakımından faydalı gördüm.

Ekilen madde	Ekilmiş arazi		Elde edilen mahsul	
Buğday	86000	dekar	3440	ton
Arpa	33500	"	1675	"
Yulaf	27500	"	1100	"
Çavdar	41000	"	1230	"
Kaplıca	4200	"	168	"
Mısır	41000	"	2460	"
Kum darı	1200	"	72	"
Mercimek	700	"	35	"
Nohut	400	"	20	"
Fasulya	1400	"	84	"
Burçak	500	"	30	"
Tütün	750	"	50	"

Susam	800	dekar	32	Ton
Ayçiçeği	2800	"	840	"
Patates	1800	"	1800	"
Soğan	2000	"	1000	"
Sarmısak	200	"	20	"
Kavun-Karpuz	4200	"	8400	"
Pancar	10000	"	35000	"

İstihsal ilunan bu malların bir kısmı dahilde tüketilir,bir kısmı da ihraç olunur,İhraç merkezlerinin başında bilhassa İstanbul gelmektedir.

Bölgede elde edilen mahsul üreticileri tarafından doğrudan doğruya ya zahire borsasana arzedilir veyahut Toprak Mahsulleri ofisine götürülür.Mutavassıtlar tarafından mahsulün yerinde üreticinin elinden alınarak kasabaya getirilmesi ne pek tesadüf edilmez.Gerçi bazen böyle mutavassıtlara raslanmakta ise de bunlar bir istisnadır.

Muhtelif yıllarda zahire borsasında muamele görmüş olan mallarla bu malların miktar ve ortalama fiyatları,tutarını gösterir cedveller, borsa istatistiklerine istinaden aşağıya çıkarılmıştır:

1956 yılında borsada muamele göre muhtelif cins emtiaya ait cedvel

CİNSİ	MİKTARI Kg.	ORTALAMA Fİ. Kuruş	Santim	TUTARI Lira	Kuruş
Buğday	2073272	29	805	617955	57
Kızılca	1053324	31	979	336813	41
Çavdar	783256	26	453	207206	45
Arpa	571978	31	245	178820	96
Mısır	1640388	35	164	576840	60
Yulaf	324604	30	030	97478	66
Darı	65120	58	157	37884	17
Susam	94080	152	978	143933	94
Ayçiçeği(Gündöndü)	7592492	57	132	4337742	83
Fasulya	2511	108	444	2724	04
Rapitsa(Kolza)	27797	65	133	18077	92
Kaşer Peyniri	7500	513	150	38486	25
Ayçiçeği yağı	3124	250	905	8838	40
Yapağı	154144	830	134	279602	08
Bacak Yapağı	8388	338	125	28361	98
Yün	18790	545	219	102446	82
Kıl	9962	346	859	34554	09
Deri	541	299	215	1618	75

1953 Yılında Muamele gören muhtelif cins emtia:

Buğday	5426835	28	848	1565546	05
Kızılca	1022521	29	959	306331	95
Çavdar	3530825	20	233	714043	86
Arpa	382625	20	801	79591	28
Mısır	1184181	23	207	274817	40
Mahlut	30069	25	262	7596	09
Kuşyemi	5538	22	539	1248	24
Yulaf	467294	20	729	96865	54
Darı	44341	16	652	2384	03

Susam	: 96170	: 94 760	: 88198 : 03
Nohut	: 105	: 36 265	: 38 : 08
Fasulya	: 3005	: 63 975	: 1922 : 40
Soğan	: 3317	: 6 084	: 202 : 16
Mercimek	: 230	: 28 260	: 65 : 69
Ayçiçeği	:3817687	: 31 044	: 1185177 : 88
Kaplıca	: 4832	: 18 157	: 877 : 35
Kolza	: 58541	: 33 858	: 19821 : 04
Kaşer Peynir	: 976	: 410 00	: 4001 :60
Y apak	: 169901	: 282 109	: 477022 : 35
Kıl	: 10372	: 223 977	: 23230 : 95
Yün	: 300	: 200 000	: 600 : 00
Bacak Yapağı	: 4974	: 159 049	: 7911 : 00

1950 Yılında Muamele gören Emtia:

Buğday	:: 29480	: 30 070	:: 88431 : 15
Kızılca	: 344948	: 30 705	: 105916 : 57
Mahlut	: 88519	: 25 276	: 22373 : 70
Çavdar	:1099355	: 21 713	: 238700 : 45
Mısır	:2978487	: 23 025	: 685809 : 72
Arpa	: 337105	: 22 290	: 75118 : 87
Yulaf	: 234152	: 18 240	: 42714 : 56
Darı	: 76307	: 17 803	: 13585 : 83
Susam	: 9207	: 78 059	: 7002 : 95
Rapitsa	: 71065	: 39 984	: 28322 : 77
Ayçiçeği	: 665599	: 37 930	: 252466 : 99
Kaplıca	: 974	: 17 660	: 171 : 05
Ceviz	: 568	: 39 621	: 255 : 73
Fasulya	: 16451	: 43 477	: 7155 : 26
Nohut	: 723	: 21 060	: 152 : 82
Mercimek	: 818	: 29 929	: 111 : 29
Patates	: 60	: 10 000	: 6 : 00
Soğan	: 3463	: 6 934	:
Yapak	: 18195	: 271 702	: 5665 : 04
Kıl	: 2085	: 211 794	:

Zirai durum hakkında yukarıda verilen bilgilerin tetkiki bize, Kırklareli bölgesindeki zirai faaliyetin nüvesini,Hububat,Ayçiçeği ve pancar teşkil etmekte olduğunu göstermektedir.Netekim kasaba içinde 6 ay çiçeği fabrikası bulunuşu,1956 yılında 19442 ve yalnız kasaba mahallatının 3757 ton pancar istihsal etmiş olması bize bunu gösterir.

Meyvacılık bu gün için kırklarelinde yok denecek kadar azdır.

Kırklarelinin zirai durumunu incelerken bu arada Bağcılığına da temas etmek faydalı olur:Kırklarelinin ekonomi hayatında bu gün ikinci derecede bir rol oynayan bağcılık,eskiden hemen hemen yegane istihsal unsurunu teşkil eder,ve bütün ekonomik hayat bağcılık etrafında toplanırdı.Bağcılığın kasabanın iktisadi hayatında oynadığı rolü belirtmek için bir zamanlar buraya üzüm veya şarap şehri manasına gelen "LOZANGRAD" denmekte olduğunu zikretmek kafidir kanaatındayım.Filhakika,Bağcılık, Kırklareli kasabası ile o kadar birbirine kaynaşmıştır ki,evvelce üzüm veya şarap deyince ,Kırkkilise,Kırkkilise deyince üzüm,şarap ve bilhassa Hardaliye akla gelirmiş.

Tabiatın,bağcılık için gerekli şartları(İklim,Toprak gibi) vermekte çok cömert davrandığı Kırklarelinde bağcılık,O nun kuruluşu kadar eskidir denebilir.Hatta diyebiliriz ki onun temellerinde bile bu maya vardır.

Kırklarelinin bir üzüm ve şarap şehri haline gelişi asıl I889 yılından itibaren başlamıştır.Bunun sebebi,o senelrde Fransa bağlarında Floksera hastalığı yüzünden Fransa bağlarının bozulması,ve Bordo ve Marsilya şarapları ayarında olan Kırklarelènin hassaten Papas karasından mamul şaraplara fransanın müşteri olmasıdır.Bu tarihlerde Kırklarelinde I50.000.000 K g.Şarap ve II.000.000 Kg.rakı istihsal edilmiş olup,bunların mühim bir kısmı harice sevkedilmiştir.

Fakat Fransızlar bozulan bağlarını yeniden ihya edince,Kırkmareli bağcılığı da (Fransaya ihracatın durması yüzünden) gerilemeğe başlamış,I907 yılında ancak 68.000.000 Kg.Şarap ve 8.000.000 Kg. rakı istihsal edilmiştir.68 milyon kilo şarabın da ancak 7 milyon kilosu ihraç edilebilmiştir.

I310 senesi Edirne Vilâyet salnamesine göre:I891 yılında,Kırklarelinin içinde 366I şarap imalcisi olup 6.602.200 okka(Okka=I283Gr.) şarap imal ve imbikten geçirilmiş,553.I75 Okka rakı imal edilmiş ve bunlardan 639.583 kuruş hasılat elde edilmiştir.Yine bu salnameye göre Boşarapların I.896.I30 kilosu ihraç edilmiştir ki,ihraç edilen memleketlerin başında I.533.000 kilo ile İskenderiye gelmekte, bunu 43.936 kilo ile Tiryeste ve 30.000 kilo ile Bilgaristan takip etmektedir.

I907 yılında ilk defa Kırklareli bağlarında Floksera hastalığı baş göstermiş ve iki yıl içinde mevcut 55.000 dönüm bağın 22.000 dönümü harap olmuştur.Bir taraftan bu hastalık ve diğer taraftan I9II-I920 yılları arasını dolduran sürekli harpler ve işgaller bağcılığın tamamiyle sönmesine sebeb olmuştur.

Son senelrde yeniden bir kalkınma ve inkişaf hamlelerinin mevcut olduğu görülür.Eski bağlar bozularak yerine amerika çubukları ekilmekte,yeni yeni bağ yerleri ihdas edilmektedir.I955 yılında Toprak komisyonu maarifetiyle yendinen 62 kişiye I33 dekar bağ yeri tevzi edilmiştir.Bağcılığın gelişmesini hükümet te desteklemekte ve her yıl bağçılara aşılı ve aşısız amerika çubuğu tevzi etmekte,bağlara ~~hasta~~arız olan hastalıklarla sürekli bir şekilde mücadele etmektedir.

Teknik Ziraat müdürlüğü tarafından I956 yılında I45.000 ve I957 yılında da I00.000 amerika çubuğu tevzi edilmiştir.

Bu gün kırklarelinde şarap ve hardaliye imal eden iki müessese vardır,Biri"Kırklareli Şarabı",diğeri"Damlıca Şarabı" müesseseleri.

Kırklareli şarabı imalâthanesinde I95I yılında 20 ton şarap ~~ve 20~~ ve 20 ton hardaliye,I955 de 35 ton hardaliye ve 5 ton sirkelik şira, I956 yılında ise sadece I0 ton hardaliye ve 3 ton şira imal edilmiştir.O sen bağlar bozulduğu için hiç şarap etmemiştir.
Damlıca imlâthanesinde ise I956 yılında 70 ton şarap imal edilmiş ise de,bu şaraplar Kırcasalih(Edirneye bağlı) ten temin edilen üzümlerden imal edilmiştir.

Kırklareli bölgesinde büyük arazi sahibi hemen hemen yoktur. Bilhassa çiflik şekline hiç tesadüf edilmez.Arazi genel olarak I-30 dönümlük parçalar halindedir.Bu hal ,bölgede geniş bir orta sınıfın doğmasına sebeb olmuştur. Yine bu sebebten kırklarelinde ortakcılık, yarıcılık ve kiracılık.Müesseseleri teşekkül edmemeiştir.

Arazinin ykarıda belirtildiği veçhile küçük parçalar halinde bulunuşu,makina ziraatının inkişafına tabii bir mani teşkil ederse de,son senelrde göze batacak şekilde bir makinalaşma faaliyeti de görülmektedir.Kırklareline ilk traktör I925 yılında gelmiştir.Asıl makinalaşma hareketi I950 den bu yana olmuştur.T.Ziraat müdürlüğünden aldığım makina ve ziraat aletleri cedveli bu hususta yeter bilgi vermektedir.

ZİRAAT ALETİNİN CİNSİ	M İ K T A R I		
	Kasabada	Köylerde	Yekûn
Traktör	IO	29	39
Tekerlekli pulluk	3800	9980	I3780
Çif tekerlekli "	70	230	300
Her çeşit Tırmık	I500	3500	5000
Traktör pulluğu	IO	35	45
Mibzer	4	-	4
Santrifuj	I5	60	75
Orak makinası	2	5	7
Biçer Bağlar orak makinası	2	8	IO
Biçer Döver	3	3	6
Harman Makinası	5	-	5
Selektör	I	3	4
Tiryör	IO	40	50
Çayır makinası	-	2	2
Kara Saban	300	2000	2300
Düven	2250	IOOOO	IO250
Döner kulaklı pulluk	50	350	400
Kültivatör ve benzerleri	IO	25	35
Mayi ilaç serpme makinası	40	20	60
Yem kırma makinası	2	-	2
Toz ilaç serpe makinası	5	-	5
Mısır daneleme makinası	5	IO	I5
Tınaz makinası	20	I20	I40
Traktör arabası	4	4	8

(I956 yılı ziraat istatistiğinden)

HAYVANCILIK: Kırklareli ve bölgesinde yalnız hayvancılıkla iştigal eden(Kahya) bir zümreye tesadüf edilmez.Bununla beraber hayvancılık bölgenin mühim gelir kaynaklarından birini teşkil eder.Veteriner kayıtlarına göre Kasaba ve umum kazadaki hayvan miktarları şu şekildedir:

Cinsi	Kasabada	Umum kazada
At	349	3942
Merkep	335	3IOI
Katır	I70	602
Sığır	2025	20440
Manda	64	4I49
Koyun	9800	I20968
Keçi	2045	66952

Kasaba dahilindeki hayvanların mahalÎat üzerinden taksimi işe şu şekildedir:

Cinsi	Akalar	Demirtaş	YayÎa	Doğu	Kocahıdır	Karaca	İbrahim	Karakaş
At	55	29	57	20	60	55	73	349
Merkep	I29	34	65	66	9	42	50	335
Katır	I6	49	83	8	I	7	6	I70
Sığır	3I7	299	3I2	78	257	263	499	2025
Manda	33	I	-	-	30	-	-	64
Koyun	695	978	4645	997	I600	275	6IO	9800
Keçi	393	595	300	400	I40	I02	II5	2045

Bu cedvellerin tetkiki bize bölgede hayvancılığın oldukca inkişaf ettiğinigösterdiği gibi,bilhassa mahallat üzerinden hayvan miktarınıa gösteren cedvel,Yayla ve Kocahıdır mahallelerinin en çok koyun ve keçi besleyen mahalleler olduğunu göstermektedir.Bunun sebebi şüphesiz ki bu mahallelerin haiz olduğu mevkiden ileri gelmektedir.Filhakika kasabanın coğrafi durumunu izah ederken kasabanın şimal kısmının verimsiz topraklarla kaplı olduğunu açıklamıştım.(Sahife 6) Binaenaleyh bu bölge kısır topraklar sahası olduğu için hayvan beslemeğe müsait yerler çoktur.Cenup kısmı ise zengin alüviyonlu toprakları ihtiva ettiğinden bu bölgede mera halinde bırakılmış toprağa tesadüf edilmez. Binaen aley toprakla ilgili iş hayatları daha ziyade şimale mütevaccih olan Yayla ve Kocahıdır mahalleleri bu sebebten, çifcilikteki noksanlıklarını hayvancılıkla telafi etmek zaruretini hissetmişlerdir.Eskiden bu mahallelerden yayla mahallesine "Kepek Yaylası" denmekte olduğunu Ali Riza Dursunkaya kaydetmektedir.Ona göre bu kısım o vakitler meskün olmayıp daha doğrusu çok az meskün olup buradaki halk hassaten hayvancılıkla iştigal eder,ve şimdiki Yayla meydanındaki mahal ve civarında hayvanlarına yem olarak kepek verirlermiş,Bu yüzden de son zamanlara kadar buraya Kepek yaylası denilmekte devam olunmuş.

Rivayetin doğruluğunu başka bir kaynaktan teyit ve tevsik edemedimse de,bu gün de bu mahalle halkının hayvancılığa fazla önem vermiş olması ruvayetin doğruluğunu takviye edici mahiyette görünmektedir.

1956 yılında umum kazadan ,canlı hayvan ve hayvan mahsulâtı olarak aşağıda gösterilen miktarlarda ihracat yapılmıştır:

At	Merkep	Katır	Boğa	Öküz	Dana	Manda
16	21	2	3	562	84	89

İnek	Malak	Domuz	Koyun	Kuzu	Keçi	Oğlak	Tavuk	Hindi
134	14	13	9091	13447	4004	1	8775	322

Yapak	Sucuk	Kesilmiş et	Koyun başı
8000 Kg.	2215 Kg.	68730 Kg.	353

1956 yılında mazbahada kesilen hayvan miktarı ise şöyledir:

Sığır	Dana	Manda	Malak	Koyun	Kuzu	Keçi	Oğlak
2169	337	173	71	2960	9687	3677	793

Bütün bu istatistiklerin tetkiki bize hayvancılığın mühim bir yer işgal ettiğini göstermektedir.

B)-TİCARET:

Trakya demiryolu henuz ikmal edilmediği devirlerde,yani Balkan harbından önceleri ,bütün Trakyanın olduğu gibi Kırklarelinin de yegane ithalat ve ihracat merkezi Tekirdağ iskelesi imiş.Bölge dahilinde istihsal olunan bütün mahsulat,at,merkep,katır ve öküz arabaları ile bu iskeleye götürülür ve dönüşte kasabanın ihtiyacı olan ticaret eşyası alınırmış.Bu gün iki taraflı kazanç temin edenler için söylenen "Tekirdağ Kirası" tabirinin bu zamandan kalma olması çok muhyemeldir.

Trakya demiryolu bittiktensonra ,Tekirdağın işagl etmekte olduğu ticari mevkii Alpullu İstasyonu almış ,bu defa ohracat malları yine arabalarla Alpulluya götürülerek orada Trene tesim edilmeğe başlanmış.

I9II yılında Mandıradan ayrılan bir kolla Kırklarelinin bu hatta bağlanması sonunda da artık ticari münasebet doğrudan doğtuya trenle ve İstanbul ile yapılmağa başlanmış.Bu suretle de gerek Tekirdağ ve gerekse Alpullu haiz oldukları eski önemini tamamiyle kaybetmişler.

Bu gün İstanbul Kırklarelin en mühim ihracat ve ithalat pazarı bulunmaktadır.

Edirne-İstanbul asfaltının(Fatih yolu) inşası üzerine nakliyat kamyonlarla yapılmağa başlanmıştır.Halkın kamyonlara ve otobüslere rağbet göstermesinin türlü sebebleri vardır.Bir defa gerek eşya ve gerekse insan nakli kamyon ve otobüslerle daha ucuz yapılmaktadır.Sonra zaman bakımından büyük tasarruflar sağlanmaktadır.Tren istanbula I0-I2 saatte vardığı halde otobüsler ayni mesafeyi 5-6 saatte kat etmektedirler.Ayrıca tüccar malını kamyonla alıcının deposuna kadar götürmek imkanını elde etmekte,bu suretle de ,hem tahmil ve tahliye masraflarından hem de trenle yapılan nakliyatlarda vuku bulan zayiatlardan kurtulmaktadır.Nihayet malı ile birlikte parasız olarak seyahat etme imkanlarına da sahip bulunmaktadır.Bazı malların seri nakle ihtiyaç göstermeleri(Peynir ve kaşer ~~gibi~~ sebze V.S.gibi) de kamyonların ticari eşya naklinde trene üstünlük kazanmasına sebeb olmuştur.İşte bütün bu kolaylıklar Kırklarelinde ticari münasebetlerin tamamen kamyonlarla yapılmasına yol açmıştır.

Bugü n kırklareli belediyesinde kayıtlı olan nakil vasıtalarının tetkiki de otobüs ve kamyona verilen kıymeti ifade etmektedir. Zira nakil v sıtalarının ekseriyetini kamyonlar ve otobüsler teşkil eder: 8/5/957 tarihinde Kırklareli belediyesine kayıtlı vasıta mevcudu şöyledir:

Kamyon	II8	Kamyonet	20
Otobüs	25	Otomobil	29
Traktör	24	Jeep	I6
		Motosiklet	I6

Burada şu noktayı da açıklamak faydalı olacaktır.
(Bu cedveldeki rakamlar belediye nakil vasıtası defterinden alınmıştır)

Burada şu noktayı da açıklamak faydalı olacaktır:Mevcut Traktörler her nekadar ziraat aleti iseler de,Kırklarelinde haddi zatında bunlar yük ve insan taşımak işinde kullanılmaktadır.Bunda çifcilik bahsinde açıkladığım gibi traktör sahiplerinin,bir traktörün masrafını koruyacak kadar toprağı bulunmamasıdır.

PAZAR ve PANAYIR:
Kasabada haftada bir gün(Çarşamba günü) Karaumur meydanı denen mahalde pazar kurulur.Bu pazar eskiden Salıyeri denen ve Şimdiki Kapan camii ile park arasında kalan sahada ve salı günleri kuruluyormuş.Bu mahalle daha çok eskiden "Kapan Pazarı",sonraları ise "Salı Yeri Pazarı" denirmiş.Bu gün bu pazarın kurulduğu mahaldeki bir sokağa hala Salı yeri sokağı adı verilmektedir.Esasen bu mahalde mevcut olan Karacaibrahim bey camiine de "Kapan Camii denmesine sebeb bu hadisedir.Bu kapanlar o zaman şimdiki modern hallerin vazifesini görürmüş.

Kasabanın bu kısmının açılması ve burada bir park tesis edilmesi sıralarında pazar Karaumur meydanına nakledilmiş ve günü de salıdan çarşambaya çevrilmiştir.

Bu pazara Civar köy,nahiye kaza ve vilâyetlerden gelenler olur. Pazarda her çeşit taze sebze,yağ,yumurta,tavuk,hayvanhasır,çanak çömlek,giyim ve mutfak eşyası,mevsiminde taze balık,meyva satılır.Bu haliyle Kırklareli Çarşamba pazarı,İstanbul pazarlarını andırır. Şu farkla ki,ayni gün Kırklarelinde ,yiyecek ve giyecek eşyası satılan pazarın hemen yanında bir de hayvan pazarı olur.Bu hal ona,istanbul pazarlarından ayrı bir manzara verir.

Pazar gelen tüketicilerin hemen hemen %90 ının kadınlar teşkil eder.Pazarda zahire satılmaz.Zahire münhasıran zahire borsasında satılır.

Üretici malını ya doğrudan doğruya pazara getirerek müşteriye arzeder ve yahut ta sebzeci,yumurtacı gibi esnaflara toptan satarak mal ikinci elden pazara arz edilmiş olur.Bundan başka "Kabzımal" namı altında mutavassıt yoktur.

Panayırlar:Senenin muayyen zamanlarında(Biri I-I5 mayıs ,diğeri I-I5 eylül arasında) açılan ve ilk bahar ve sonbahar panayırları adını alan ve 3-5 gün devma eden bu panayırlar,bir nevi ekonomik fuarlar mahiyetindedir.Bilhassa köylü bu panayırlara ,elinde artık çift vasıtası olmak vasfını kaybetmiş olan hayvanlarını satmak veya hut işe yararları ile değiştirmek gayesiyle iştirak eder.Canbaz denen ve ekserisini çingeneler teşkil eden mutavassıtlar,köylüden hem mal alan ve hem de mal satan kimselerdir.Trakya panayırlarının bir hususiyeti bilhassa nazarı dikkatı celbetmektedir.Bu panayırlar o şekilde tertip edilmiştir ki,Panayır Trkayanın bir başından başlar ve sıra ile birbirini takip ederek diğer başında sona erer,Bu hal bir mevsim boyunca Trakyanın her tarafında iktisadi bir harekete sebeb olur.

BU panayırlarda daha çok hayvan alım satımı yapılmaktadır. Sonbahar panayırı daha hareketli geçmektedir.Panayırlara İstanbuldan Tiyatro,salıncak,döner atlar gibi eğlence vasıtaları da getirilmekte,bilhassa tuluat kumpanyalarının tiyatroları köylüler tarafından çok tutulmaktadır.

Panayırlarda satış muamelesi gören hayvan miktarını gösteren bir istatistiği maalesef bulmamaimkan olmadı. Bununla beraber bu panayırlarda yapılan hayvan satışları sonunda belediyece alınan ihtisap resimlerine ait bulduğum bilgiyi buraya koymayı faydalı gördüm.

1956	ilk bahar panayırında	1796	Lira	92	kuruş.
"	Sonbahar "	4050	"	57	"
1957	ilkbahar "	2376	"	oo	"

TİCARET HAYATI:Kırklarelinde ticaret hayatını;
I)-Dışarıdan alış veriş için gelenler(Ki çoğunu köylüler teşkil eder)

2)-Kasaba içinde mamul madde satan esnaflar.
3)-Köylünün malını alarak ya doğrudan doğruya veya mamul hale getirdiktensonra dış ticaret merkezlerine sevkeden büyük tüccarlar olmak üzere 3 gurupta taoplanabilir.
Bu üç kısım içinde bilhassa esnaf sınıfı oldukca büyük bir yek küş tutmaktadır.
Netekim kasabadaki dükânları gösteren aşağıdaki cedvelin tetkiki(Cedvel 1957 belediye tabela kayıtlarından çıkarılmıştır.) bu hususu açık olarak gösterecek mahiyettedir:

Dükkanın cinsi	Adedi	Dükkanın cinsi	Adedi
Yemişci ve sebzeci	33	Bisikletci	5
Kasap	I4	Bıçkıcı	4
Kahveci	62	Fotoğrafcı	5
Bakkal	92	Makina tamircisi	I
Zahireci	56	Saat tamircisi	4
Küpcü	9	Kaynakcı	8
H.Elbiseci	5	Oto Tamircisi	I5
Manifaturacı	24	Han	7
Kırtasiyeci	3	Otel	4
Tekel Bayii	8	Keresteci	3
Yoğurtcu	3	Kavaf	8
Zücaciye	2	Yağhane	5
T enekeci	4	Arabacı	I0
Fırıncı	2I	Kömürcü	5
Eskici	I2	Nalbur	9
Aşcı	I5	Yemenici	3
Berber	3I	Tüfek tamircisi	2
Terzi	66	Tornacı	I
Saraç	7	Radyo tamircisi	2
Köfteci	I5	Köseleci	2
Tuhafiyeci	I3	Mandıra	2
Kunduracı	3I	Gömlekci	I
Kalaycı	3	Turşucu	I
Sobacı	9	Akaryakıt	4
Marangoz	I7	Oto yedek parça	8
Bakırcı	5	Fıçıcı	I
Derici	8	Şapkaçı	2
Hurdacı	2	Tabelacı	I
Kireçci	3	Minderci	I
Tuzcu	4	Süpürgeci	I
Pastacı	2	Sayacı	3
Çarıkcı	8	Kuyumcu	4
Nalbant	7	Semerci	I
Tatlıcı	2	Şayak dolabı	I
Gazozhane	3	Camcı	2
Demirci	I5	Halıcı	I
Helvacı	3		
Oduncu(Depo)	8		
	725		I36

725
I36
Yekün : 86I

Mamum tütün	90737	Kg.
Kibrit	I6253	"
Çay	4744	"
Tuz	I241951	"
Muhtelif içkiler	34896,55	Lt.
Bira	53744,50	"
İspirtolar	22288,98	"

Cedvelin tetkiki bize ayni zamanda kasabada zanaat hayatının da oldukca ileri olduğunu göstermektedir.Yalnız şurasını açıklamak gerekir ki,Kırklarelinde ,anadolunun birçok bölgelerinde sık sık tesadüf edilen oğlun babanın san'atını devem ettirmek âdetine kırklarelinde pek tesadüf edil~~mektedir~~.memektedir.Her nekadar böyleleri hiç yok değil se de bir kaide teşkil edecek yekün teşkil etmemektedirler.

Sonra çıraklık süresi sonunda yine Anadoluda gördüğümüz ve eski esnaf teşkilatından kalma bir âdet olan bir toplantı ve merasim yapılma halinde de Kırklarelinde tesadüf edilmez.

Kasabanın ticari durumunu daha iyi gösterebilmek için 1955 ve 956 yıllarında yapılan ithalt ve ihracata ait Ticaret odasından aldığım istatistiki bilgi yi de buraya ilave etmeyi faydalı buldum:

1 9 5 5 Y I L I

İHRACAT Cinsi	Miktarı(Ton)	İTHALÂT Cinsi	Miktarı(Ton)
Ayçiçeği	1850	Akaryakıt	1600 ton
Ay çiçeği küspesi	2900	Manifatura Eş.	2400000 Metre
Kaşer Peynir	100	Kereste	800 M3.
Ham deri	170	Çimento	600 ton
Yapağı	180	Şeker	850 "
Keçi Kılı	50	Tuz	1200 "
Beyaz peynir	(Teneke)40000	Yiyecek maddeleri	13000 "
Küçük baş hayvan	36000adet	Yaş Sebze	500 "
Büyük baş "	3500 "	Kalay ve teneke	120 "
Yumurta	340sandık	Pencere camı	500 sandık
Hububat(Ofis hariç)	2500 ton	Kavafiye ve kundura malzemesi	60 ton
Kireç taşi	22000 "	Çuval ve kaneviçe	25 "
Odun	2500 "	Elektrik mal.Vs.	90 "

1956 yılı ithalât ve ihracatına ait ise bu şekilde miktar üzerinden bir istatistik bulamadım.1956 yılı istatistikleri kıymet üzerinden hesaplandığından ben de aynen aldım:

İHRACAT

Cinsi	Kıymeti(T.L.)
Ay çiçeği yağı	5.050.000
" " Küspesi	620.000
Beyaz Peynir	1.125.000
Kaşer Peynir	1.500.000
Krema	140.000
Ham deri	470.000
Yapağı	1.800.000
Keçi kılı	100.000
Canlı hayvan	1.500.000
Yumurta	50.000
Buğday(Ofisharic)	150.000
Çavdar(")	160.000
Arpa (")	100.00
Yulaf (")	60.000
Mısır (")	500.000
Kireç	200.000
Odun ve kömür	250.000
Tütün	150.000
Diğer maddeler	1.000.000
Ofis mübayası	2.150.000
Yekün	17.075.000

İTHALÂT

Cinsi	Kıymeti(T.L.)
Akar yakıt	1.100.000
Bakkaliye(Kahve,şeker, tuz dahil)	6.932.000
Manifatura	2.200.000
Tuhafiye	700.000
Zücaciye	105.000
Hırdavat ve nalburiye	875.000
Kereste ve inş.Mal.	520.000
Çimento	250.000
Oto ve kamyon aksamı	520.000
Kavafiye ve lecazımatı	480.000
Kalay	50.000
Teneke	85.000
Cam	40.000
Çuval ve kaneviçe	80.000
Kırtasiye	80.000
Elektrik malzemesi	50.000
Sebze,meyva ve balık	150.000
Tıbbı levazımat	200.000
Diğer maddeler	120.000
	14.537.000

C)-Endüstri:

Kırklareli kasabasında fabrika endüstrisinin ileri bir inkişafa ulaştığı pek söylenemez.Bu gün kasabada fabrika vasfını taşıyan 5 Ay çiçeği ve Un fabrikası ile I adet sadece ayçiçeği yağı imal eden ve bir de Tahin imal eden müessese vardır.Bunların yanında Belediyeye ait bir buz fabrikası ile bir de Elektirk fabrikası vardır.

Bunların dışında her nekadar bazı diğer müesseseler mevcutsa da bunları daha ziyade küçük sınai gurubuna ithal etmek daha doğru olur. Bu gurubu dahim müessese ve imalathaneler şunlardır:

4 tomruk bıçkısı,6 küçük bıçkı,4 ince tuz imalathanesi,2 şarap ve hardaliye imalathanesi,2 tahin ve susam yağı imalathanesi,5 yapak tarağı,ayrıca çanak,çömlek ve desti eden imal eden kasaba dahilinde imalayhane mevcuttur.

Fabrikalar:

I)-Belediye buz fabrikası:I5 işcisi olup işcilerinin hepsi kasaba halkındandır.4-5 lira arasında yevmiye alırlar.Faaliyet devresinde günde 8 saat üzerinden 3 ekip halinde çalışır.ve Normal şartlar altında 8 saatlık iş süresinde 500 Kg.Buz imal eder.Her ekip 5 kişiden ibarettir.Müşterisi tamamen kasabadandır.Kasaba ihtiyacını zor karşılamaktadır.

2)-Sıtkı Pekip ve Or.Koll.St. Yağ ve un fabrikası:

Fabrikanın istihsal mevzuu Ayçiçeği yağı ve undur.Fabrikada 25 işci ve 2 idareci personel vardır.İşcilerin altısı Karahıdır köyünden II Kavaklı köyünden mütebaki I8 işcisi de kasabadandır.İşcilerden ikisi makinist ve 3 ü de usta işcidir.Makinistler ayda 250 şer ve usta işciler de 220 şer lira aylık alırlar.Diğer işcilerin yevmiyeleri 4-5 lira arasında değişmektedir.Günde 8 saat üzerinden 3 ekip halinde çalışmakta ve yılda 300 gün faaliyet göstermektedir.Fabrikanın yağhane kısmı şirket namına çalışır ve istihsal ettiği yağın bir kısmını kasaba ve köylüye dahilde satar,Mühim bir kısmını da İstanbula ihraç eder.Tali madde olan Küspe Tekirdağına sevkedilir.Diğer tali madde olan kabuk kasaba halkı tarafından çuvalı 40-50 kuruştan alınarak kışın yakacak olarak kullanılır.Un mevzuunda doğrudan doğruya müşteri hesabına çalışmaktadır.Düz un yapılır .Kiloda 3 Krş.öğütme ücreti alınır.

3)-Ahmet Ziya Çetintaş ve Oğulları:

Bu firmanın ayni işletme tarafından idare edilen kasaba dahilinde iki ve bir de kavaklı köyünde olmak üzere 3 fabrikası vardır ve her üç fabrikanın da iştigal mevzuu ay çiçeği yağı ve Un'dur. Kasaba dahilindeki fabrikaların her ikisi de I7 şer işci tarafından idare edilmekte ve günde 8 saat üzerinden 3 ekip halinde yılda 300 gün faaliyette bulunurlar.Bu fabrikaların da istihsal ettikleri yağın bir kısmı dahilde sarf olunur,mühim bir kısmı İstanbula,küspe de keza Tekirdağa ihraç edilir.Un mevzuunda müşteri hesabına çalışır ve Kilo başına 3 kuruş öğütme ücreti alınır. Her iki fabrikanın da üçer makinist,birer ustabaşı ve birer de taşcı ustası olmak üzere beşer usta işcisi vardır.Makinist ve usta başılar 250 şer ,Taşcı ustaları 200 er lira aylık almakta,diğer işcilerin yevmiyeleri 4-5 lira arasında değişmektedir.İşcilerin çoğu kavaklı,karahıdır ve asılbeyli köylerinden,bir kısmı da kasaba halkından teşekkül etmektedir.

4)Yakup Gürel Fabrikaları:

Ayçiçeği yağı ve Un mevzuu ile iştigal eden ayni işletmeye bağlı iki fabrikası vardır.Her iki fabrikanın 30 işcisi,iki teknik 3 de idareci personeli vardır.İşcilerin bir kısmı kavaklı ve karahıdır köylerinden ekseriyeti kasaba halkındandır.İşciler 4-5 lira arasında yevmiye alırlar ve günde 8 saat üzerinden 3 ekip halinde yılda 300 gün

faaliyette bulunurlar.Bu fabrikaların da diğer fabrikalar gibi istihsal ettikleri yağın bir kısmı dahilde sarf olunur,mühim bir kısmı ise İstanbula ihraç edilir.Küspe Tekirdağa ihraç edilir.

Un ücret mukabili müşteriye yapılır.

Burhan İnce Yağ Fabrikası:

İştigal mevzuu ay çiçeği yağı dır.Fabrikanın altı işcisi,bir teknik bir de idareci personeli vardır.Günde 8 saat üzerinden I-2 ekip halinde yılda 280 gün faaliyette bulunur.İşciler 5-5 lira arasında yevmiye alırlar.İstihasl ettiği yağın mühim bir kısmı İstanula,Küspe de Tekirdağa sevkedilir.

Burhan İnce Tahin İmalathanesi:

Fabrikanın yedi işci,bir teknik ve bir de idareci personeli vardır.İşcilerin hepsi kasabadandır.4-5 lira arasında yevmiye alırlar.Günde 8 saat üzerinden I-2 ekip halinde yılda 200 gün faaliyette bulunur.Fabrikanın müşterileri merkez ve civar köylerdendir.

Belediye Elektrik Fabrikası:

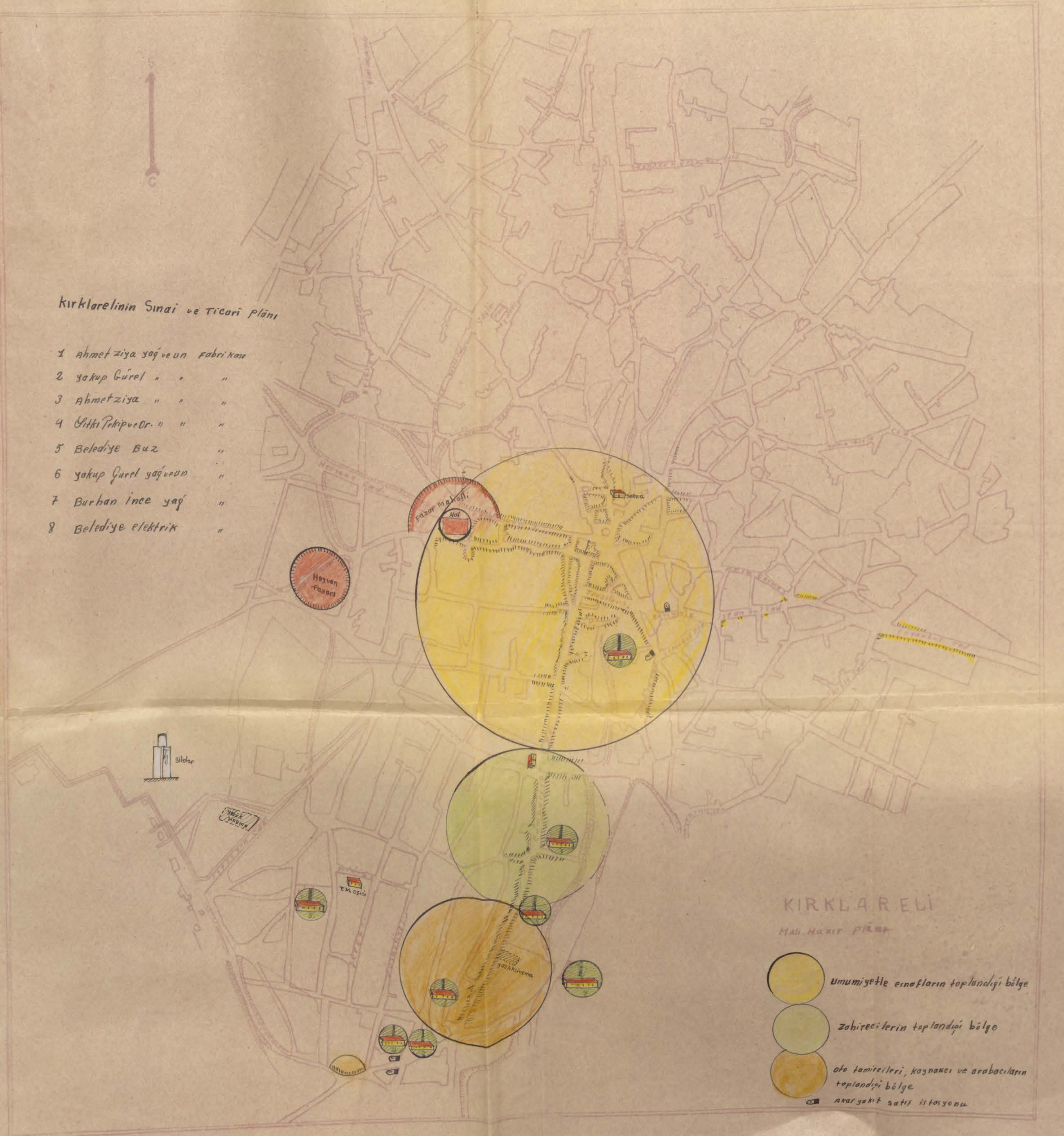
9 işci4 teknik ve 4 idareci personeli vardır.İşcilerin hepsi Kırklarelinin içindedndir.Senede 800.000 Kws.Elektrik istihsal eder. Şehir ihtiyacını karşılayamamaktadır.

Fabrika endüstrisine dahil bu müesseselerin gerek makina güçleri ve gerekse iş yerinde bulunan diğer istihsal makinaları,Ticaret ve sanayi odasından alınmış bilgilere istinaden "TİCARET UNVANI CEDVELİ" adı altında bir cedvel tanzim edilerek teferruatlı olarak gösterilmiştir.Bu cedvelin incelenmesi bu fabrikaların kapasiteleri,senelik fiili istihsal durumları hakkında kafi bilgi vermektedir.

Küçük sınai planına dahil addedebileceğimiz,yukarıda cins ve miktarlarını yazdığım imalathanelerden başka,kasaba dahilinde(9) adet çanak çömlek,desti ve küp imalathanesi vardır.

Kasabada ekonomik bir deşer ifade edecek derecede el dokumacılığı görülmemektedir.Eski muhacirlerden (Bilhassa Boşnaklar) birkaç ailede de yün kilim dokuma tezgahı varsa da haiz ehemmiyet değildir. Yeni gelen Bulgaristan göçmenleri arasında el dokumacılığı daha ilerigitmiş bir vaziyettedir.Bilhassa bu son muhacirler arasında,eski paçavralardan kilim dokumak işi geçim hususunda kendilerine büyük yardım sağlamaktadır.Bu işle oğraşanların el tezgahları evlerinde bulunmakta ve kilimin metresini I00 kuruştan dokumaktadırlar.

Kasabada 3 tane tabakhane de mevcutsa da,bunlar iptidair haldedir .Bu müesseselerde ham deri tabaklanır.

Kırklarelinin Sınai ve Ticari plânı
1 Ahmet ziya yağ ve un Fabrikası
2 yakup Gürel " " "
3 Ahmetziya " " "
4 Sıtkı Pekip ve Or. " " "
5 Belediye Buz "
6 yakup Gurel yağ ve un "
7 Burhan İnce yağ "
8 Belediye elektrik "
Pazar Mahalli
Hal
Hayvan Pazarı
Silolar
KIRKLARELİ
umumiyetle esnafların toplandığı bölge
zahirecilerin toplandığı bölge
oto tamircileri, kaynakcı ve arabacıların toplandığı bölge
Akar yakıt satış istasyonu

Ticari Ünvan	Müessesenin iştigal Mevzuu	Sermayenin çeşidi: Sabit	Mütedavil	yekün	Muharrik K. Makinaları: Cinsi	Adedi	Gücü B.G.	Teknik Kapasite – İstihsal Edilen Mad.: Ana Mad.	Tali Mad.	döküntüler	İş yerinde kullanılan başlıca Makinaları	Adedi	Normal şartlar altında 8 h.lık istihsal Miktarı: ölçü Ton	Miktar	Kıymeti T.L	yekün T.L
Sıtkı Pek. ve Ort. Kşt.	Ayçiçeği yağı istihsali ve un	600,000	400,000	1,000,000	dizel Mot. " Henford	1 1	70 40	ayçiçeği yağı un	Küspe	Kabuk	Oto. pres Efrika K. Taşı un " Selloktör	2 2 1 4 1	Kg.	800 " 200 K. 1500	17,600 600	2660
Burhan İnce	"	100,000	40000	140,000	Heretovd dizel elek Mot.	1 1	15 10	ayçiçeği yağ	Küspe	Kabuk	Hidro Pres Efrika K. Tavası Vals Küspe Kırma Buh. Kazanı Oto. Pres	1 1 1 1 1 1 1	Kg.	600 1000	1300 250	1550
Ahmet Z. ve Oğulları	Ayçiçeği yağı ve un imali	120,000	—	120,000	diz deutz gazojen	1 1	40 30	Ayçi. y.	Küspe	Kabuk	Hd Pres Efrika Vals K. Tavası Un Taşı Efrika	1 1 1 2 4 1	Kg.	200 400	500 80	580
Ahmet Z ve Oğulları	Nebati yağ ve un imali	1,500,000	500000	2,000,000	dizel Ruston " " " Grosley	1 1 2	63 73 40	Ayçie. yağ	Küspe		Oto Pres Efrika Sasör Kont. eleği Buh. Kazanı Un Taşı Efrika	4 2 2 1 2 8 2	Kg.	1500 2700	3,300 540	3,840
Yakup Gürel ve Oğulları Nebati yağ Fb.	"	1,500,000	500,000	2,000,000	Grosley diz " " Crosling " dentz	1 1 1 1	75 46 40 30	Ayçie. y.	Küspe		Hd. Pres Oto Efrika K. Tavası Vals Un Taşı Efrika	2 2 4 4 2 6 2	Kg.	1200 2100	2760 525	3,285
Burhan İnce Tahin imalathanesi	Tahin imali	100,000	50,000	150,000	Elek Mot. " " " " " "	1 1 2 1	15 5 KWh KWh	Tahin			Elek Mot " " " " " " Taş Santrufüj Fırın Kavuz Ayır. Buhar Kaz.	1 1 1 1 1 1 1 1 1	Kg.	500	1000	1000
Belediye Buz Fb.	Buz imali ve Soğuk Hava	80,000	50,000	130,000	diz crestey Elek Mot.	1 1	53 23	Buz			diz crestey Elek Mot. Kompresör 25,000 cal Buz Havuzu	1 1 2 1 1	Ton	0,5	50	50
Belediye Elektrik Sant.	Elektrik Enerjisi	489968	230,000	719968	diz Hedoğ Skada Blaestone	1 1 1	140 350 188	Elektrik			diz Hedoğ Skada Blaestone	1 1 1	K.W.h			

Ticari Ünvan	Yıllık Ham Mad. Kapasitesi: Ham Mad. ismi	Yıllık Fiili Ham Mad. Kap. 55 No: Sureükrp.: ölçü Ton	Miktar	Kıymeti T.L.	yekün T.L.	Yıllık Fiili sarfiyat: Ham Mad. ismi	1955: ölçü Ton	Miktar	Kıymeti T.L.	yekün T.L.	Fiili İstihsal – İstihsal edilen Mad.: Ana Mad.	Tali Mad.	döküntüler	İş yerlerinde Kul. Başlıca Mad.: ismi	Adedi	1955 yıllık istihsal: ölçü Ton	Miktar	Kıymeti T.L.	yekün T.L.	İş yeri çalışma gücü: yılda gün	günde Ekip	İşçi adedi: Erkek	Kadın	Personel: Teknik	İdari	Mazot Motorin Ton
Sıtkı Pek. ve Ort. Kşt.	Ayçiçeği yağı Hububat	Ton	1500	780000 120000	900000	Ayçiçeği yağı Hububat	Ton	1600 1500	800000 500000	1300000	Ayçiçeği y.	Küspe		Oto. Pres Efrika Kur. Taşı Un " Sellektör	2 2 1 4 1	Ton	400 1500 580	880000 500000 116000	1,496,000	300	3	25	–	–	2	42
Burhan İnce	Ayçiçeği yağ	Ton	600	300000	300,000	Ayçiçeği y.	Ton	1000	500000	500000	ayçi. y.	Küspe	Kabuk	Herfold diz. Elek Mot. Efrika K. Tavası Valo Küsp. Kırma Buh. Kazanı Oto. Pres	1 1 1 1 1 1 1 1	Ton	250 350	500000 82500	582,500	280	1-2	6	–	1	1	15
Ahmet Z. ve Oğulları	Ayçi. yağ	Ton	200	100,000	100,000	Ayçiçeği y.	Ton	600	30,000	30,000	Ayçi. y.	Küspe	Kabuk	dizel deutz gazojen	1 1	Ton	15 30	37,500 6000	43,500	60	1	7	–	–	–	60 odun 15 Mazot
Ahmet Z ve Oğulları	Ayçie. yağ	Ton	2250	1,100,000	1,100,000	Ayçiçeği y.	Ton	3863	1993073	1993073	Ayçi. y.	Küspe	Kabuk	Oto. Pres Efrika Sasör Kont. eleği Buh. Kaza. Un Taşı Efrika	4 2 2 1 2 8 2	Ton	630 1330	1813000 371000	2,184,000	250	2-3	35	–	1	1	180
Yakup Gürel ve Oğulları Nebati yağ Fb.	Ayçie. yağ	Ton	1500	750,000	750000	Ayçiçeği y.	Ton	5000	2,500,000	2,500,000	Ayçi. y.	Küspe	Kabuk	Crosley diz " " Curding " deutz H. Pres Oto-Pres Efrika Kurt Tavası Vals taşı Un taşı Efrika	1 1 1 1 2 2 4 4 2 6 2	Ton	1400 2000	3240000 440000	3,680,000	365	3	30	–	11	3	150
Burhan İnce Tahin imalathanesi	Susam yağ	Ton	100	284,000	284,000	Susam	Ton	250	350,000	350000	Tahin	Kavuz		Elek Mot. " " " " " " Taş Santrufüj Kavuz ayır. Buh. Kazanı	1 1 1 1 1 1 1 1	Ton	200	400000	400,000	200	1-2	7	–	1	1	El. H. K.W 21,000
Belediye Buz Fb.											Buz			diz crestey Elek Mot. Kompresör 25,000 cal Buz Havuzu	1 1 2 1 1	Ton	80,000	50,000	50,000	240	3	5	–	–	2	KW 80,000
Belediye Elektrik Sant.											Elektrik			diz Mot Skada Blackstane	1 1 1	KWh	800000	84000	[illegible]000	365	3	9	–	1	4	Mazot 250

Boş Zamanların Kullanılması,Eğlenceler:

Kasabada bir kapalı iki de bahçe olmak üzere 3 sinema,70 kahve, I şehir kulübü,4 bahçe(Park) bir askeri gazini(Mahfel) vardır.

Sinemalarda ekseriyetle Amerikan,Rürk ve İtalyan filimleri oynatılmaktadır.Halkyerli filimlere ve bilhassa bunlardan dramatik mevzulu olanlara fazla ilgi göstermektedir.Amerikan filimlerinden Kovboy ve polisier gençler ve çocuklar arasında çok rağbet görmektedir.

Sinema ,eğlence yerlerinin başında gelmektedir.Küçük çocuklar dahi (8-IO yaş) geceleri yalnız başlarına sinemaya gitmektedirler. Son zamanlarda belediye nizamnamesi hükümlerinin sıkı bir surette kontrolu neticesindedir ki,bu gibi küçüklerin geceleri sinemaya gitmeleri nisbeten önlenmiştir.Kapalı sinema kış mevsimlerinde geceleri iki matina,haftanın 4 gününde de gündüz matinaları yapmaktadır.Genç kızların geceleri yalnız başına sinemaya gittikleri görülmemiştir.Gündüzleri dahi sırf kadınlara tahsis edilmiş olan çarşamba ve cuma matinalarına, ya aileleri ile birlikte gitmekteler veyahut ta arkadaşları ile beraber toplu halde gitmektedirler.

Çocukların ve gençlerin sinemadan sonra alâka gösterdikleri iki eğlence daha müşahede edilir:

I)-Spor
2)-Kahve

Gençlerin herbiri kasabada mevcut 3 spor kulübünden (Gençlik spor, Başak-Spor ve Güneş-Spor kulüpleri) birine mensup bulunduklarından,gerek bu kulüpler arasında ve gerekse bu külüplerin hariç kulüplerle tertipledikleri maçlara iştirak etmek veya seyretmek,onların eğlencelerinin ikinci mevzuunu teşkil eder.

Nihayet üçüncü bir eğlence merakları da kahvehanelerde kâğıt oynamak,tavla ve bilârdo gibi oyunlar oynamak gelir.Kahvehaneler günün her saatınde doludur.Bilhassa cuma ertesi ve pazar günleri ve bilumum geceler kahvehaneler tamamiyle doludur.Kasabada umumi olarak kahvehanelere karşı büyük bir alaka vardır.I950 yılı bidayetinde kasabada sadece I2 kahvehane mevcutmuş,I950 den I957 yılının ikici ayı sonuna kadar yeniden 58 kahvehane daha açılmak suretiyle bu gün mevcudu 70 i bulmuştur.Bu da kahvehanelere karşı gösterilen alakanın riyazi bir delilini teşkil eder.

Kahvehaneler gibi içkili lokantalarda akşamları ve şehrin pazar günü olan Çarşamba günleri doludur.I957 yılı ilk iki ayı sonunda kasaba dahilinde IO içkili lokanta mevcut idi.

Kadınlarında kendi aralarında eğlendikleri görülür.Kadınlardan daha fazla memur ve esnaf ailelerinin ayda muayyen bir kabul günleri vardır.Bu kabul günleri oldukca kalabalık ve eğlenceli geçer.Fakat bunun dışında da toplandıkları ve bu hususi mahiyetteki toplantılarda daha ziyade bezik gibi kağıt oyunları oynadıkları görülür.Bu hal kasabada oyuna karşı umumi bir temayül olduğunu gösterir.

Eskiden genç kızlar birbirlerine yardım etmek gayesiyle aralarında toplanırlar ve bu toplantılarda hem iş görülür hem de eğlenilirmiş.Bu gün umumiyetle "İmece" denen ve bazı göçmenlerin(Bulgaristan) "Meci" dedikleri bu nevi toplantılara hemen hemen tesadüf edilmemektedir.Bundan da sosyal hayatın ferdileşmeye doğru bir inkişaf gösterdiği neticesi çıkarılabilir.Daha doğrusu kasaba dahilinde ictimai yardımlaşma duygusunun zaif olduğu neticesi çıkarılabilir.

Eskiden(1950 den önce) Halkevlerinde haftada bir gece(Umumi olarak cumertsini pazara bağlıyan gece)aile toplantıları yapılırdı.Parasız olan bu toplantılara fakir zengin,memur herkes iştirak eder,dans edilir,halk türküleri ve şarkılar söylenir,milli oyunlar oynanır ve şiirler okunurdu.Hatta şiir müsabakaları da yapılır ,tombala ,ateş oyunu dene ve bir nevi köşe kapmaca oynu sayılabilecek olan oyunlar tertip edilir ve böylece bütün bir haftanın yorgunluğu samimi bir hava içinde giderilirdi.Bu toplantılarda sosyal problemler de ele alınır ve bu konular da münakaşalar yapılırdı.Kısaca bu toplantılar hem bir eğlence mevzuu olurlar hem de sosyal bir okul vazifesini görürlerdi. Hamkevlerinin kapanması ile bu nevi toplantılar da kasabada sona ermiştir.Bu gün şehir kulübünde ve öğretmenler birliğinde ,üyeler arasında seyrek olarak aile toplantıları yapılmakta ise de,bunlar hiç bir zaman eski toplantıların mahiyetinde olamamakta,içmek ve dans etmekten daha ileri gidememektedir.

Yaşlı kadınlar komşuları ziyaretlerini sabahları yaparlar.Buna onlar"Sabah kahvesi" diyorlar.Bazı aileler daha ziyade hısım akrabalar veya samimi olanlar geceleri de (Daha ziyade kış geceleri) münavebe ile bir evde toplanarak tombala ve kağıt oyunu oynadıkları görülmektedir.

Kırklarelinde,Anadolunun bazı bölgelerinde görülen "Arifine" denen eğlence nevinden eğlentilere,bir usta yanında çalıştıktansonra o sanata öğreneler için yapılan eğlenti nevinden eğlentilere tesadüf edilmez.Buna mukabil senenin muayyen günlerinde yapılan eğlentiler vardır ki bunlar adetler kısmında gösterileceğinden burada ayrıca açıklamağa luzum görmedim.

Halk pazar günleri eskiden kasabanın 5 Km.doğusundan geçen Büyük dere veyahut "Şeytan dere" adı verilmiş olan dereye gider ve orada geçirirdi.Daha eskiden bu dere boyu halkın yegane mesire yerini teşkil eder,pazar sabahları erken saatten itibaren kasaba ile dere arasındaki şose boydan boya at öküz,manda hatta eşek arabaları ile dolarmış. Derede hem eğlenilir hem de evde yıkanması zor olan kilim gibi ağır eşyalar yıkanırmış.Bu gün tabiatı ile bu eski rağbet aynen devma etmemektedir.Pazar günleri dereye giden aileler hem azdır hem de bunlar eğlenmekten ziyade temizlik için gitmektedirler.

Kasabada 4 bahçe(Park) vardır.Bunlardan ikisi İstasyon civarında biri şehrin ortasında diğeri de Yayla meydanıdadır.Kasabanın ortasındaki park adeta bir aile bahçesi hüviyetini taşımakta ve akşamları bilhassa cumertesi ve pazar akşamları kasabanın hemen hemen bütün simalarını burada bulmak mümkündür.

Dışarıdan temsiller vermek için gelen tiyatro ve okuyuculara daha ziyade yüksek tabaka rağbet göstermektedir.Buna sebeb daha ziyade duhuliyenin yüksek oluşudur.

Bir de başta öğretmenler olmak üzere bazı meur ve tüccarlaran yaz mevsiminde pazar günleri yaptıkları uzak gezintileri zikretmek gerekir,Bunlar 25-30 kişilik kafileler halinde ve otobüsle,~~şehri-böl-~~ Vilayetin veyahut başka vilayetlerin görülmeğe ve gezilmeğe değer yerlerine giderek hem görgülerini arttırmış olurlar hem de hoş bir vakit geçirirler.1956 yılı yazında öğretmenler bu şekilde 8 gezi tertp etmişlerdir.

KIRKLARELİNDE İCTİMAİ TABAKALAR:

Kırklarelinde, gerek kasaba olarak ve gerekse bölge olarak İctimai tabakaların tam bir sınıflamasını yapmak hemen hemen mümkün değildir. Her nekadar ilk nazarda ictimai tabakaları:

A)-Servetlerine,
B)-Kültür seviyelerine,
C)-İctimai perestijlerine göre sınıflamak mümkün gibi görünürse de, haddi zatında ictimai bünyenin içine girildikce, bu esaslara göre yapılacak bir sınıflamadan da başarılı bir netice almanın pek te mümkün olmayacağı görülmektedir.

Bir defa Kırklarelinde tüketim(İstihlâk) standardı bizi kati bir neticeye götürememektedir. Zira memurlarla aydınlar ve bazı tüccarlar arasında tüketim çok yüksek olduğu halde bazı zenginlerde de tüketimin çok düşük olduğu görülür. (Bu tüccarlar içinde milyonluk serveti olduğu halde, alış veriş için İstanbula giderken, orada kalacağı müddet içinde yiyeceği yemeğini(peynir, ekmek gibi) yanında götürenler, ömründe bir defa sinemaya gitmemiş olanlar vardır.)

Bu hususta birkaç aile üzerinde yaptığım araştırma sonuçları şöyledir:

I)-Mesleği: Seyyar esnaf
Aylık geliri: Ortalama ayda 500-600
Nüfus sayısı: 6

Aylık gideri:

Kasab	60	Lira
Bakkal	I00	"
Ekmek	45	
Giyim kuşam	I00	
Eğlence	40	
Müteferrik	50	
Tenvirat	I5	
Yekün	4I0	

3)-Mesleği: Memur
Aylık geliri: 465
Nüfus sayısı: 4
(Karı koca memur)

Aylık gider:

Kasab	50	Lira
Bakkal	80	"
Tenvirat	I2.5	"
Ekmek	I8	"
Gazete ve Mecmua	20	"
Meyva, sebze V.S, Pazar masrafı	60	"
Isınma	20	"
Eğlence	30	"
Çocukların masrafı	I5	"
Giyim Kuşam	60	"
Müteferrik	50	"
Taksit	25	"
Yekün	440.5	

Netice:

Gelir	465
Gider	440.5
	0I445

3-Mesliği :Tüccar
Aylık geliri:1160
Nüfusu :5
(Gelir vergi dairesi kayıtlarından tesbit edildi.)

Aylık Gider:

Kasap	85	lira	
Ekmek	19	"	
Bakkal	40	"	
Pazar mas.	100	"	(Sebze,meyva,yağ,yumurta V.S.Dahil)
Giyim kuşam	100	"	
Tenvirat	15	"	
Isınma	25	"	
Eğlence	15	"	
Su	15	"	
Müteferrik	100	"	(Buraya çocukların okul masrafları,kendi şahsi masrafı ve diğer masraflar dahildir.)
Yekün	:514		

Netice

Gelir	1160
Gider	514
	646

Buna mukabil geliri bu miktarların çok üstünden olan bazı tüccarların tüketiminin çok düşük olduğu ~~gör~~ müşahede edilmektedir.Bilhassa Boşnaklar Tüketim standardına göre ictimai tabakalardan her hangi birine ithalde büyük müşkilatlarla karşılaşılan bir zümre teşkil etmektedirler.Bu zümre eski yaşayış tarzlarından en küçük bir değişiklik yapmadıklarından ,gerek giyim ve gerekse yiyecek hususunda zengini ile fakiri arasında bariz bir fark görülemediğinden bu güçlük büsbütün artmaktadır.(Harice karşı kapalı duran bu zümre~~den~~ üzerinde tetkikat yapmak istedimse de objektif bir değer ifade edebilecek hiç bir netice elde edemedim.)

Gerçi aydınların ve memurların ve nihayet bazı tüccarların elbise ve merasim masraflarına mukabil daha ziyade çifci halkın da evlenme ve sünnet düğünleri gibi mühim saydıkları hadiselerde gösterişe çok ehemmiyet verdikleri görülmekte ise debütün bunlar tatmin edici bir neticeye ulaştıramamaktadır.

Bunun gibi toprağın taksimi de emin bir ölçü olmamakatadır.Zira toprağın çok parçalı oluşu ve toprak sahiplerinin hemen hemen çoğunun başka işlerle de meşgul bulunuşu(esnaflık,işcilik,hayvancılık gibi) toprak sahiplerinin de ictimai tabakalardan hangisine ithal edilmesi icabettiğinde sıhhatli bir ölçü olamamaktadır.

İctimai perestije gelince:Bundan önce de izah edildiği veçhile (Nüfus hareketlerinde)Muhtelif etnik menşeli hakların birleşmesinden meydana gelmiş olduğundan,burada ictimai perestije dayanan bir sınıflama yapmak mümkün değildir.Zira burada,Eşraf,ağa,bey gibi bir halk zümresine tesadüf edilemez.Bu sebeble ,eğer muhakkak bu esasa göre bir sınıflama yapmak icabederse,bu takdirde ,eşraf,ağa,bey gibi zamanın seyri içinde muhtelif sebebler tahtında cemiyet içinde sivrilerek yükselmiş olan bir zümreden değil ,daha başka değerlerden hareket etmek gerekmektedir.Bunun için de cemiyetin bu husustaki "Değer"lerini incelemek gerekir. Burada şu kadarını söylemekle iktifa edeceğim:bu gün ictimai perestijin esasını siyasi akideler teşkil etmektedir.

Bütün bu güçlüklere rağmen elde edebildiğim birkaç objektif ölçüye istinaden Kırklarelindeki ictimai tabakaları bir dereceye kadar izah etmek yine de mümkün olabilmektedir.

Bu ölçüler:
1)-Toprağın fertelere göre dağılış miktarı,
2)-Gelir vergisine tabi tüccarların senelik vergi miktarları,
3)-Esnaf,muhtelif meslek sahibi ve işcilerin miktarı,
4)-Ticaret odasında kayıtlı tüccarların derecelere göre miktarı.

Resmi kayıtlara göre kasaba dahilinde toprak sahibi 4310 toprak sahibi vardır.Bunların çoğunluğunu 20 hektara kadar arazi sahipleri teşkil etmektedir ki yekünü 4259 dur.Buna mukabil ~~büyük~~ çok arazisi olan çifci sayısı ancak 51 kişidir.Bu 51 kişiden de 30-50 hektar arazisi olan 5 ve 50 Hektardan fazla arazisi olan ise sadece 1 çifci vardır.Toprak sahiplerinin verdikleri vergi yekünü 9249 liradır. Diğer cihetten yalnız 6 büüyk çifci vardır ki bunların vergi miktarları 483 lira 72 kuruş tutmaktadır.

1957 yılı başında Kırklareli ticaret odasına kayıtlı 572 tüccar vardır.Bunlar derecelerine göre şu şekildedir:

Drecesi		S E R M A Y E S İ	Miktarı
Fevkalade derece		100.000 liradan yukarı	24
I.inci	"	40001-100.000 L.Arası	44
II. "	"	25001-40.000 " "	86
III."	"	15001-25000 " "	157
IV. "	"	5001-15.000 " "	81
V. "	"	5.000 liraya kadar	180
Yekün			572

BU cedvele göre kasabada 68 büyük tüccar var demektir.

Diğer taraftan gelir vergisinden alınan kayıtlarana nazaran:

Kırklarelinde 3306 sabir esnaf,99 serbest meslek sahibi(Gelir vergisi kanunun 53 üncü maddesinde belirtilenler),1237 gezici esnaf, Gelir vergisi kanununa tabi mükellefler yanında çalışan 4755 işci, nakil vasıtalarında çalışan da 453 kişi vardır.

Bu bilgilere istinaden Kırklarelindeki içtimai tabakaları aşağı yukarı şu şekildegöstermek mümkündür:

II.

Yüksek tabaka:Büyük arazi sahibi 6+Fevkalâde ve I.Sınıf Tüccar 154 kişi
Orta Tabaka :Küçük çifci:4304+ III,IV,Vinci sınıf tüccar 418,Serbest meslek sahibi 99,sabit esnaf 3306.memur 700.
Aşağı tabaka:Gelir vergisi mükellefleri yanında çalışan:4755,Gezici esnaf,1237,Kara nakil vasıtası işletenler 453,kasabada mevcut 9 fabrikada çalışan işci 104.

Servetlerine göre yaptığımız nu tabakalanma bidayette de belirttiğim gibi kesin değildir.Zira bu ictimai tabakalarıgerçek hayatta birbirinden kesin hatlarla ayırmak mümkün değildir:Bir baloda, parkta,kahvede kısaca ictimai hayatın her yerinde bu sınıflara yanyana görmek ve bulmak mümkündür.

Bunun yanında kasaba halkının tahsil derecelerine göre de ne şekilde bir tabakalnama arzettiğini göstermek yerinde ve faydalı olacak ise de,Bu hususta bu günkü durumu tavzih edecek tatmin edici bir bilgi bulmak mümkün olmamıştır.Bununla beraber burada 144 öğrenci üzerinde yaptımığ bir anketin neticesine dayanarak umumi bir mütalaa yürütmek mümkün ise de,çocuklarını okutan aileler daha ziyade aydınlar olduğu için ,bu ciheti daima göz önünde tutmak icabeder.Bu anket neticesine göre(Sahife 35 de izah edilmiştir.) 144 aile reisinden:

24 ü tahsilsiz,2 si mahalle mektebi mezunu,31 i ilk okul mezunu,16sı orta okul mezunu,5 i lise mezunu,10 u yüksek tahsil mezunu,11 i rüştiye mezunu 6 sı meslek okulu mezunudur.

1935 yılı nüfus sayımı istatistiğinde bu hususa ait az çok bir bilgi mevcutsa da bu da aradan geçen 22 yılın tesiriyle ve esasen tasnifin de tahsil derecelerine göre değil de umumi olarak okuyup yazma satabdardına göre yapılmış olması hasebiyle tatmin edici bir mahiyet taşımamaktadır.

Bununla beraber bir fikir vermek gayesiyle bu neticeleri buraya almayı faydalı gördüm:

Tahsil	Erkek	Kadın	Yekûn :
Okumak ve yazmak bilen	7 877	1796	9673
Yalnız okumak bilen	50	10	60
Okumak ve yazma bilmeyen	5960	5198	11158
Yekûn	13887	7004	20891

Bundan başka ,Kırklarelinde Etnik menşee göre halkın ne şekilde tabakalandığını da göstermek faydalı olursa da bu hsusuta da yeter bilgi toplamak mümkün olamamıştır. ve esasen sayım istatistikleri de ferdin doğumunu belirtiğinden ailelerin etnik menşelere göre ne şekilde tabakalandığı belirtilememektedir.

Kırklareli içinde ki ictimai hayata daha iyi nüfuz edebilmek,bu hayatın yaşıyan uzuvları ile temasa gelerek mukayese imkanıları ortaya koyabilmek için muhtelif tabakalardan seçtiği birkaç aile üzerinde yapılan aile monografisini buraya koymayı faydalı buldum.

Ancak bu aile monografilerinin tahlil ve izahına geçmeden önce , miktarları kesin olarak bilinemeyen ve fakat harici müşahedelere göre epey kalabalık oldukları muhakkak olan "ingenelerden "Esmer Vatandaş) kısaca bahsetmeyi uygun gördüm:

Gayrı muayyen gelire sahip bulunan bu zümre,umumiyetle,hamallık, boyacılık,Çeltik işciliği,arabacılık,amelelikdilencilik(Sanat haline gegelmiştir.)cambazlık,baltacılık yaparlar.Kırklarelinin nüfus hareketlerini izah ederken ,kasaba dahilinden muvakkat bir zaman için başka yerlere gidenlerin bulunmadığını ifade etmiştim. Orada bu neticeye varırke bu zümre nazarı dikkate alınmamıştı.Çingeneler senede iki defa (Pirinç ekim ve hasadında ve fakat daha ziyade ekim mevsiminde) bütün ailece çeltiklere giderler ve ekim sonuna kadar orada kalırlar.En çok gittikleri mıntıka uzunköprü ve civarıdır.

Kasaba içinde toplu halde bulundukları mahalleler olduğu gibi muhtelif mahalleler içinde oturanlar da vardır.En çok toplu oldukları mahalle eskiden kule mahallesi denen ve o zamanlar hassaten çingenelerin oturmakta olduğu Kocahıdır mahallesi ile yine eskiden Tokmağlu mahallsi denen şimdiki Akalar mahallesidir.

Bunların kendilerine has örf ve âdetleri başlı başına bir tetkik konusu teşkil edecek kadar zengindir.

Bunun yanıda şunu da kaydetmek icabeder ki,kasaba dahilinde işlenen hırsızlık,hakaret ve yaralamak suçlarının %80 ini bunlar işlemektedriler.

AİLE MONOGRAFİLERİ:

Kırklareli Kasabası halkı,genel olarak göçmenlerden mürekkeptir.Nüfus hareketlerini izah ederken de tebaruz ettirmeğe çalıştığım gibi,muhtelif memleketlerden gelmiş bulunan bu göçmenler arasında yerli halk hemen hemen yok denecek kadar azdır.Yerli halkın bu kadar az oluşunda muhakkak ki kasabanın muhtelif tarihlerde birçok istilalara oğramış olmasının birinci derecede rol oynamıştır.Filhakika bu istilalar yüzünden başka yerlere göç etmek zorunda kalmış olan yerli halk,ikinci bir istila tehlikesi ile yüzyüze gelmemek için gittiği yerde yerleşmek zorunda kalmıştır.Böyle bir göç hareketinin en möhimi ise 1293(1877) rus harbı sıralarında vukua gelmiştir.Bu sebeble Kırklarelinde yeknasak bir halk ve dolayısı ile bir aile tipi bulmak mümkün değildir.

Aradan uzun seneler geçmiş olmasına rağmen ,muhtelif memleketlerden gelmiş olan bu göçmenler arasında daima bir görüş ve menşe farkı bulmak mümkündür.Bu sebebledir ki kasabanın ictimai hayatına daha iyi nufuz edebilmek ,bu ayrı iklim,ayrı toprak bölgelerinden gelmiş olan muhtelif menşeli insanların sosyal münasebetlerindeki hususiyetlerini daha iyi ve yakından kavrayabilmek için,muhtelif aileler üzerinde aile monografileri yapmak ,bilhassa kırklareli için kaçınılmaz bir zarurettir.Bu maksatla burada muhtelif yerlerden gelen bu göçmenlerle yerli halk arasından seçtiğim birkaç aile üzerinde yaptığım monografilerden bir kaç tanesini sosyal karşılaştırmalara imkan verebilmek için kayd etmeyi zaruri buldu.Önce eski göçmen ailelerinden başlıyacağım.

I)-Eski Göçmen ailesi.(Yunanistan)

Ailenin geçmişi ve bu günkü durumu üzerinde genel bilgi:

Aile,1925 yılında Yunanistaşdaş gelmiş.Aslen çifci ailesi olduğu için Gemici köyüne iskan edilmişler ve orada hükümetin verdiği topraklarla çifcilik yaparak eski mesleklerini temadi ettirmişler.Baba,Yunanistanın Demetoka kasabasından.Büyük babası oranın eşrafından imiş.Büyük arazisi varmış ve hacca da gitmiş.Karısının baba tarafı da zengin imiş,Onların da geniş arazileri varmış.Türkiyeye gelmeden önce Yunanistandaki çifliklerini Rumlar yakmışlar.Baba Türkiyeye geldikten 5 sene sonra(1930) evlenmiş.Gemici köyünden bir taraftan çifcilik yaparken bir taraftan da köyde bir bakkal dükanı açarak ticaret hayatına atılmış,Böylece ailesine iyi bir hayat yaşatmak imkanlarını elde etmiş. Bu arada anne ve babasının ölümü hadisesi babayı Gemici köyünden soğutmuş ve 1934 senesinde hemşehrilerinin bulunduğu Kırklareli'ne göç etmiş,Kırklarelinde küçük bir bakkal dökanı açmış.İyiliği ve doğruluğu sayesinde az zamanda kendini tanıtmış ve kendine iyi bir muhit yamış. Zamanla işini de tevsi ederek İstanbul ile alış verişe başlamış,İşinde Allah ta yardım ederek iş sahasını çok genişletmiş:"İş hayatımda diyor,hiç bir zaman doğruluktan ayrılmadım.Amma mükafatını da görmedim değil.Gördüğünüz gibi bugün Kırklarelinin birinci sınıf tüccarları arasında sayıyorlar.Tabii bu başkalarının kanaatı.Yoksa biz daha bu mertebeye ulaşmaktan çok uzağız.Bununla beraber itiraf edeyim ki hayatımdan memnunum ve bu mevkiimi dürüst çalışmaya borçluyum."
Bu gün Kasabanın işlek bir yerinde(Pazar yeri yakınında Karaumur caddesi üzerinde)bir dükanı var,Bu dükaşda zahirecilik,yapağ,yün,kıl,V.s. gibi işlerle ayrıca Mandıracılık ta yapıyor.Kendine ait bir de kamyonu varmış.Dükkanı evvela kira ile tutarken bilahara satın almış.Şimdi kendi malı.Kaznacı iyi imiş.(Kazanç miktarını söylemekten her nekadar imtina etmiş ise de,bilahara Gemir dairesinde yaptığım tetkikten,1956 yılı kazancının(80.000) lira civarında olduğunu ve ayni sene devlete (25.000) küsur lira vergi ödediğini tesbit ettim.)

Ailenin geçimi hassaten baba tarafından temin edilmektedir.

Anne ev işleriyle ve çocuklarla meşgul oluyor.
250 M2.lik bir saha üzerine inşa edilmiş iki daireli bir evi var. Bir diresini kiraya veriyorlarmış.Kendilerinin oturdukları kısım,bir salon,Anne ve babaya ait bir yatak odası,Çocuklara ait bir yatak odası,bir mutfak,bir yemek odası,misafir odası ile tuvaletten ibaret. Eve küçük bir bahçe geçildiktensonra birkaç basamak merdivenle giriliyor.Evin her tarafı yağlı boya,Döşemeler müşamba ile kaplı.Salondaki belli başlı ev eşyaları şunlardır.Sağda bir buz dolabı,üç kapaklı bir gardrop,bir büfe,sol tarafta bir dikiş makinası,Büfenin üzerinde bir radyo ve Telefon,Salonun sağ tarafında anne ve babanın yatak odası bulunuyor.Bu odanın eşyası:Yerde bir demirci halı,kenarda divan, bir ceviz karyola,divarda bir divar halısı,karyolanın kenarında bir komedin.Bu odanın bitişiğinde tuvalet var.Onun yanında da mutfak.Onun solunda Yemek odası ve bitişiğinde çocukların Yatak odası bulunuyor.Misafir odası salonun sol tarafına ve çocukların yatak odasının bitişiğine isabet etmektedir.Çocukların yatak odasında karşılıklı iki karyola var.Odanın bir kenarında büyük bir dolap(Çamaşır dolabı) odanın belli bağlı eşyasını teşkil ediyor.Misafir odasının yeri halı ile döşeli. Kenarlarda bir divan ve koltuklar var.Odanın bir köşesinde küçük bir büfe var,Koltukların yanlarında sehpalar bulunuyor.Ev sade fakat güzel döşenmiş.

Beş çocuğu varmış.Dördü kız biri erkek.En büyük kızını erkek sa'at enstitüsü öğretmenlerinden biri ile birkaç sene önce evlendirmiş. Fakat damadına sonradan istifa ettirerek kendi yanına almış.Beraber çalışıyorlarmış.Fakat ticaret ortakcısı olarak değil.Ona iyi bir hayat sürecek şekilde aylık veriyormuş.Halen evde üç kızı ve ailesi ile birlikte oturuyormuş.Evdeki kızlarından en büyüğü Kız sanat enstitüsünün akşam kısmına devam etmiş.Dikiş biliyormuş.Evin dikişi o dikiyormuş ve seyrek olarak ta komşulara dikiyormuş.Ortanca kızı Kırklareli lisesinin son sınıfında imiş.Küçük kızı da İlk okul 5 inci sınıfa devam ediyormuş.Erkek çocuğu İstanbul Işık lisesinde okuduğu için yaz tatillerinde gelir diyor.

Baba,eski ve yeni harflerle okuyup yazma biliyor.Anne çok müteassıp bir aileye mensp olduğu için hiç okutmamışlar.

Mutfakta Bir yemek masası,Divarda bir tel dolabı,yastağaç,kevgir, elek,bir sepet içinde çatal ve kaşıklar,Raf üzerinde bir sıra kutu,rafta çinko ve alüminyum ~~tabaklar~~ ve porselen tabaklar var.Kutuların içinde erzak bulunuyormuş.

Çocuklar küçük yaşta oldukca serbest büyüyorlar.Erkek çocuk kızlara nazaran daha serbest.Kız çocuklar ilk okuldan sonra sıkı bir kontrol altında tutuluyor.Her hareketleri anne ve babanın kontrolu altında. Evde babanın her sözü bir emir telakki ediliyor.(Aile Babaerkil bir tip arzediyor.)Dini inançlarda her fert tamamiyle hür.Anne ve baba muntazam bir şekilde oruç tutuyorlar.Annenin dini inancı daha fazla.namazını hiç bırakmıyor.Çocuklarda bu iman gevşek.

Ailenin Kırklarelinde iyi bir mevkii var.Mali durumu da belirtildiği gibi çok iyi.Bir evi,üç mağazaları var.Evde hizmetci bulundurulmayor."Hizmetciye alışmadım" diyor.Yemek pişirmek ve bulaşık yıkamak annenin vazifesi.Süpürge,ütü,dikiş ve saire işleri kızlar yapıyor.

Baba siyasi kanaatlerinde D.P.li.Geçen devre il genel meclisi azası imiş.Her gün iki gazete alıyor.

ESki Göçmem Ailesi.(Bulgaristan)

Ailenin geçmisi ve bu günkü durumu üzerinde genel bilgi:

Aile Reisi Türkiyeye ilk defa 1926 yılında kaçak olarak gelmiş ve Kırklarelinde yerleşerek bir un fabrikasında katiplik ve muhasiplik vazifesi almış.1930 yılında Bulgaristanda kalmış olan aile ve çocuklarını da getirerek Kırklareline yerleşmiş.1932 yılında da anne ve babası ile en küçük kardeşi de gelmişler.Aile aslen Bulgaristanın İğridere kasabasının Celiller köyünden imiş.Bulgaristanda geniş arazileri ve ormanları varmış.Çifçilik ve tütüncülük yapıyorlarmış ve kendisi de diğer kardeşleri ile birlikte Tütün mağazalarında çalışırlarmış.Bulgaristandan kaçmasına Bulgarların zulmu sebeb olmuş.

Aile Kırklarelinde yerleştiktensonra ilk seneleri bir taraftan fabrikadaki işine devem ediyor diğer taraftan da icarla aldıkları tarlalarda tütüncülük yapmağa çalışıyormuş.Fakat iki sene tütüncülük yaptıktansonra bırakmışlar.Sebebini kendisi şöyle anlıtıyor:"1933 yılında diyor,İcarla aldığım 3 parça tarladan .bütün aile fertleri çalışmak suretiyle 1200 Kg.tütün elde ettik.İcar ve sürme işleri için 70 lira masraf yapmıştım.Fakat tütünleri sattığımda elime ancak 31 lira para geçti.Bu durum karşısında bir daha tütün ekmemeğe ve nasibimi başka sahalarda aramağa karar verdim.Ve öyle de yaptım."

Hakikaten öyle yapmış.Bundan sonra ortanca kardeşi ile birlikte küçük çapta unculuk ve zahirecilik yapmağa başlamış ,Kendisi yine fabrikadaki işini devam ediyormuş.Zahire işleri biraz verimli olmağa başlayınca da 1934 yılı sonunda fabrikadaki işinden ayrılarak tamamen ticaret hayatına atılmış.1940 yılında ihtiyat askerliğine alınmış.İhtiyatlık sırasında mali vaziyeti epi sarsılmış.Bütün ailece Kırklarelini terk etmek zorunda kalmışlar."Ben ve diğer iki kardeşim askere alınmıştık.En küçük kardeşim İstanbulda okuyordu.Kırklarelinde ticari hayat kelimenin bütün manası ile felce oğramış,hatta kasabada insan bile kal mamıştı.Harp bir gün ve saat meselesi telakki diliyordu.İşte bu vaziyette iken askere çağırıldık.Ailemizi Kırklarelinde bırakamazdık.Mecburen bütün aile efradını Bursaya nakletttik.Ve iki sene orada kaldık.Tabii bu ike sene içinde hep hazır yendiğinden vaziyetim oldukça sarsılmıştı!

Normal hayat avdet edince o da ailesi ile birlikte evvela İstanbula ve 6 ay sonra da Kırklareline gelmiş.Ve eski işine bu defa yalnız olarak deva etmiş.O tarihlerden bu güne kadar iş sahasını genişleterek Mandıracılık ta yapmağa başlamış.Şimdi oğlu ile birlikte çalışıyormuş ve kazancı iyice imiş.Oğlu resmi iş ortağı,Kazancın %30 unu o alıyor. 1956 kazançalır(18000) lira .

Halen kendisinin iki evi ve bir dükanı ve bir de evinin bitişiğinde mağazası var.Kendisi 3 sene önce yaptırmış olduğu yeni evde oturuyor.eski evi oğluna bırakmış,

Aile 4 nufustan ibaret.Kendisi.ailesi ve iki kızı.Evdeki iki kızından başka 3 kızı ve bir oğlu varmış.Hepsi evli ~~olduğu için~~ oğlunu 5 sene önce Bulgaristan göçmenlerinden ve akrabalarından bir kızla evlendirmiş.

Evdeki kızların büyüğü 17 yaşında.Orta okulu bitirdiktensonra k Kız san'at enstitüsüne devama başlamış.Küçüğü 12 yaşında ve bu sene ilk okulun son sınıfında imiş.Erkek oğlunu okutmak için çok oğraşmış Fakat Lise I den ayrılmış.

Oturduğu ev iki kat.Alt katı doğrudan doğruya mağaza.~~Kendisi~~-Eve Sokak kapısından giriliyor.Ondansonra merdivenlerle ikinci kata çıkılıyr.Burada küçük bir antre var.Antrenin tam karşısında bir kapı. Sol tarafında da ikinci bir kapı.Sağdaki kapı Misafir odasının,Soldaki ise asıl evin içi Kısmına giriş kapısı.Misafir odası asıl evden adeta müstakil gibi.

Misafur odasından maada asıl evin iki odası,bir mtfağı,geniş bir salonu ve banyo ve (OO) ı var.

Salon:Zemin muşamba döşeli.Buşambanın üzerinde boydan boya tek en bir kilim var.Solda(Şimal cephe) tam ortada bir büfe ve üzerinde radyo bulunuyor.Salonun nihayetinde köşede büyük bir gardrop bulunuyor.Kapıdan girerken yine solda bir gömme dolap var.Ev inşa edilirken yapılmış.Salonun eşyası bukadar,

Misafir odası:Zemin tahta üzerine yerli doku(El tezgahlarında) yün kilim.İki tarafta yerli divanlar.Divanların üzeri renkli diwan örtüsü ile örtülmüş.Kenarlarda yastıklar var.(İşlemeli) 4 adet koltuk sandalya,Oda gayet sade döşenmiş.Lüks ve gösterişten eser yok.

Diğer odalar:Odalardan biri anne ve babanın yatak odası,diğeri kızların yatak odası aymi zamanda icabında oturma odası vazifesi de görmekte.Aile yazın daha ziyade misafir odasında veya salonda oturuyor lar.

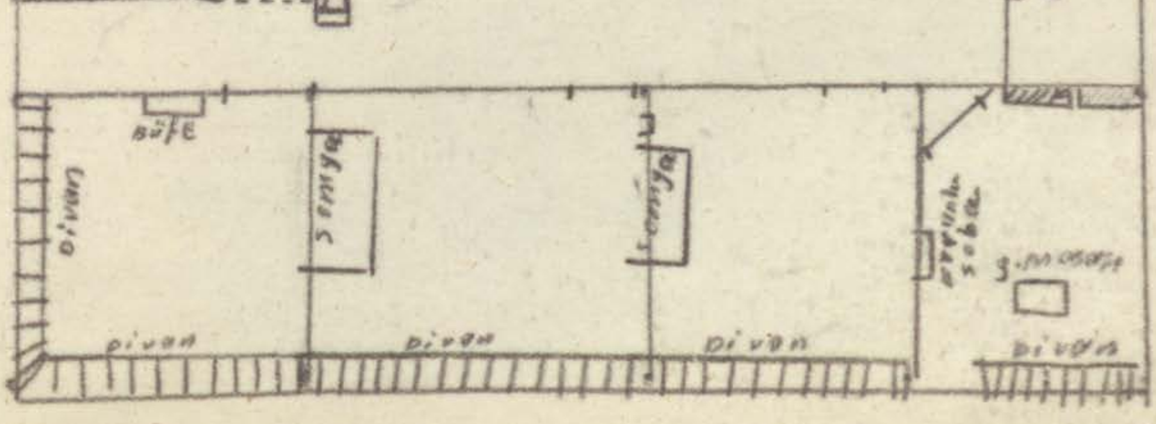
Anne- babanın yatak odasında yerde yine yerli doku kilim döşeli Karyola vazifesini gören geniş bir somya,cenp cihetine tesadüf eden divar boyunca yerli bir divan ve üzerinde örtü,divara dayalı işlemeli yastıklar.3 adet koltuk sandalya,Köşede küçük bir büfe .içinde cam eşyası var.Çocukların yatak odası da aymi sitil üzerine sade ve gösteriş ten uzak bir şekildedöşenmiş.

Mutfak aymi zamanda yemek odası vazifesini görüyor.Bir ocaklık, bir musluk ve musluğun üzerinde bir su deposu var,Furunlu bir soba, Büyük bir yemek masası,10 tane tabure ve bir divarda-d kenarında bir divan,mutfağın görülmen eşyasını teşkil ediyor.Musluğun üstünde kaşıklık, ve tabakların dizildiği raflar var.Tabaklar daha ziyade alüminyumdan.

Baba rüştiye mezunu,anne ilk okul mezunu.Babanın bu ikinci karısı imiş.Birinci karısı 1939 yılında ölmüş,

Baba namazını muntazam kılıyor.Dini inançlarında sağlam.anne de öyle.Çocuklar (büyük kız) oruç tutuyor.Buna rağmen aile müteassıp değil Çocuklarını oldukca serbest büyütüyorlar.Babanın ev içinde otoriter bir mevkii var.Fakat bu mevkiine şiddtle değil daha ziyade makul davranışları ile elde etmiş.

Ailenin Kırklarelinde çok iyi bir mevkii var.Bilhassa Bulgaristanlılar arasında çok seviliyor.Siyasi kanaatleri genel olarak C.H.P.ne mütemayil,Eskiden bu partide faal olarak çalışmış.fekat şimdi pasif kalmayı tercih ediyormuş.

Yeni Geçmenlerdenbir aile tipi:

Umumi Bilgi:Aile 1950 yılı Bulgaristan göçmenlerindendir.Anne, baba 3kız ve 3 erkek çocuğundan ibaret (8) nufuslu bir ailedir. Baba Bulgaristanda imamlık ve ayni zamanda tütüncülük,ev ihtiyacına yetecek kadar da ziraat yapıyormuş.Bulgaristanda vaktı hali iyi imiş. 1950 yılında bütün mal ve mülkünü satarak diğer göçmenlerle beraber Türkiyeye gelmişler ve hükümet tarafından Kasabaya yerleştirilmişler.

Burada bir müddet İnhisarlar tütün deposunda çalışmış.Orada iş bitince iki sene kadar köylerde imamlık yapmış.1956 yılında da Toprak mahsuuleri ofisi için inşa edilen silolarda gece bekciliği yapmış.Sonra bu iş te bitmiş.Şimdi seyyar kitapcılık yapıyormuş.Gerçi diyor bu benim alışmadığım bir iş.Fakat başka iş te yapmama imkan olmadığı için bunu tercih ettim.Kazanç fazla değilse de fena da değilmiş,Bilhassa dini mevzulu kitapları köylüler çok arıyorlarmış. Oğlunun biri Borsada memur imiş.Eve faydası oluyor diyor.Kadın da evin geçimine yardım etmektedir:Kasaba içinden kendisine paçavrasan kilim dokutanlar çok oluyormuş,Diğer iki oğlunun biri Orta okula,diğeri ilk okula devam ediyormuş.Orta okula devam eden oğlu yaz tatillerinde çalışmak suretiyle kendi elbise ve kitap ihtiyacını temin ediyormuş.Büyük kız ilk okulu bitirmiş,Şimdi evin yemek yapmak,bulaşık ve süpürge işini tamamiyle o yapıyor.Baba eski yazıyı çok iyi biliyor.Yeni yazıyı okumasnı biliyor fakat doğru dürüst yazamıyor.Anne sadece eski yazıyı okumasını biliyor.

Hükümet kendilerine bir ev yaptırmış.Ev iki oda bir de sofadan ibaret.Bilahara kendileri evin bir kenarına,kiler daha ziyade odunluk mahiyetinde bir ilave yapmışlar.8 nufus iki odaya çok zor sığıyorlar.

Ev diğer göçmen evleri gibi taş ve tuğladan yapılmıştır.Ayrıca odaların arka kısımlarında mutfan ve helâ vardır.Fakat bütün göçmenler gibi helaya tahsis edilen kısım hela olarak değil banyo olarak kullanılmaktadır,Mutfağın altı toprak tır.Keza sofa da toprak.Hükümet inşa ettiği zaman odaların altları da toprak mış.Sonradan kendileri tahta döşemişler.

Odalarda eşya olarak,birinde bir karyola,bir masa,masanın üzerinde bir radyo var,Karyolanın üzeri beyaz el işlemeli örtü ile örtülmüş,yerde el tezgahında dokunmuş paçavra kilim var,Duvarın bir boyunda bir sedir.Üzeri beyaz örtü ile örtülmüş ve duvara yastıklar dizilmiş. Çocukların bir kısmı bu odada yatıyor.ayni zamanda misafir odası vazifesini de görüyormuş.Diğer oda da yine evde dokunmuş paçavra kilimle döşeli,Burada hem oturuluyor,yemek yeniyor hem de ana,baba ve küçük çocuklar yatıyor.Mutfak evin misafir odasının arkasına düşüyor. Toprağın üstünde bir hasır döşeli.Bir kenarında bir bacalık var.Yaz günleri yemek burada pişiriliyor,kış günleri ise iktisat olsun diye bulgaristandan gelirken getirdikleri furunlu sobada odada pişiriyorlarmış.~~Odad~~ Sobada umumiyetle odun yakıyorlar.Bazen de odunla karışık ayçiçeği kabuğu yakılıyor.Diğer odanın teshini ise tamameiyle ayçiçeği kabuğu yakarak yapılıyor.

Mutfakta Bulgaristandan getirebildikleri mahdut miktarda eşya bulunuyor.Kaşıklar tahtadan,Bulgaristandan getirmişlerBirkaç bakır ~~saha~~ sahan,bir toprak saç,bir kapak(Ekmek ve güveç pişirmek için kullanılıyor ve kendileri buna Çenepe -Çelpene diyorlar.)irili ufaklı birkaç tencere ile birkaç toprak çanak ve çömlek,Bir çok eşyalarını Bulgaristanda bırakmak zorunda kalmışlar.

Kışlık zahirelerinin çoğunu kendileri hazırlıyor:Tarhana,Yufka, Kuskus(Bulgur,un ve yumurta,süt halitasından imal ediliyormuş), Bulgur,turşu,hoşaf için meyva kurusu,salça gibi,Memleketlerinde kışlık yağ ve peyniri de kendileri yapıyormuş.

Gündüzleri büyük oğul ile baba çoğu zaman dışarıda yemek yedikleri için aile ancak akşamları sofrada toplanabiliyor.Yemeği yerde ve

tahta bir sini üzerinde yiyorlar.Erkek çocuklar okulun veya muhitin tesiriyle çatal kullandıkları halde ailenin diğer fertleri umumiyetle yemeği elle yiyorlar.En çok yedikleri yemek,muhtelif çorba,fasulya,Kaşa dedikleri mısır unundan yapılan bir nevi bulamaç,sebze,haftada bir iki defa da etli yemekler dir.Sabah kahvaltısında umumiyetle kış mevsiminde tarhana ve yahut Kaşa,yaz günleri ise çay ekmek, bazen de çorba yenmektedir.Bütün aile fertleri yemeği ayni kaptan yemektedirler.

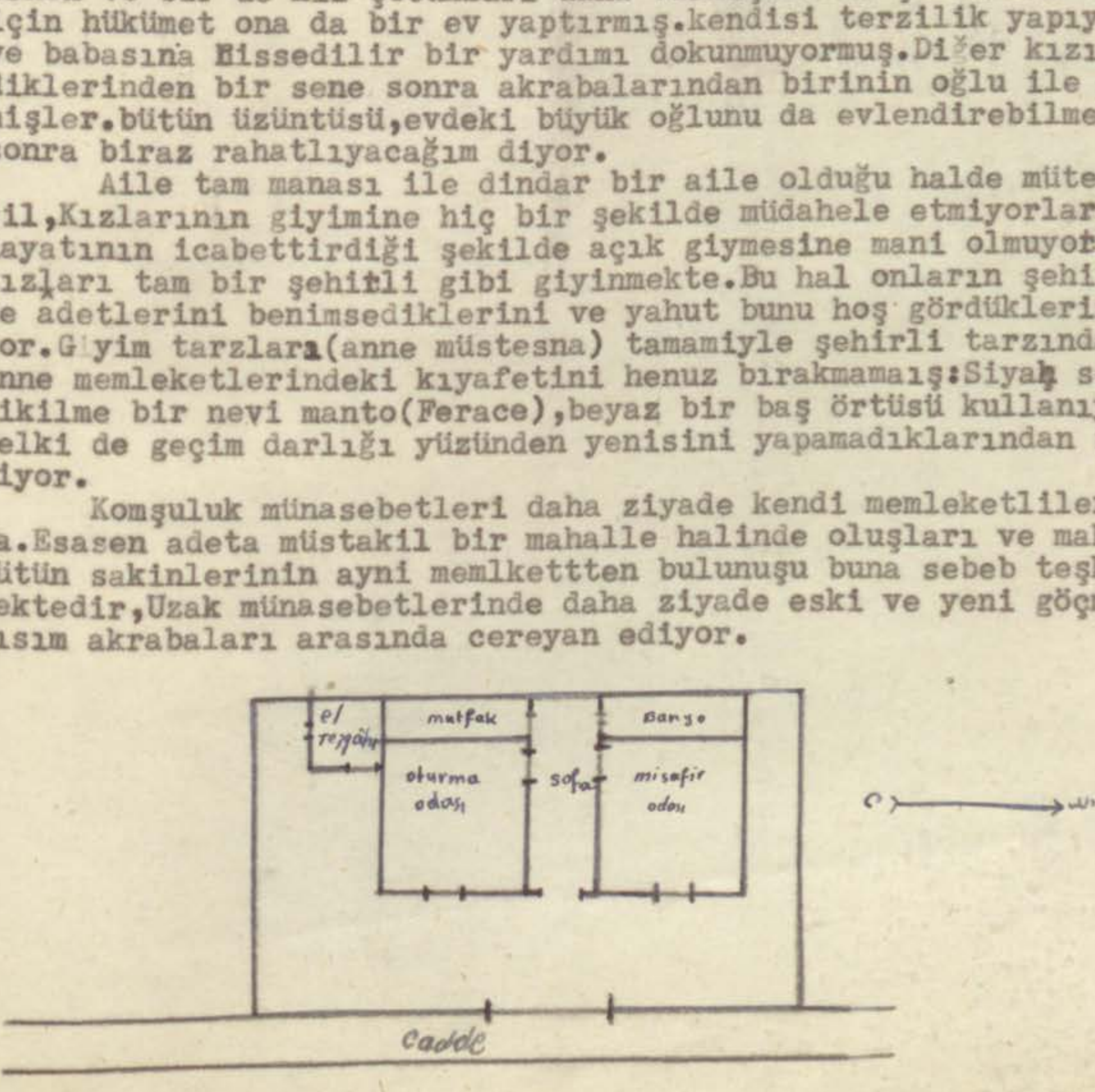
Çocuklar umumi olarak serbest büyümektedirler. Çocuklar babalarından ziyade annelerinden korkuyorlar.Görünüşe göre evde annenin sözü daha çok geçiyor.Bu sebeble aile patriarkal bir aile tipinden ziyade anaerkil bir aile tipi manzarası göstermektedir.Zira evin içinde daima son sözü annenin olduğu anlaşılmaktadır.Bunda belki de annenin da ailenin geçimine iştirak etmiş olmasının,hatta babanın işsiz kaldığı zamanlarda evin geçiminin sadece anne tarafından temin edilmiş olmasının rolü vardır.Zira anne belirttiğim gibi kilim dokumakta ve bununla epey gelir sağlamaktadır.(Bir buçuk günde bir kilim dokumakta dır ki metresini I liradan dokuduğuna göre günlük kazancı 5-6 lirayı bulmaktadır.)

Ailede ana ve baba dine çok bağlıdırlar.Büyük kız da ayni şekilde dine bağlı görünüyor, Erkek çocukların itikatları zaif.Anne ve baba dinin bütün icablarını yerine getiriyorlar.Esasen babanın asıl mesleği iamamlık,anne de memleketinin en dindar ve ulema tanınan bir zatın kızı imiş ve tam bir dini terbiye ile büyütülmüş.

Aile nisbeten geçim güçlüğü çekmesine rağmen bulundukları yerden memnun görünüyorlar.Esasen bütün hısım akrabaları kasabada imiş.Bir erkek ve bir de kız çocukları daha varmış.Erkek çocukları evli olduğu için hükümet ona da bir ev yaptırmış.kendisi terzilik yapıyormuş.Ana ve babasına Hissedilir bir yardımı dokunmuyormuş.Diğer kızını da geldiklerinden bir sene sonra akrabalarından birinin oğlu ile evlendirmişler.bütün üzüntüsü,evdeki büyük oğlunu da evlendirebilmek.Ondan sonra biraz rahatlıyacağım diyor.

Aile tam manası ile dindar bir aile olduğu halde müteassıp değil,Kızlarının giyimine hiç bir şekilde müdahele etmiyorlar,ve şehir hayatının icabettirdiği şekilde açık giymesine mani olmuyorlar.Büyük kızları tam bir şehirli gibi giyinmekte.Bu hal onların şehir moda ve adetlerini benimsediklerini ve yahut bunu hoş gördüklerini anlaşılıyor.Giyim tarzları(anne müstesna) tamamiyle şehirli tarzında.Yalnız anne memleketlerindeki kıyafetini henuz bırakmamaış:Siyah setenden dikilme bir nevi manto(Ferace),beyaz bir baş örtüsü kullanıyor.Bu ~~belk~~ belki de geçim darlığı yüzünden yenisini yapamadıklarından ileri geliyor.

Komşuluk münasebetleri daha ziyade kendi memleketlileri arasında.Esasen adeta müstakil bir mahalle halinde oluşları ve mahallenin bütün sakinlerinin ayni memlketten bulunuşu buna sebeb teşkil etmektedir,Uzak münasebetlerinde daha ziyade eski ve yeni göçmenlerden hısım akrabaları arasında cereyan ediyor.

4)-Eski göçmen ailesi(Bulgaristan)

Aile hakkında umumi bilgi:Ile I993 yılında (aile reisi) bulgaristandan türkiyeye gelerek evvelâ kırklareline ondansonra da anadoluya gitmiş ve Anadolunun muhtelif kasabalarında(Akhisar,Ödemiş.Tire V.S.) Tütün işçiliği yapmış,bir müddet sonra tekrar Kırklareline gelerek burada unculuk yapmağa başlamış.

Bulgaristanda Tütün mağazalarında tütün işçiliği ve ayni zamanda küçük çapta çifcilik ve biraz da tütüncülük yapıyorlarmış.Evvela Türkiyeye aile reisi yalnız gelmiş.I934 yılında Bulgaristanda bırakmış olduğu ailesini de getirterek burada (K.Eli) yerleşmiş.İlk seneleri unculukla beraber icarla aldığı 5-I0 dekar tarlada tütüncülük te yapmış. Fakat os-senelerde tütünün para etmemesi yüzünden bu işi bırakarak hassaten unculuk ve zahirecilik yapmağa başlamış.I937 yılına kadar bu şekilde unculuğa devam ederken I937 yılında bir başkası ile ortak olarak iş sahasını genişletmişler,Bu arada askeri teahhut işleri de yapmağa başlamışlar.I940 senesinde almanların yunanistanı işgale başlaması hadisesinin yurdumuzadki ilk tesriri olarak göze çarpan Trakya ve Dolayısı ile Kırklareli halkının Anadoluya göç etmeleri üzerine o da ailesini Bursaya götürmüş ve kendisi de askere alınmış.

Kendisi askerlik yaparken işleri ortağı idare etmiş se de,bozulan iktisadi düzen karşısında ticari hayat tamamiyle felce oğradığından, ve bur taraftan da Bursada ailesinin bulunması zaten mahdut olan sermayesinin bitmesine sebeb olmuş.I942 yılında terhis olup kırklareline geldiği zaman sermayesini hemen hemen tamamen kaybetmiş bir vaziyete gelmiş.

Bundansonra bir müddet bakkallık ondansonra tekrar zahirecilik ve yapag işleri yapmağa başlamış ve halen bu işle meşgulmuş.

İstanbul caddesinde bir evleri var.Evi yeni yaptırmış.Ailesi,iki çocuğu bir kızı ve gelini ile beraber oturuyor.Büyük oğlu I9 yaşında. İlk okulu bitirmiş.Babasının yanıda çalışıyor.Baba daha çok evlerinin altındaki dükanda oturuyor,oğul köylerden yapak topluyor.Oğlunu 3 ay önce köyden(Kavaklı köyü) bir kızla evlendirmiş.Kendisi okuyup yazma biliyor.Eski harflerle de okuyup yazıyor.Bulgaristanda iptidaiye mektebine dvam etmiş.Anne eski harflerle okuyup yazıyor.Yeni harfleri bilmiyor.Kızı İlk okul 4 üncü sınıftan ayrılmış.I6 yaşında imiş.Küçük oğlu İlk okul 4 de.

Evin işlerini ekseriye kız yapıyormuş.Şimdi gelin alınca ikisi aralarında taksim etmişler.Anne dikiş dikiyor.Ailenin geçiminde faydası dokunuyor.Evi annenin kazandıkları ile yapmışlar.

Ailenin aylek geliri ortalama 500-600 lira arasında değişiyor. Aylık gideri ise 4I0 lira kadar.(sahifeye bak.)

Evleri iki katlı,Altı dükkan ve bir mutfaktan ibaret.(Kullanmıyorlar.Daha ziyade depo olarak kullanıyorlar.)İkinci kat 4 oda ve bir sofadan ibaret.Odanın birinde evli çocuğu yatıyor,birinde kendileri, biri misafir odası,diğeri ise ayni zamanda hem mutfak ve yemek odası,hem oturma odası hem de diğer çocukların yatak odası vazifesini görüyor.

Ev eşyası:Misafir odasında,yerde halı,3 koltuk(eski),bir büfe, bir duvar boyunca sedeir var.Büfede fincan,tabak V.S.gibi cam eşyalar bulunuyor.Sederin üzerinde işlemeli beyaz patiska.Pencerelerde tül perdeler var.

Anne Babanın yatak odasında,yerde kilim döşeli,İki duvar dibinde iki demir karyola var.(Anne baba ayrı yatıyorlarmış.)Babanın karyolasının baş ucunda küçük bit komedin,üstünde bir surahi,bir su bardağı ve bir sigara tablosu var.

Büyük çocuğun yatak odasında,yuvarlak demirli bir karyola (üzeri beyaz patisten işlenmiş örtü ile örtülü) yerde bir kilim var.Ayrıca 3 koltuk(Eski) 4 sandalya bir masa ve masanın üzerinde bir radyo var.Pencerelerde tül ve renkli keten perdeler asılı.

Mutfak;Oturma odası ve küçük çocukların yatak odası olarak kullanılan dördüncü odanın tabanı paçavradan dokunmuş kilimle döşeli. Odada bir ocaklık;bir musluk;Duvarda yemek tabaklarını koymaya mahsus raflar ve bir kaşık sepeti asılı.Yemek tabakları daha ziyade bakır kaplardan müteşekkil.Odanınbir köşesinde bir yemek masası bulunuyor.Yemek masada yeniyormuş.Herkesin ayrı tabakları var.Sabah kahvaltılarında daha ziyade Çay ve peynir ile kahve altı ediyotlar.Bazen de Zeytin danesi aldıkları oluyormuş. Kış günleri ise ekseriya Tarhana çorba sı pişiriliyormuş.

Kışlık erzakın ekserisi yazdan evde hazırlanıyor.Yufka;kuskus; Makarna;Turşu ;Reçel hep evde yapılıyor.

Dini itikatlar:Anne ve gelin muntazam namazlarını kılıyor;oruç tutuyorlarmış.Baba ve çocuklar namaz kılmıyorlar ve oruç ta tutmuyorlar.Çocuklar tammamen serbest büyüyorlar.Evde babanın sözü geçiyor. Baba mutlak olarak eve hakim.(Babaerkil tipini andırıyor.)

Diğer Bir Aile:Yerli ve işçi ailesi.

Aile hakkında umumi bilgi:

Aile;aslen Yine Kırklarelinin İnece nahiyesine bağlı Kyunbaba köyünden.Balkan harbından önceleri Kasabaya gelip burada yerleşmişler. Baba burada dünyaya gelmiş.Babası çifci imiş.Kırklareline gelip yerleştikten bir müddetsonra ölmüş.Yunan işgalinden (I920) az önce ayni mahalleden öksüz bir kızla evlenmiş.İki erkek ve bir kez evlatları dünyaya gelmiş.Kız evladı ölmüş.Hayatta iki erkek evlâdı var.Büyüğü memur imiş.Başka kazada bulunuyormuş.Küçük oğlu yanında.Taksi şöförlüğü yapıyormuş.

Baba un fabrikalarından birinde taşcı olarak çalışıyor.Ayda I80 lira aylık alıyormuş.I2 sene kadar önce gözüne bir taş kaçmış.Ameliyatla gözünü aldırmış.

8 dönüm de arazileri varmış.Tarlaları ekip biçtirmek daha ziyade kadını vazifesi.Tarlalarına bazı seneler buğday ve mısır;bazı seneler de ay çiçeği ekiyorlarmış.Geçen sene buğdat ekmişler.Fakat sene kıt olduğu için ancak # kile buğday alabilmişler.(Aşağı yukarı IOOKg.) EV:İki oda bir de kiler vezifesini küçük bir aralıktan ibaret yer evi. Önünde bir bahçesi var.Eve bahçeden giriliyor.Anacaddelerden biri üzerinde olduğu haldehiç bir odanın sokağa penceresi yok.Evin inşasında ahşap ve kerpiç kullanılmış.Odaların altı tamamen toprak.Odalardan birini yatak odası olarak kullanıyorlar;ayni zamanda oğlu yatıyor. Diğer oda;hem oturma odası hem de ana ve banın yatak odası vazifesini görüyor.Oturma odasının tabanı hasırla döşeli;üzerinde şilte ve yastıklar var.Kenarda bir yük(Yatakların bir köşeye üst üste yığılmış şekilne Yük diyorlar);bir masa;iki sandalya var.Odanın bütün eşyası bundan ibaret.Karyola yok.Hasır üstüne serilen yatkata yatılıyor. Diğer odanın tabanı paçavradan dokunmuş kilimle döşeli.Bir duvar bo-

yunca dolma bir sedir var.Üstüne ot minder ve onun da üstüne basmadan örtü konmuş.Duvara dayalı ot yastıklar var.Bir kenarda demir bir karyola var.Çocukları yatıyor.Bu odanın bahçeye bakan küçük iki penceresi var.Pebcereler renkli basma perdelerle kapanmış.

Kiler ayni zamanda mutfak vazifesini görüyor.Zahireleri ;turşu çömlekleri;burada bulunuyor.Mutfakta tahtadan basit bir şekilde yapılmış rafta kaşık ve çatallar;çinko v e bakırsanalar;4 adet tencere; yastağaç;Oklava; kavanozlar(İçinde tuz;kırmızı biber var) kenarda küçük bir tenekede gaz bulunuyor.

Mutfağın bir köşesinde bir ocaklık ~~var~~- var.Yemeği ocakta kömür veya odun ateşi ile pişiriyorlar.Kışın ise odalarda ay çiçeği kabuğu yakıyorlar.(Çalıştığı fabrika ayni zamanda ayçiçeği yağı da istihsal ettiğinden patron işcilerine kabuğu bedava veriyormuş.

Dini inançlarında kadın orucunu tutuyor.Erkek tutmuyor.Evde daha ziyade annenin sözü geçiyor.

Evin alış verişini tamamen anne~~-alıyor~~- yapıyor.Aylık masrafları hususunda ketum davranıyorlar.Eh geçinip gidiyoruz diyorlar.

ÖRF ve ÂDETLER

Her milletin nasıl kendine has bir takım adet ve inanışları, (Dili,ahlakı,yaşayış tarzı,hatta düşünüş ve inanış tarzı) varsa, bunun gibi her bölgenin de kendine has bir konuşma şekli,bir inanış sistemi,bir ahlakı,bir yaşayış tarzı vardır. Örf ve adet dediğimin bu inanışlar bizi maziye bağlıyan bir köprü gibidir ,ve milletlerin ve hakların bir çok sosyal görüş ve davranışları bu müessesede adeta dile gelmiştir.Bu gün bu sahada yapılan çalışma ve araştırmalar sonunda bir"Örf ve adetler sosyolojisi" doğmuş ve bu ilim az zamanda Üniversite programlarında dahi yer almıştır.

Örf ve Adet dediğimz bu inanşları ve hareketleri tetkik edersek,bunların doğum ve ölüm dediğimiz ve hayatın iki zıt kutbu arasında kalan unsan hayatının muhtelif safhaları ile ilgili olduğunu görürüz:Doğum,Evlenme ve Ölüm olayları ise bunların teessüsünde en mühim rolü oynamış üç mihrak noktası gibidir.Bu sebeble bir bölgenin gelenek ve inanışlarını,tetkikederken ,bu tetkikatı bu üç esas noktaya göre yapmak ve işe mebde noktası olarak Doğumdan başlamak en doğru bir yol olur,Kırklareli ve bölgesindeki örf ve adetleri toplarkan bu esasa sadık kalarak evvela doğumla ilgili adet ve inanışları tesbite çalıştım.

DOĞUMA AİT ÂDET VE İNANIŞLAR:

Her yerde olduğu gibi Kırklarelinde de gebelik devrinde kadının aile içinde hususi bir ihtimam gördüğü müşahede edilmektedir.O,hiç bir şekilde ağır işlere sokulmaz ve "Aş erme" devrinde her isteği mümkün mertebe yerine getirilir.

Gebe bir kadın,gizli bir şey aldığı zaman,elini vücüdünün her hangi bir yerine sürerse,doğacak çocuğun vücüdünün o kısmında,o gizli şeyin lekesinin çıkacağına inanılır.Bu sebebten gebe kadınlar bu gibi hallerde elleriyle vücüdüne temas etmemeye çok dikkat ederler. Bazı çocukların vüzütlerinin muhtelif yerlerinde görülen kırmızı lekelerin bundan ileri geldiğine inanılır.

LOHUSALIK ÂDETLERİ:

Lohusa adetleri eskiden çok debdebeli ve merasimli imiş. Doğumdan bir ay önce ebe tutulur,ebeye kına,şeker,sabun İlh.gibi muhtelif hediyeler götürülür,ebe de doğum oluncaya kadar müstakbel anneyi her gün dolaşır,doğum olduktansonra da 15 gün müddetle lohusa ve bebeğe bakarmış.Bu gün lohusalık adetlerinin bu kısmı eski şeklini kaybetmiştir.Her nekadar bu gün de doğumdan önce ebeye müracaat edilmekte ise de,bu daha ziyade doğumun ne şekilde olacağını anlama ve kontrol gayesiyle yapılmaktadır.Bununla beraber bu gün hala eski adetlerin bir devamı sayılabilecek adet ve inanışlar vardır:Lohusa,ay hali olan kadınlar tarafından ziyaret edilemes.Aksi halde bebek mundarlık hastalığına tutulacağına inanılır.(Mundarlık, çocuğun yüzünde ve kulaklarında birtakım yaraların çıkmasına denir.) Bebeğin bu hastalığa tutulmasını önlemek için baş vurulan bazı çareler vardır:Bunun için bebeğein ilk pisliği(Kara kaka) kapı eşiğinin dibine kilim veya halının altına konur.Bu suretle lohusayı ziyarete gelenler arasında ay hali olan kadınlar bulunsa dahi,bu psiliğin üzerinden atlayacağından,çocuk o menhus hastalığa tutulmaz.

Lohusa,doğumu takip eden üç günde "Ter Yatağa'ında kalır. (Ter yatağı ,lohusanın doğumu müteakip yatırıldığı alelade biy yataktar ve umumiyetle yerde yapılır.)Dördüncü günü ,özene bezene hazırlanmış ,süslenmiş olan lohusa yatağına yatırılır.Lohusanın ziyaretine gelenlere 40 gün müddetle şerbet verilir.Bu şerbetin kaynak olmasına bilhassa dikkat edilir.(Lohusa şerbeti,Edirnede hususi olarak yapılmakta olan şerbet boyası ile yapılır.)

Lohusa 40 gün yalnız bırakılmaz.Eğer yalnız kalmak mecburiyeti hasılolursa,bu takdirde odaya süpürge,iğne,makas ,sarmısak,yumurta kabuğu konur,Bunun sebebi Lohusayı "Albasması"veya "Alkarası" denen afetten korumaktır.Bu husustaki inanışlara göre,güya "Alkarası" denen Acuze(Cin peri) lohusaya gelir ve bilhassa geceleri çok fenalık edermiş.Hatta bazı kadınlarım,geceleri yalnız kalan lohusa,çocuğuna meme verirken,"Alkarası" denen bu acuzenin gelerek lohusanın göğsüne oturacağına inanmaktadırlar.Lohusa için bu "Albasması" tehlikesi "Kırkåanıncaya kadar mevcuttur.Lohusayı bu tehliken korumak için yukarıda bahsettiğim tedbirlerden başka,ayrıca lohusya al kurdela, takmak ,yatağının başına yine al kurdela ile Kur'anı Kerim asmak suretiyle de Koruyücü tedbirler alınır.Lohusa gibi Bebek te yalnız bırakılmaz.Eğer bebek yalnız kalırsa,periler tarafından değiştirileceğine inanılır.

<u>KIRKLAMA</u>:

Doğumumu takip eden 37 inci günü lohusanın kırklaması yapılır: Bunun için ya hamama götürülr veya hut ta evde yapılır.(Umumiyetle evde yapılmaktadır.)Su ısıtılır.bir kap içinde(ekseriyetle tas) bir altın atılır.(Bu altının miras olması tercih olunur)Sağ elin baş parmağı kırk defa suya batırılıp çıkarılır,sonra salavat(şehadet) parmağı ile batırılır.Bu suretle hazırlanan su anne ve bebeğin başından aşağı dökülür.Bu ameliyeye "Kırklama" veya "Kırk hamamı" denir.

Kırklama yapılan anne ve çocuğun sıhhatlı ve gürbüz olacağına ve "Alkarası" acuzesinin tasallutundan kurtulmuş olduğuna inanılır.

Kırk gün içinde doğan iki çocuk yanyana getirilemez.(Umumiyetle bu müdeet bir senedir)Buna rağmen böyle olan çocuklar tesadüfen bir araya gelecek olurlarsa ,Kırk basması tehlikesini önlemek için bazı çarelere baş vurulunur(Kırk basması,basılan yani üzerine gelinen çocuğun ,cılız,sıska ve hastalıklı kalacağı inanıdır):Bunun için Kırklısı üzerine gelince,basılan çocuğun annesi ayağa kalkar,çocuğunu aşağı yukarı sallar.Bundansonra iki anne çocukları kucaklarında olduğu halde,arka arkaya dönerler,aralıran su serpilir ve birbiriyle iğne değişirler.Böylece kırk basmasının önüne geçilmiş olduğuna inanırlar,

<u>Kırk Uçurmak:</u>

Lohusalık devrine ait âdetlerin bir diğeri de "Kırk Uçurmak"dır. Çocuk 37 günlük olunca annesi kır uçurur:Anne çocuğunu alarak(tabii kırklama yapıldıktansonra) memleketin en zengin ,en yaşlı ve evi en uzakåta olan birine götürür.Evine dönerken ev sahipleri çocuğun kundağına yumurta,şeker ve ekmek koyarlar.bundan maksat annenin sütü tatle,bebeğin yumurta gibi beyaz-ve-ekmek-gibi sıhhatli olmasını temin etmektir.Bazı ailelerde bunun yanında bir de çocuğun kulağının arkasına bir kara sürerler.(Bu kara is veya kurum karasıdır) bunun sebebi çocuğa "Nazar değememesi içindir.

<u>Ad Koyma</u>:

Yeni doğan çocuğa ,henuz göbeği kesilmeden bir ad verilir,Buna birçok yerlerdeolduğu gibi Kırklareli bölgesinde de "Göbek Adı" denir. Çocuk birkaç günlük olunca asıl adı konur.Bunun için ~~evin~~ en yaşlı

erkeği,yoksa çocuğun babası,abdest alarak çocuğu kucağına alır,ayağa kalkarak kıbleye karşı döner ve hafif sesle ezan okuduktansonra,önceden kararlaştırılmış olan adı çocuğun kulağına 3 defa seslenir. Bu suretle çocuğun asıl adı konmuş olur.

Diş Çıkarma:

Çocuğun ilk dişi çıktığını anne ve baba başkalarından saklar.Bir misafirlikte veya herhangi bir toplulukta,çocuğun dişinin çıkmış olduğu bir başkası tarafından görülüp te"Ai .. Maşallah.Çocuğun dişi çıkmış ! deyince orada hazır olanlar hep birden el çarpılır.Bunun manası çocuğun dişinin çıktığını görene,çocuğa bir hediye vermesi lazım geldiğni hatırlatmaktır.Bu hediye umumi olarak bir bebek gömleği olur.

Çocuğun birkaç dişi çıktıktansonra"Diş buğdayı" yapılır:Buğday kaynatılır.Tüz şeker ,ceviz içi ve fıstık konur.Yakınlar davet edilerek neş'e ile yenir.

Yedilik dişi düşen çocuğa,bu diş verilir.Çocuk dişi alır.

"Al karga sana kemik diş,
"Ver bana bir demir diş"

diyerek dişi kiremitliğe atar.Bu suretle çıkacak dişlerin sağlam olması temin edilmiş olur.

Çocuğu yaşamayan aileler ,İlk nikâhlı 40 evden birer parça pamuk bez toplayarak ,do.acak çocuğa entari yapar,Çocuk doğduğunda bu entari giydirilirse çocuğun yaşayacağına inanılır.Ayrıca Derin hocalara da okutulur ve "Muska yaptırılır.Bölgede bu sahada halk arasında şöhret almış hocalar vardır.Bunların başında Erikler Hocası adı ile tanınan bir zat başta gelmektedir.Aynı zamanda gaipten haber verdiğine de inanılan bu hocanın çok uzaklardan gelen müşterileri vardır.(İstanbul Edirne,Hatta bazen Anadoludan dahi gelenler olur.)

Emekleme devresi ile Yürüme devresi arasındaki çocuklar ve bilhassa yürümesi gecikenler için kasabada baş vurulan çare Helva Baba denen zatın mezarına götürmektir.Umumiyetle cuma geceleri anneler çocuklarını ~~a~~ alarak bu mezarın başına gelirler,Ve çocuklarını mezarın etrafında ~~e~~ dolaştırarak üç kulhüvallah ve bir Fatiha okuyarak dua ederler,orada toplanmış olan çoluk çocuğa helva ekmek dağıtırlar. Balkan harbına kadar bir de karaurdaki bir mezarlıkta(Çukur mezarlık) mevcut bir delik taştan geçirmke âdeti de varmış,Fakat bu gün bu mezarlık tamamiyle kaybolmuş olduğundan bu âdet te tarihe karışmıştır.

Bazı ailelerde ve bilhassa Bulgaristan menşeli ailelerde bir de "Köstek kesme" âdeti görülmektedir:Emekleme devresinde yürüme devresine geçmekte olan çocukların bir an önce ve muntazam olarak yürümesini sağlamak gayesini güden bu adet şu şekilde yapılmaktadır:Okunmuş,üflenmiş ve sık sık düğümlenmiş bir pamuk ipliği hazırlanır ve bu iplik çocuğun ayaklarına bağlanır.Bundansonra çocuk bir yastacın üzerine getirilir. annesi veya evden biri tarafından aykata tutulur.Evin veya komşuların 8-10 yaşlarında ayağına çevik bir çocuk tarafından bu ip bir beçakla kesilir.İpi kesen çocuk bıçağı bırakarak,yastacın bir kenarına konmuş olan yumurta veya başka bir şeyi alarak hiç arkasına bakmadan koşarak evden dışarı ~~çıkar~~.kaçar.Bu ip kendi kopup düşünceye kadar çocuğun ayağından sökülmez.Bu suretle çocuğun hızlı ve muntazam yürümesinin sağlanmış olduğuna inanılır.

Kırklareli bölgesine has bir sünnet âdet ve inanışı yoktur. Her tarafta yapılmakta olan muayyen merasim yapılır ve çocuğa hediyeler gönderilir.

Eskiden çocuğun mektebe gidişi de şatafatlı bir merasime tabi imiş.Bu gün bu merasimler de tamamen ortadan kalkmıştır.Yeni mektebe başlayan çocuklar,ilk günü okula giderlerken,anne ve babalarının,varsa ev içindeki büyüklerin ellerini öperler.Anne ve baba ile büyükler memnun etmek için çocuğa para verirler ve okulda muvaffak olmasını temenni ederler.Ayrıca bir merasim yapılmaz.

EVLENME TÖRENLERİ:

Eski âdetler bu gün de halâ kısmen değişmiş olarak devam etmektedir.Eskiden;oğlanın annesi karabadan veya komşudan bir kaç kadın alarak kız evine giderler ve bu ziyaret esnasında evin temizliğine;tertipli olup olmadığına dikkat edilir;hatta kilim altları ve yastık arkaları gizlice yoklanarak toz olup olmadığı araştırılır;kız kahve getirdiğinde tepeden tırnağa kadar tetkik edilir;hatır sorularak konuşturulurmuş.(dilinde lekâket olup olmadığını anlamak için)

Eğer kez beğenilir ve hoşa giderse;konu komşudan huyu;ahlâkı;temizliği ;ağzının veteninin kokup kokmadığı da soruşturulduktan sonra; sıra kızı istemeye gelir(Kızı görmeye gidenlere "Görücü" denirmiş)

Oğlan evinin yakın akraba veya komşularından yaşlıca bir kadın kız evine gönderilerek ~~ağzala~~ kız evinin ağzı aranır.Bu kadına "Dünür başı"denir.Eğer kız evi yumşak davranırsa oğlanın annesi;dünür başı akrabadan birkaç kadın kız evine giderler.Dereden tepeden konuşulur. kız en güzel elbiselerini giyerek kahve şeker ikram eder.Kahveler içilip fincanlar toplandıktansonra kız odadan çıkar ve bir daha içeri girmezmiş.Oğlanen annesi veya gelenlerin en yaşlısı:"Allahın emir Peygamberin kavli ile biz sisin kızınızı oğlumuzaistemeğe geldik"dermiş.Bunun ü zerinekızın annesi "Düşünelim .Kısmetse olur." diye cevaplandırırlarmış.

Bu müddet içinde(Dü şünme müddeti) çız evi kendini nazaçeker;oğlan evi ise istemekte israr edermiş.Kız evinin nazlılığını ve oğlan evinin israrını şu tekerlemelerle ifade ederler:3Kız evi Naz evi;Oğlan evi Çingene evi."

Bu arada oğlan evinin erkekleri de gider vekızı bir defa da onlar istermiş.Kız evi olur veya olmaz cevabınıverinceye kadar bu istemeler devam edermiş.Kız evi kararınıverince ; eğe r kararları menfi ise;oğlan evine"Düşündük;taşındık.Veremeyeceşiz.Kısmetlerini başka kapıda arasınlar" diye haber gönderirlermiş.Bunun üzerine oğlan evi başka bir kızı gözüne kestirmeye koyulur muş.

Eğer vereceklerse;kız evi oğlan evine şartlarını bildirirmiş. O zamanlar bu şartlar çok ağırmış.Ağırlık olarak 60-70 altın lira; velistede halinde de nişan istenirmiş.(Ağırlık Baba hakkı karşılığıdır. Bunabazı göçmenler arasında Kesmahçesi de denmektedir.)

Bu hususlarda da iki taraf anlaşınca aralarında nişan gü nünü kararlaştırarak nişan yaparlarmış.Nişanda oğlan evi maddi durumuna güre kıza elmastan yıldız menekşe iğne hediye getirir kız evi de oğlan evine Baklavagönderirmiş.

Evlenmeye takaddüm eden bu adetlerin bir çoğu bu gün terk edilmiştir.Gerçi bu gün de dünür ~~başı~~ gönderme adet varsa da bu eski merasimler çok zaiflemiştir.

Ağırlın alma âdetini kasabada Drama göçmenleri arasında tesadüf dilmekte ise de;eski şeklini çok hafiflemiş olarak görülür.

Bugün Görücü âdeti de kalkmış~~tır~~. gibidir.Yalnız çok müteaasıp olan mahdut ailelerde bu usule riayet edilmekte ise de bunlar da sadece bir istisna teşkil ederler.

Düğün Merasimleri:

Eskiden düğünler cumertesi günü başlar ve cuma günü bitmek üzere bir hafta davam edermiş.Cumertesi günü eğlenceye başlanır;pazartesi günü "Çeyiz" kız evinden oğlan evine gider.Kızın ailesinin maddi durumunagöre bir ev ne lâzımsa (Mangal ve maşasına varıncayakadar)kız evi özene bezene hazırlar.O gün(Pazartesi) oğlan evinden bir veya bir kaç arabagönderilir.Bu arabalarla bir de kadın gelir.Kız evi bu kadına yemeni havlu gibi şeyler hediye eder.Kız evinden hısım akraba vekızın annesi de oğlan evinegideler.

Oğlan evinde sandıklar besmele ile eli işe yatken ilk nikâhlı bir kadın tarafından açılır.Ayrıca"telici" ismi verilen bir kadın da çeyizi duvarlara sermeğe başlar:Kılabıdanlı çevreler;havlular;Bindallı bohçalar duvarlara küçük çivilerle şekiller verilerek asılır.Ayrıca grep veya bürüncükler birkaç parça iple boğularak tavandan sarkıtılır;Tavan da ayni şekilde bindallı bohçalarla süslenirmiş.Buna "Çeyiz altı" adı verilir.Diğer bir odada da çeyiz serilir:yataklar(Yük) yapılır;duvarlara gerilen iplere grepler;yemeniler;eli ile ördüğü çoraplar;uçkurlar ;para ;saat ;mühür ve tütün keseleri münasip yerlere sılır.Yakası açılmadık 'kolları oyla kadın ve erkek gömlekleri(Bunlar en aşağı 50 kat imiş) entariler;yelekler şalvarlar ceketler oğlana ait mintanlar asılırmış.Çeyiz serme bittiktensonra oğlan evinde yemek yenir ve ondan sonra da eğlence başlarmış.

Çarşamba günü "Gelin Hamamı" yapılırmış.eskiden bu hamamlar Kırklarelinde çok meşhurmuş.O gün her iki evin de hısım akrabası hamama davet edilir ve hamamda toplanılırmış.Gelinin saçları örgülerinden şarkılarla sökülür soyulur peştamallara sarılar iki koluna iki geç kız girerek hamamın dış havuzunda önde tefci(Tef çalan)onun arkasında oynayan bir genç kadın ve hamamcı başı ~~olduğu halde~~ arkada şarkı söylıyın gençler olduğu halde gelin iki genç kız tarafından üç defa havuz etrafından dolaştırılır ve ondansonra da hamama girilirmiş: Hamamda hamamcı başı hem şarkı söyler hem de gelini yıkarmış.(+) Oğlan evi hamam parasını öder usta başıya bhşişler verirmiş.Bahşişler hamama gelen davetliierden toplanırmış.

Gelin hamamının gecesi "KnaGecesi"dir.Davetlilerin kızları gündüzden gelir.Akşam yemeğinde güle oynaya Pilav Zerde yenir.Kızlar ve yeni gelinler Bindallı elbiselerini giyer ve başlarına oyalı grepler bağlarlar ve çir odada gelini giydirirlermiş.Gelinin de elbisesi umumiyetle bindallıdan yapılırmış.Başına duvak şeklinde grep örterlermiş. Oğlan evi gelinde kendileri için hazırlanmış odaya alınır.Kayin valide köşeye oturtulur.Yengelerin kolunda gelin birçok meraklılar arasında odaya gelerek kayin validenin elini öper.Bu arasa kayin valide gelinin başına doğru para buğday ve şeker saçarmış.(Yılın bereketli olması için)

(+) Bu hamamcı başılardan bilhassa Dodili Fatma lâkabı ile tanınmış olan bir kadının şöhreti eski yıllardan bu güne kadar gelmiştir.

ve maddi durumuna göre geline bir zinet eşyası takarmış.Geleini getiren yengelerin omuzlarına da elbiselik kumaş takarmış.
Bu arada telci de elinde kınatası ile odaya girerek (Tassın içinde yanmakta olan mumlar bulunurmuş) tası ortada gezdirir ve bahşiş toplarmış.Bundan sonra eğlenceler başlar mış.

Oğlan evi gidince gelin ortaya getirilerek önce sağ eli olmak üzere"Duma Kına"(Yani bileğine kadar içi dışı) yakılırmış.Ayakları da yine bileklerine kadar kınalanıp bezlerle bağlanır ve bu esnada şu türkü ile gelin ağlatılırmış:

Dağdan keserler meşeyi
Hani şu gelinin döşeyi
Atladı gitti eşiği
Sofradakaldı kaşığı.

+ + +

Ağlama gelinim ağama
Dökme de telini pulunu
Yıkma da babanın evini
Bükme de annenin boynunu.

Ocağımızın taşı kara
Yüreğimin başı yara
Sabahleyin kalk ta anam;
Kızım diye beni ara.

+ + +

Al kekliğim seke seke
Buğazında gülden halka
Ben evimden ayrılmazken
Ayırdılar çeke çeke.

+ + +

Evimizin önü marul
Sular akar harıl harıl
Ne olur anam gel bir daha
Kızım diye bana sarıl.

Bu türküler ve yanık şarkılarla (Burada yanık kelimesi halk arasında hazin ;içli manasına kullanılmaktadır.)gelin hıçkıra hıçkıra ağlatılır.Gelin ne kadar çok ağlarsa bereket okadar çok olarak inancı mevcut olduğundan mümkün mertebe çok ağlatılırmış.

Perşembe günü gelin alayı günüdür.O gün sabahtan telci gelerek gelini giydirir;yanaklarını çenesini ve alnını dutkalla pullar tellerini takar mış.Başına konudan komşudan toplanan elmaslarla taç yapılır orta yerine bir de Tuğ takarlarmış.Tacın yan tarafına Çöre otu ve mavi boncuktan "Titrek" yalırmış.(Nazar değmemesi için) bir de yeşil ot konurmuş.(Yeşil renk murat olduğu için.)

Gelin alayı gelmezden bir saat önce kızın babası anası ve yakın akrabaları toplanır ve baba tarafından"kuşak kuşatma" merasimi yapılırmış.(Kuşak kuşatma;şu şekilde yapılırmış:Baba kızının belinden kırmızı

kurdeleyi(bu kurdeleye kuşak denir) üç defa çevirir ve düğüm atmaksızın bağlar.Kız bu arada babasının elini öper ve ayağınakapanırmış. hallerine göre ana baba hısım akraba "Takı" takarlarmış.(Takı bu arada kıza verilen hediyelere denir.Ekseriye bunu altın ve ziylent eşyası teşkil eder.)

Gelin alayı:Öğleden sonra gelin alayı gelir.Alayla beraber beş on da atlı gelir;bunlara kız evi bir küçük yastık verir.Yastığı alan atlı bu yastığı damada götürerek damaddan müjde alır.

Bu arada oğlan evinde davul zurna veya hutta ince sazla eğlenceler başlar;damat çeyiz altında traş olur ;gençler karşılama (Bir nevi oyun) oynarlar.

Yastık gelince(Haber) erkekler evin dışınaçıkar-lar.Gelinin görülmemesi için kapının iki tarafına çarşaflar gerilir.Alay biraz dolaştıktansora oğlan evinegelir.Güvey gelini kucağına alır.O anda davullar zurnalar coşarak etrafı inletirler.Delikanlılar gelini görebilmek için ağaçlara duvarlara tırmanırlar.Damat gelini çeyiz altı odasınagötürür ve duvağını açarak ilk defa yüzünü görür.Geline takı takar.Bu esnada delikanlılar damadın çabuk çıkması için kapıyı yumruklamağa başlarlar.Güvey çıkarken cebinden lendili almak için delikanlılar atılırlar.Güvey mendilini kim alırsa onda kalır.Dağmad sağdıcı ile beraber gezmeğe gider.(Sağdıç damada yol gösteren adama denir.)

Damad ayrıldıktansonra gelini yüksekce bir yere çıkarıp oturturlar. arzu edenler gelip gelini görürlerler.Akşam olunca bütün davetliler dağılır.Yalnız kız evinden gelinle beraber oğlan evinegelmiş olan yenge kalır.Ezan namazından sonra bir ağaç dalına;içinde mumlar yakılmış fenerler asılarak bir genç tarafından taşınır.Arkadan hocalar tekbir getirerek damadı eve getirirler.İmam kapının önünde dua eder; şerbetleriçilir .Güvey gelin odasına girerken odanın bir köşesinden karşı köşesine çekilen ipi keser ve kapı önüne konmuş olan içi su dolu tası sağ yağaı ile devirir.Yenge geline damadın elini öptürür.Bu arada damat ve gelin birbirlerinin ayağına basmak için istical ederler.Kim kimin ayağına önce basarsa onun sözünün geçeceğine inanılır

Gelin odasına (Zifaf odası) girdiktensonara hiç konuşmadan damatla gelin iki rek'at namaz kılarlarlar ve namzdan sonra;iyi geçim hayırlı evlat vermesi için Allaha dua ederler.Bu akşamki dilekelrin olacağına dair büyük inanç vardır.(O gece Allah bütün günahları affedermiş.)

Namazdan sonra damat gelineyaklaşır ve onatatlı sözler söyler vaitlerde bulunur fakat gelin konuşmazmış.Ancaç damat yeni bir takı daha taktıktansonra konuşmağabaşlarmış.Gelin konuştuktansonra kız evi tarafından gönderilen ve "Güney Yemeği" denen yemeği yerler.Bu yemek umumiyetle Sövüş bütün bir tavuk;börek ve tatlıdan ibarettir.Damat sert bir tavırla tavuğun bacağını ayırırmış.(Bu âdetten kinaye olarak bu gün karısına söz geçireleyen erkeklere"Sen tavuğun bacağını iyi ayıramamışsın diye lâtife edilir.)

Bundan sonra damat gelinin tacını duvağını ve elbisesini çıkararak yatmağa hazırlarmış.

Ertesi gübü "Cu ası " yapılır.Sabahleyin erkenden davullar zurnalar gelir;gelin güvey karşılıklı oynarlarmış.

O gün öğledensonra bütün konu komşu hısım akraba ve yabancılar da dahil her isteyen gelin görmeğegelir.Akşama kadar bu gelin görme devam eder.Akşam düğün sonaerermiş.

Düğünden bir hafta sonra kız evi oğlan evini yemeğe davet eder. Buna "Kız ardı" denir.Haftasınada oğlan evi kız evini davet eder.(+)

Yeni düğünlere gelince: Bu gün bu eski düğünle adetlerinin bir çoğu bazı ailelerde hala devam etmektedir.Fakat eski canlılığını ve debdebeve şatafatanı çok kaybetmiştir.

~~Görücülük adet~~Bu gün eski âdetlere kısmen uyulmakla beraber düğünler şöyle yapılmaktadır:

Kızı önce evlenecek erkek beğenir.Sonra anne veya baba kızı ailesinden ister.Kız tarafı kızlarını vermeyeceklerse"Kızımız hunuz çok küçük" veyahut"Henuz ağabeysi yahut ablası duruyor.Onun için şimdilik veremeyeceğiz.Kısmetlerini başka yerde arasınlar"diyereknazik bir şekilde oğlan evinin talebini red eder.Vereceklerse iki aile arasında söz kesilir.Söz kesme iki aile arasında hediyeler verilmekle olur.Bundandansonra Nişanın ne zaman yapılacağı tesbit edilir.Nişan umumi olarak evde ; iki tarafın yakın hısım akrabaları arasında veyahut yalnız kadınlar arasında yapılır.Bazı ailelerin modern şekilde nişan yaptıkları da vakidir. Evde yapılan nişanlarda oğlan tarafı kız evine gelir:Kıza yüzük;elmas küpe;altın bilezik;elbiselik kumaş;~~eğl~~ kızın anne ve babası ile kerdeşlerine maddi durumlarına göre münasip hediyeler ve bir kutuda şeker getirir.Bu şekere "Nişan Şekeri" deniR. Eğer işin olmasında aracılık yapmış kimse yani dünürbaşı varsa ona da bir bohça düzülür.ve samimi bir havaiçinde yüzükler takılır.Nişan yüzüğünü iki ailenin en yaşlılarından biri takar.

Nişandan bir hafta sonra da kız evi de oğlan evine giderek karşılık hediyelerini ~~ve~~ götürür.Bu arada Şeker pare de götürmek âdettir.

Nikâh tarihi taraflar arasında kararlaştırılır.Nişanla nikâh arasındaki zaman umumiyetle kısadır.Düğünler daha ziyade sonbahar ve ilk bahar mevsimlerindeyapılır.Çifci ailelerde daha ziyade son baharda yapılır ki bunun daha ziyade iktisadi sebeblerden böyle olmaktadır. Nikâhla düğün ekseriya bir arada yapılır.Düğüne davetiye ile davet yapılır.Bazı anadolu bölgelerinde görülen ufak bir hediye ile davet etmek usulüne bölgede tesadüf edilmez.

Nikâh umumi olarak Cumertesi günü öğleden evvel Belediyede yapılır.O gün oğlan bir otomobil tutarak kızın evine gelir.Damat ve gelin ön tarafa;kızın en yakınları da arkaya oturarak belediyeye gidilir. Muayyen merasimi yapıldıktansonra tekrar otomobile binilerek önce oğlanın sonra da kızın evine el öpmeğe gidilir.

Düğünler ya evdeveyahut modern şekle uyularak salon veya bahçelerde yapılır.Nikâhla düğün çoğuzaman bir arada yapılmakta ise de;seyrek olarak ikisinin arasının uzatıldığı görülmektedir.Bu ya ailenin maddi durumundan veyahut ta dini inançlardan ileri gelmektedir.

(Halk arasında iki bayram arasında nikâh kıyılmasının uğur getirmeyeceğine dair kuvvetli bir inanç mevcut olduğundan ramazan ve kurban bayramları arasında yapılması zarureti hasıl olan düğünlerde nikah ramazan bayramından önce yapılır.)

Düğünler ya evde veyahut ta kış ise salonlarda(Gençlik spor kulübü;Nehir kulübü;Askeri gazino ve Çiflik salonu)yaz ise bahçelerde yapılır.

Ev düğünlerinde nikâhı takip eden gece "Kına Gecesi"dir. Ertesi gün düğün günüdür.Kızın ve oğlanın evinde ayrı ayrı toplantılar yapılır.Öğledensonra oğlanın vaktı ve haline göre;damat tarafından tutulan otomobil ve otobüslere binilerek kez evine gelini almağa gidilir.Gelin alınıp ta geri dönülürken müteaddit yerlerde gelin alayının önü kesilir.Buna kasabada yol kesme ve köylerde ise toprak bastı denir.Kayınpeder veya bu vazifeyi ifa eden zat tarafından yol kesenlerin gönlü alınmadıkca (Para vererek) alaya yol verilmez.Gelin oğlan evine gelip te eve girerken kaynana veya kaynata kalabalığa doğru şeker para atar.Damat geline alarak eve girer.Odaya damadın yakın akrabaları toplanır.Gelin hepsinin elini öper .Burada geline akrabalar hediyeler verirler.(Altın;Para gibi.) Yengeler de kumaş asarlar.

O gece dininikaH yapılır ve eski adetlere yugun olarak oğlan gerdeğe girer.

Nüfus hareketlerinde izah edildiği gibi evlenmeler rençber ailelerde daha erken yaşta münevver ailelerde ise daha yukarı yaşlarda vuku bulmaktadır.(Bu hususa ait 22 inci sahifede malumat verilmiştir. İç güveysi almak hadisesi pek seyrektir.

Diğer âdetler:

Mart 9 u.(22 mart)(Sultan Nevruz)

Bugün yer altındaki bütün hayvanların canlanmasına izin verildiğine inanılır.O gün 7 tane S harfı ile başalayan gıdalar yenir:(Soğan;sarmısak;gibi) ;O gün Kırklarelinin Aşağı Pınar veya İncidere mevkilerine gidilerek bir gün önceden bu maksatla hazırlanmış olan kurabiyeler;sövüş yumurtalar yenir.

Hıdırellez: Hıdırellez hemen hemen her memlekette önem verilen bir gündür.O 180 günlük bir kış mevsiminin üzüntü ve mahrumiyetler dolu hayatının sona erip yeni bir hayatın ;bir neşe ve sevinç hayatının ilk günü olduğu için senenin diğer günlerinden müstesna bir yer işgal eder Fakar Rumeli halkı bu gün türlü efsanelerle süslenmiş ve efsaneler ve inanışlar bugüne kadar aynen devem edegelmiştir.Hıdırellez gününe bağlanan bu efsanelerin menşei İlyas Peygambere;Hızır Aleyhisselâm ve Ab-ı hayat efsanelerine daynmaktadır.

Rumların "Ayagorgi" ve Frenklerin "Sen Jorj" dedikleri Hıdırellez Kırklarelinde şu şekilde kutlanır:

Mayıs ayının 5 inde ;Çoluk çocuk Balaban baba;Bademlik;İncidere mevkilerine giderek hiç konuşmadan 41 çeşit ot toplarlar.Karaçalılar dalları ile koparılıp eve getirilir.Karaçalılar kapılara asılır.(Düşmanlarının ineklerinin sütünü çalmaması ve eve fenalık girmemesi için)

(+) eski düğün âdetleri 82 yaşında Zehra Altınlı;84 yaşında A;Rıza Arıkal.70 yaşında S.Arıkal ve 52 yaşında P.Karkaştan derlenmiştir.

Toplanan bu 4I çeşit ot su dolu bir kap içine konarak bir gül ağacı altına konur.Yine o akaşm mahallenin meydanlarında eski hasırlar yakılarak çoluk çocuk alevlerin üzerinden atlarlar.Böylece sağlam ve sıhhatli olacaklarına ve bütün günah vekederlerinden kurtulacaklarınainanırlar. (Bu âdet bize Eski ateşe tapıcılığın bir devamı olduğu hissini veemektedir.)

Hasır atlama yanında bir de Niyet çömleği hazırlanır:Bunun için 5 mayıs akaşamı komşu kadınlar ve kızlar toplanarak su dolu bir çömlek içine(Çömleğin toprak olması şarttır.) Herkes talli için düğme;yüzük; saç tokası İlh.gibi şetler koyarlar.Bu kaba "Niyet Çömleği" denir.Çömleğin ağızı bezle örtülüp etrafı sıkıca sarılır ve kilitleherek bir gül ağacı altına konur.

6 mayıs sabahı 4I otlu sudan şifa niyetine bir yudum içerler ve kalan su ile de bütün ev halkı elini yüzünü yıkarlar.O sabah süt içilmesi adettir.

Ayni sabah niyet sahipleri müsait bir bahçede toplanarak niyet çömleğini ortaya getiriler ve merasimle açmağa hazırlanırlar.5-6 yaşlarındaki bir kız çocuğunun başından aşağı yüzünü al bir greple örterler.Çömleğin kildini kısmeti açılsın diye en yaşlı kızın başında açarlar. İlk beyit söylenir.Küçük kız çömleğin içinden bir niyet çıkarır:

Bu beit şöyledir:

Martıfalım martıfal
Kime çıkarsa bu fal
Devlet ile bahtı var.

Bu şahıs kimse bahtından ötürü tebrik edilir.Onden sonra darbukalarla türküler söylenerek ve her defasında ayrı bir beyit söylenerek niyetler çekilir.Bu arada bilhassa en çok söylenen Rul eli türküleri şunlardır:

Koyun beni yükseklere yatayım
Ah yatayım da Yar yolunabakayım
(Kara gözlüm bakayım.)
Yar safada ben cefasın çekeyim(+)
Ah çeke çeke şu sineme kan doldu
Ara yerde yemin oldu and oldu

Kim görmüştür güzellerin vefasın
Arif olan sürer dünya sefasın
Ne çok olur;Güzellerin cefasın

Ah çeke çeke şu sineme kan doldu
Ara yerde yemin oldu and oldu.

Sen ol benim şimdensonra efendim
Ak boynuma siyah ta zülfün kemendim
....
Ah çeke çeke şu sineme kan doldu
arayerde yemin oldu and oldu.

(+) bu mısra bazen şu şekilde de söylenir:
Yar benim cevrü cefa çekeyim.

Kırmızı gül

Kırmızı gülün alı var
(Ah) benim bu gün efkârım var.
Her gün ağlasam yeri var
Ah şu gönül arzu eyler
Seni seni yar seni.

Ta bedenim turab olunca
Kefenim arzu eyler seni
Seni seni yar seni.

Kırmızı gülün pürçeği
Koynunda oynar köçeği
neyleyeyim yarsız döşeği

Ah şu gönül arzu eyler
Seni seni yar seni.

Kırmız gülün budağı
Gece geçtim o dağı
Neyleyeyim yarsız otağı

Ah nu gönül arzu eyler
Seni seni yar seni

Kırmız gülüm ak mıdır
Göğsünde iman yok musur?
Bana bir civan gok mudu?

Ah şu gönül arzu eyler
Seni seni yar seni.

Yeni yeni odanın camları

Yeni yeni odanın camları
Yanıyor yanıyor teli de mumları
Ben senden ummam bunları

Sen salcı ben yolcu
Germe de kolların
Gel dola boynuma ellerin.

Kavak kavaktan yaslanır
Dalindedalinde bülbül beslenir
Yar küçükken uslanır

Kırmızı gül

Kırmızı gülün alı var
(Ah) benim bu gün efkârım var.
Her gün ağlasam yeri var
Ah şu gönül arzu eyler
Seni seni yar seni.

Ta bedenim turab olunca
Kefenim arzu eyler seni
Seni seni yar seni.

Kırmızı gülün pürçeği
Koynunda oynar köçeği
neyleyeyim yarsız döşeği

Ah şu gönül arzu eyler
Seni seni yar seni.

Kırmız gülün budağı
Gece geçtim o dağı
Neyleyeyim yarsız otağı

Ah mu gönül arzu eyler
Seni seni yar seni

Kırmız gülüm ak mıdır
Göğsünde iman yok musur?
Bana bir civan çok mudu?

Ah şu gönül arzu eyler
Seni seni yar seni.

Yeni yeni odanın camları

Yeni yeni odanın camları
Yanıyor yanıyor teli de mumları
Ben senden ummam bunları

Sen salcı ben yolcu
Germe de kolların
Gel dola boynuma ellerin.

Kavak kavaktan yaslanır
Dalindedalinde bülbül beslenir
Yar küçükken uslanır

Sen Salcı ben yolcu
Germe de kolların
Gel dola boynuma ellerin.

Kavak kavaktan uzundur
Dalinde dalinde bir tel üzümdür
Yar benim iki gözümdür.

Sen salcı ben yolcu
Germe de kolların
Gel dola boynuma ellerin.

6 mayıs günü çingenelerin Kakava bayramıdır.Sabahın erken saatlerinde davullar zurnalar çalarak arabalarla dereye giderler.

Kakava kelimesinin ne manataşıdığına dair hiç bir bilgi bulamadım Ali Rıza Dursunkayaya göre kelime aslında KAKKAVA imiş.Menşeini o da bilmiyor.Yalnız çingenece olması ihtimali üzerinde duruyor.
Kakavaya eskiden tencere bayramı da derlermiş ve 3 gün devam edermiş. Bir rivayete göre bunu çeri başları yıllık vergileri kolaylıkla toplaya bilmek amacı ile icat etmişler.Ve sonra da bu an'ane halini almış.Bu gün iktisadi hayatın güçlükleri muvacehesinde buki canlılığını kaybetmiştir.

Türkler Kakavayı 7 mayıs günü yaparlar.6 mayıs günü öğleden sonra hazırlanılır.Eğer hava güzelse birçok aileler geceden kasabaya 6 Km. mesafede bulunan Asılbeyli köyü altında dereye giderek guruplar halinde söğüt ağaçlarının altına otururlur.Geceden gidenler ateş yakarak gülüp eğlenirler ve erkekler de içerler.
Asıl Kakava ertesi günü olur.7 mayıs günü kasabada pek az kimse kalır. Herkes arabalarla kamyon otobüs ve otomobillerle sabahın erken saatlerinden itibaren dereya taşınmağa başlarlar.Okullarda hemen hemen talebekalmaz.Derede kuzulular yenir;içilir;oynanır eğlenilir ve geç vakit kasabaya dönülür.Dereye gidemeyen aileler de(Daha ziyade memur aileleri) akşam üzeri dereye gidenlerin dönüş yolu üzerinde olan Aşağıpınar mevkine giderek âdetlerini hiç olmazsa orada yaparlar.Eskiden bu adet de çok canlı ve gösterişli olurmuş.At;Eşek;Katır;Manda arabaları adeta gelin arabası gibi süslenir ve yola düzülürmüş.Asılbeyli Kasabaarası birçok gelin alaylarının birleşmesi gibi bir manzara arzedermiş.

Kakava hakkında ;bazı garip inançlar da vardır.Mesla Asılbeyli köy halkı;eğer o gün kasabadan dereye gelen olmazsa köylerindekuraklık ve kıtlık olacağına inanırlar.Netekim bir sen bahçeleri harap oluyor diye Kırklareli halkınaı istememişler o sene de müthiş bir kıtlık olmuş.Bunu hep buna atfediyorlar.Onun için halk bahçelerine zarar da yapsa hoş kar şılıyorlar.

Hıdırelleze ait bazı inançlar daha vardır:Şöyleki:
Hıdırellez gecesi undan hamur yapılır iki parçaya ayrılarak yuvarlaklaştırılır.O gece bu parçalardan hangisi daha çok kabarmışsa(Mayaya gelmişse)o evin bereketi sayılır ve ekmekler onunla yoğurulur.Bu maya kaçırılmaz.

Evi olmayan ailelerde Hıdırellez gecesi bir gül ağacı altına kiremitten bir ev yaparlar ve Hızır Aleyhisselâmdan bir ev vermesi dileğinde bulunurlar.Senesine kadar ev sahibi olacaklarınainanılır.

Hıdırellez gecesi yedi karınca yuvasından birer parça toprak alınır.Kırmızı bezden yapılmış bir küçük torbaiçinekonur.Torba ile beraber (Torbanın içine birkaç kuruş ufak parada konur)bir gül ağacına bağlanır.O gece oradan geçen Hızer bu torbaya değeceği için torbadaki para bereket parası olarak aile reisi tarafından çantada taşınır Toprak ta tarlalara serpilir.(Bereket olsun diye.)

Yine Hıdırellez gecesi ayni boyda iki soğan dalı eşit olarak kesilir.bunun birine baht diğerine caht(yani gayret) ismi verilir. O gece bunlardan hangisi daha çok uzarsa o yıl taliinin o şekilde olacağına inanılır....

Bocuk:Yılbaşının hafyasına Bocuk gecesi yapılır.O gece eş dost bir evde toplanır vekabak ve pişirilmiş mısır yenir.Gülp eğlenilir.Bu vesile ile hoş bir gece geçirilmiş olunur.O gece Hristiyanların Domuz yemelerine mukabil "Cebbet Taamı addedilen Kabak yemekle sevaba girileceğine inanılır.

Burada derleyebildiğim bir iki Hıdırellez manisini daha kaydetmeyi faydalı buldum:

+

Camilerde vaaz oluyor
Gül açılmış yaz oluyor.
Ben gülüme gül demem
Gülün ömrü az oluyor.

+

Ko çıkayım aranızdan
Kurtulayım dilinizden
Yeşil başlı ördek olsam
Su içmem gölünüzden.

+

Şu dağlar olmasaydı
Çiçeği Solmasaydı
Ölüm Allahın emri
Ayrılık olmasaydı.

+

Şu dağlar dağladı beni
Görenler ağladı beni
Demir zencir kâr etmez
Gönül bağladı beni

+

Şu dağın alınabak
Çiçeğin Morunabak
Merak etme sevdiğim
Her işin sonunabak.

+

Çini Tabakta Üzüm
Fesini eğmiş gözüm
Bu sokaktan geçenlere
Vardıt bir gizli sözüm.

+

Çini tabakta çini
Öpeyin ağzın içi
Bu gece neredeydin
Göynümün güvercini

+

Çini tabakta reçel
Bu günler gelir geçer
Bakma yaşım küçüktür
Göynümden neler geçer.

+

Mavi yelekliyarim
Göğsü ilikli yarim.
Beni bırakep giden
Gâvur yüreki yarim.

+

Mavi düğme mor düğme
Hergün gelir gönlüme
O yar geldikce gönlüme
Kan dolar yüreğime

+

Mendilim oymak oymak
Olurmu yare doymak
Yare doydum diyenin
Caizdir boynun vurmak.

+

Sarı samanım sarı
Aman efendim aman
Eller bizi kınıyor
Düğünümüz ne zaman?

+

Kaşların mildir güzel
Gel beni güldür güzel
Hanemiz ayrı olsa
Kalbimiz birdir güzel

+

DİNİ ÂDETLER:

A)-Ölüm âdetleri:Birçok yerlerde olduğu gibi köylerimizde bilhassa;ölümün yeğne sebebi ECEL'dir.Allh kulunu yaratmadan önce onun defterini dürmüş yani nekadar yaşayacağını;dünyada neler yapacağını önceden takdir etmiştir.Bu sebeble bu husustaki umumi kanaatleri;"Ecel geldi cihane:Baş ağrısı behane" sözüdür. Bu fatalizmde halk en büyük tesellisini bulmaktadır:

Ölünün yakınları 40 gün eğlenceyerlerinegitmezler .Giderlerse çok ayıplanırlar.Ölünün şişmemesi için bir çok ailelerde üzerine bıçak konur.Ölünün üzerinden kedi atlarsa (Hortlak) olacağına yani hortlayacağına inanılır.Bu sebebten kaldırılıncaya kadar ölü muhakkak beklenir. Cena zeden sonra lokma dağıtılır.Helvapişirilip dağıtılır.Kırk yasin okutulur.Kırkıncı günümevlüt okutulur.

Kandil günleri:Hicri rebiul-evel ayının I2 inci gecesi Peygamberimiz Efendimizin doğum günü olduğu için o gün her ev lokma pişirir hısım akrabaya ve konu komşuya birer ikişer dağıtır.Birçok evlerde ve camilerde Mevlüt okutulur.Camilerin minareleri ışıklarla süslenir. Bu aya halk arasında daha ziyade mevlüt ayı denmektedir.Recep ayının ilk cuma günü (Ragıp Kandili);25 inci gecesi(Mirac kandilidir.)Bütün bu kandillerde lokma pişirilip dağıtılır.Şaban ayının I5 inci gecesi (Berat Kandili) dir.Kandillerde dualar edilir;Evliyalara mumlar dikilir.Eskiden kandil gecelerinde çocuklar ev ev dolaşarak maniler ve pek te manası olmayan tekerlemeler söyleyerek bahşiş toplarlarmış.

Ramazanlar:II ayın bir suktanı olarak tavsif edilen ramazan;eskiden tükenmek bilmeyen bir zevk ve neşe kaynağı teşkil ediyormuş.O zamanlar ın meşhur Çardak kahvesinde halk şairleri;saz üstadları çalar söylerler;sahur vaktine kadar eğlenirlermiş.Camiler baştan başa kandill rle donatılır;aileler teravihtehsonra savurakadar fincan oyunları oynarlarmış.Bu gün bu adetlerin hemen hemen hiç biri kalmamıştır.Sadece camilerin minarelerinde elektrikleryakılır ve kahveler geç vakitlere kadar açık bulunur.

Kırklarelinde ramazan aylarında oruç tutmayan son senelerde çok azalmıştır.Geçmiş yıllara nazaran son senelerde dini ibadet ve itikatlara daha fazla önem verildiği açık olarak görülmektedir.Ramazan geceleri camilerde yer bulmak mümkün değildir.Bu yıl cemaatın fazlalağından Camilere kadın cemaat alınmamıştır.Ramazan aylarında içkili lokantalar içki satmazlar.İçki içenler çok ayıplanır.

Bayram namazlarına çocuklara varıncaya kadar otuç tutmamış olanlar dahi gidiyorlar.

Dini itikatlardan bahsederken Kırklarelinde ;halk tarafından Evli yalık Payesine yükseltilmiş bazı yatırlardan da bahsetmeyi yerinde bul(dum.

Bunlar Kasabanın muhtelif semtlerinde yatan ve "Baba" olarak adlandırılan kimselerdir. ki en meşhurları:Balaban Baba;Sancaktar Baba;Mahya Baba;Gül Baba;Çirkince Baba;Arap Şeyh Baba-Karahıdır=Kocahıdır Baba ve Helva Babadır.

Bunların h lk arasında en çok yayılmış oâanı ve şehrin isminin de ~~bured~~ bundan çektığı inanına yol açanı "KIRKLAR BABA"dır.

Bu babalara halk hala mumlar yakmakta devam etmektedir.Yapılan incelemere göre babalar haddi zatından şehrin zabtı sırasında şehit olmuş kahramanlardan başka bir şey değildir.Bilhassa bunlardan Karahıdır diğer adı ile Kocahıdır baba Osmanlı devletinin Avrupadaki mukadderatını tayin eden bir tütk kahramanı olduğu bir hakikattır:Varna meydan muharebesi sırasında ikinci Murat ordusu mağlup olmak üzere iken Macar kralı Vladislasın kafasını koparıp ~~ha~~- askerin arasında dolaştıran kahramanın Kocahır Baba olduğu rivayet edilmektedir.Bu zatın ismine izafeten kasabada bir ilk okul(Kocahıdır ilk okulu olduğu gibi;yine ayni isimleri taşıyan merkez kaza dahilinde İki köy vardır.Biri Kasabaya 3 Km;mesafede ve Kırklareli Edirne şosesi üzerine "Karahıdır" köyü;diğeri İnece nahiyesinin Kocahıdır Köyü.

Halkın bu babalara hürmeti hala devam etmekte ve onların yattığ ye-r lere saygı gösterilmektedir.

Helva baba Yürüyemeyen veya geç yütüyen çocukların adeta bir kurtarıcısı dermansız bacakların kuvvet menbağıdır.

İnanışlar

Her memlekette olduğu gibi Kırklarelinde de halk arasında bazı batıl inanışlar vardır.

Bu inanışlardan derleyebildiklerimi sıralıyorum.

I)-Gece evinde oturan bir kimse kendisinin çağırıldığına dair bir ses duyarsa iki defa "Kim O?" diye seslenmemelidir.Eğer iki defa "Kim O?" derse şeytana karışacağına inanılır.

2)-Salı günü başlanan bir işin sallanıp kalacağına yani bir türlü bitmeyeceğine inanılır.

3)-Salı günü yola çıkılmaz.uğursuzdur.

4)-Hamile bir kadın aş erme devresinde en çok kime bakarsa çocuk ona benzer.

5)-Çocuğu yaşamayan kadınlar "Dursun" ismini koyarlarsa ;çocuklarının yaşayacaklarına inanırlar.

6)-Rüyada çıplak insan görmek yakınlardan birinin ölümüne delâlet eder.

7)-Leylek havada uçarken görülürse(İlk defa)o senenin seyahatla geçeceğine inanılır.

8)-İlk defa beyaz kuzu görmek Murattır.

9)-Yolcunun arkasından süpürge süpürülmez.

IO)-Baş sağlığına gelenlere "Gene gel" denmez.

II)-Bir işe başlandığı zaman;eli çabuk biri kolay gelsin derse o işin çabuk biteceğine iman edilir.

I2)-Cuma günü selâ vakti dikiş dikilmez ve süpürge süpürülmez.

I3-Yola çıkan bir kimsenin arkasından su dökülür.

I4)-Hangi sene kızılcıklar çok olursa o sene kışın çok olacağına inanılır.

I5)-Çirkef su(Bulaşık suyu) üzerinden atlanmaz.Peri çarpmasın diye

I6)-İncir ağacının altını su dökülmez(Abdest bozulmaz).Tekin değildir.

I7)-Ayva ağacı dibinden alınan toprak okunup sürülürse mındarlık hastalığına iyi gelir.(Kelimenin aslı murdardır.Mındar olarak telâffuz edilir.Bu ismi taşıyan hastalık;çocuğun yüzünde beliren sulu yaralardır.

I8)-Kstebek yuvalarından toprak alınır ve okunup sürülürse Köstebek denen hastalığa iyi gelir.(Köstebek hastalığı boyunda çıkan yaralardır.

I9)-Temreyi sigara külü ile tedavi etmeğe çalışılır.

20)-Cumertesi günü traş olmak ve çamaşır yıkamak doğru değildir. Cumertesi günü Dünyanın kurulduğu gün olduğuna inanılır.

2I)-Cuma ve pazartesi geceleri su dağılıtılırsa ölmüşleri sulanırmış.

22)- Ramazan geceleri cin ve perilerin bağlanmış olduğuna inanılır.

23)-Çarşamba günü başlanan işin çabuk biteceğine inanılır.Çünkü o gün başlanan işe "Çarşamba Karısı" yardım edermiş.

24-(Cuma gübü erkek üstü dikilmez.Evin kısmeti kapanmasın diye.

25)-Gece tırnak kesilmez.
26)-El ve ayak tırnakları ayni günde kesilmez.Aksi halde evlât mirası yenir.
27)-Gece aynaya bakılmaz.Perilerek karışılır.
28)- Gece hamama gidilmez. " "
29)-Gece çocuk bezleri dışarıda bırakılmaz.
30)-Sarılık hastalığı dil altından damar kesilmek suretiyle tedavi edilmeğe çalışılır.
3I)-Lohusa güle güle demz.Gene buyurun der.Sütü kaçmasın diye.
32)-Gelin olduğu gece dışarı çıkamaz.
33)-Sıtmayaa;oçutulmuş iç badem yedirmek suretiyle tedavi ederler.
34)-Nazara kurşub dökerler.
35)-Göz arpacağı okunmuş arpa ve sarmısakla tedavi edilir.
36)-Lohusanın ayak ucuna emzikli kadın oturmaz.

Her yerde olduğu gibi Kırklarelinin de kendine has bazı telâffuz şekilleri vardır.Bu hususta toplayabildiğim ve aşağıda gösterdiğim şekillerin tetkikinde bilhassa şu cihet dikkati çekmektedir:

Kırklarelinve daha umumi olarak Trkya da umumiyetle(R) harfi söylenmemekte ;(Ha) hecesi ile başlıyan kelimelerde de (H) harfı yutulmaktadır:

Bi = Bir
Bali= Bari
Geliyom-Geliyorum
Gidiyom=Gidiyorum.
Süledim=Söyledim
Gaval = Kaval
Ava = Hava
Ayvan = Hayvan
Misirke=Hindi(Bulgaristanlılarda)
Patatıs=Patates
Domatıs=Domates
Iraf =Raf
Lâna =Lahana
Kayrola=Karyola
Yuğurt =Yoğurt
İşimik =Ekşimik
Suvan =Soğan
Süüt = Söğüt
Gıdı =Oğlak
Suuk =Soğuk
Zitin = Zeytin
Piynir = Peynir
Mağdonos=Maydonoz
İliyen =Leğen
Üğle = Öyle
Büğle = Böyle
Oklağaç =Oklava
Bej = Beş
Kızan = Çocuk
Setire = Ceket
Zıbın = Gömlek
Hı = Evet;Olur (ahlamına)
Güzünge =Ayna(Bulharistanlılarda)
Pabuç =Ayakakabı
Şalvar = Kadınların giydiği bol doh(Bulgaristanlılarda)
İşi = Ekşi
Fasile =Fasulye
Gâvur Eniği=Küçük çocuklara kızdıkları zaman böyle söylerler.

KIRKLARELİNDE RESMİ DAİRELERİ VE TEŞEKKÜLLER

I- Vilâyet Makamı
2- Nüfus Md.
3- Seferberlik Md.
4- Emniyet Md.
5- Milli Emniyet Müf.
6- Jandarma A.Kumandanlığı
7- Hususi Muhasebe Md.
8- Deftedralık
9-Maarif Md.
I0-Maarif Me.
II-Lise Md.
I2-Erkek San'at Enst.Md.
I3-Kız San'at Enst.Md.
I4-Kocahıdır İlk O.Baş.Öğ.
I5-Cumhuriyet " " "
I6-Ahmet Mithat " "
I7-Tevfik Fikret " "
I8-Ziyagökalp " "
I9-Toprak İskân Md.
20-34.No.lu Toprak Kom.Bşk.
2I-Tapu Sicil Muh.
22-D.D.Y.İstasyon Şef.
23-P.T.T.Md.
24-Nafia Md.
25-Sıhhat ve İ.Mu.Md.
26-Hükümet Tab.
27-Sıtma Savaş Tb.
28-Devlet Hastanesi
29-T.Ziraat Md.
30-Orman İşletme Md.
3I-Toprak Mahsulleri Ofisi
32-Zahire borsası
33 -Ticaret ve sınai odası
34-C.M.U.liği
35-Ağır ceza mahkemesi
36-Asliye ceza hakimliği
37-Sulh ceza "
38-Asliye Hukuk "
39-Sulh Hukuk "
40- Sorgu "
4I-I inci icra Me.
42-2 inci icra "
43-Hazine avukatlığı
44-Cezaevi Md.
45-Noterlik
46-Belediye Başkanlığı
Pancar bölge şefliği
48-As.Şb.Bşk.
49-Vilâyet daimi encümeni
50-Çocuk esirgeme kurumu
5I-Türk hava kurumu
52-Kızılay
53-Yeşilay
54-Verem savaşı derneği
55-Öğretmenler derneği
56-Çocuk yuvası
57-Dispanser(Verem savaş derneğinin)
58-İmar derneği
59-Şoförler birliği
~~60-Kahveciler cemiyeti~~
60-Kunduracılar cemiyeti
61-Kahveciler derneği
62-Öğretmenler sandığı
63-Avcılar kulübü
64-Gençlik Spor Kulübü
65-Başak spor kulübü
66-Güneş Spor Kulübü
67 -Veteriner Müdürlüğü
68-D.P.İl idare kurulu Bşk.
69-C.H.P. " "
70-C.M.Partisi " "
7I-Hürriyet P. " "
72-Çifci Malları koruma Bşk.
73 -Ziraat Bankası
74-İş Bankası
75-Yapı Kredi Bankası
76-Tarım Kredi Kooperatifi
77-Sümer Bank Satış Mağazası

(Shf.)

KIRKLARELİ hakkında yazılmış şiirlerden örnekler:

* +
+

"Hayrani yâr elinden oldu nalân
"
"Yalvardığım ona geliyor yalan.
"Benim Candan sevgili yurdum olan
"Kırkkimseye Kırkkilise demişler."

Hayrani
(Bektaşi Şairlerinden-Kırklarelili)

KIRKLARELİ

"Kırklar yatıyor Kırklarelinde
"Hevesi Feth-ile halâ
"Taşsız amma ,Taşsız da muallâ
"Kırklare yatıyor Kırklarelinde"

M.Niyazi Akıncıoğlu

"Kırkkimse Şehit oldu bu yerde
"Bu nam ile anilmıştır bu belde"

(Bir mezar kitabesinden)

Çarşı Meydanı ve Hızırbey Camii
(Büyük Cami)

Kız San'at Enstitüsü

Erkek San'at Enstitüsü

(Kırklarelinden umumi bir görünüş)

(Kocahıdır İlk Okulu)

Kırklarelinin tarihi Eserlerinden:
Arasta,Hamam ve Hızırbey Camii)

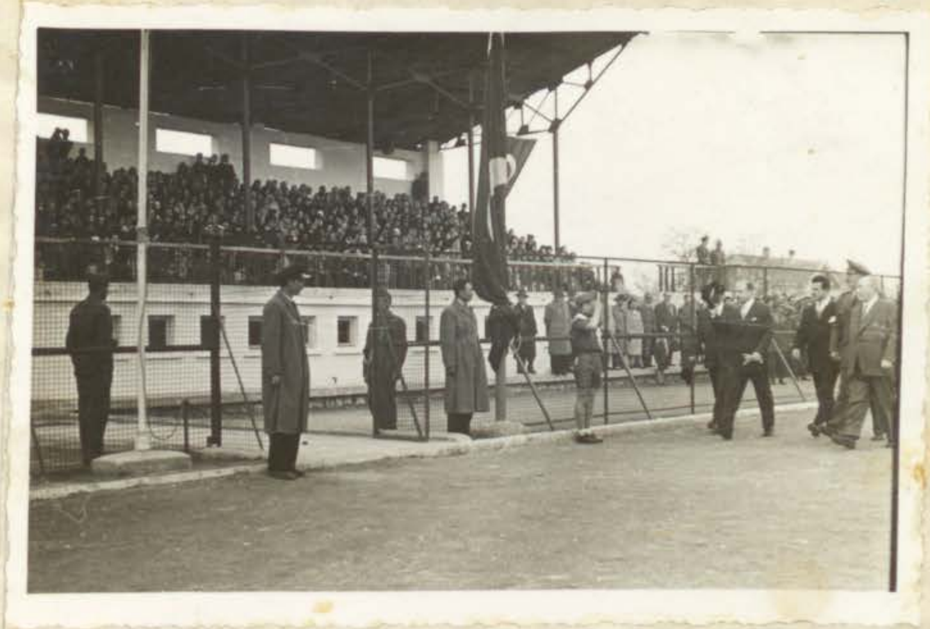

(Lise Binası)

(Erkek San'at Enstitüsü)

(Kırklarelinde 23 nisan Bayramı)
(23/nisan/957)

(Kırklarelinde KAKAVA)
(7/5/957)

Kırklarelinin eski tip ahşap evlerinden biri
(Eski Hükümet Binası)

(Eski evlerden biri)

Bu tezin hazırlanmasında faydalanılan Kaynaklar:

A)-Teorik Kısım:

I-Yeşil Yurt Gazetesi Kolleksiyonları.
2-Kırklareli Vilâyetinitarih Coğrafya kültür ve eski eserleri yönünden tetkik.Ali Rıza Dursunkaya
3)-I5-I6 ıncı asırlarda Edirne ve Paşa Livası.
4-Sosyolojinin mevzu ve usukü.H.Ziya Ülken
5-Yüzyılımızın Sosyoloji ~~Deryanları~~Nazariyeleri.P.A. Sorokin.Çev.Münir Reşit Öymen.
6-Yeni Jeoloji
7-Kamusulâlâm.
8)Lugatı Ahteri
9-Feridin Fazıl Tülbentsinin Kırklareli hakkındaki yazısı.Vatan Gazetesi Kırklareli İla^vesi.22/I/953
IO-Sosyoloji Problemleri.H.Ziya Ülken.
II-Kırklareli hakkında yazılmış parçaparça yazılar.
I2-Sosyolojiye Giriş.H;Ziya Ülken
Sosyoloji dergisinin IO-II inci sayısındaki iilgili mevzular ve bilhassa H;Ziya Ülkenin Ayda Tanyeli ile müşterekek yaptıkları "Gönen Bölgesi Monografisi".
I3-Resmi dairelerin istatistik cedvelleri.

B)-Pratik Kısım:

Lise ve Kız San'at okulu talebeleri.
Muhtelif aileler.

TEZ
2635

KIRKLARELİ MONOGRAFİSİ

SOSYOLOJİ TEZİ

1957

SELÂHADDİN ÜNSAL
(1682)